اولین روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.rouzegaremadan.ir

یکشنبه ● ۱۳ خرداد ۱۴۰۳ ● ۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵ ● ۲ ژوئن ۲۰۲۴ ● سال هفتم ● شماره ۱۳۱۶ ● ۸صفحه ● قیمت ۱۰۰۰۰ تومان

شناسایی و اکتشاف ذخایر بزرگ فلزی و غیرفلزی در کشور نزدیک است

علیرضا شهیدی رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور گفت: با تکامل و اجرای هدفمند طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی کشور، انتظار شناسایی ذخایر جدیدی از مواد معدنی فلزی و غیرفلزی را داشتیم که اکنون معرفی ذخایر بزرگ و ارزشمندی از فلزات در برخی مناطق هدف طرح تحول نزدیک است.

۴

اجرای فراخوان ۳۶۰درجه «با انرژی» برای مشارکت همگانی

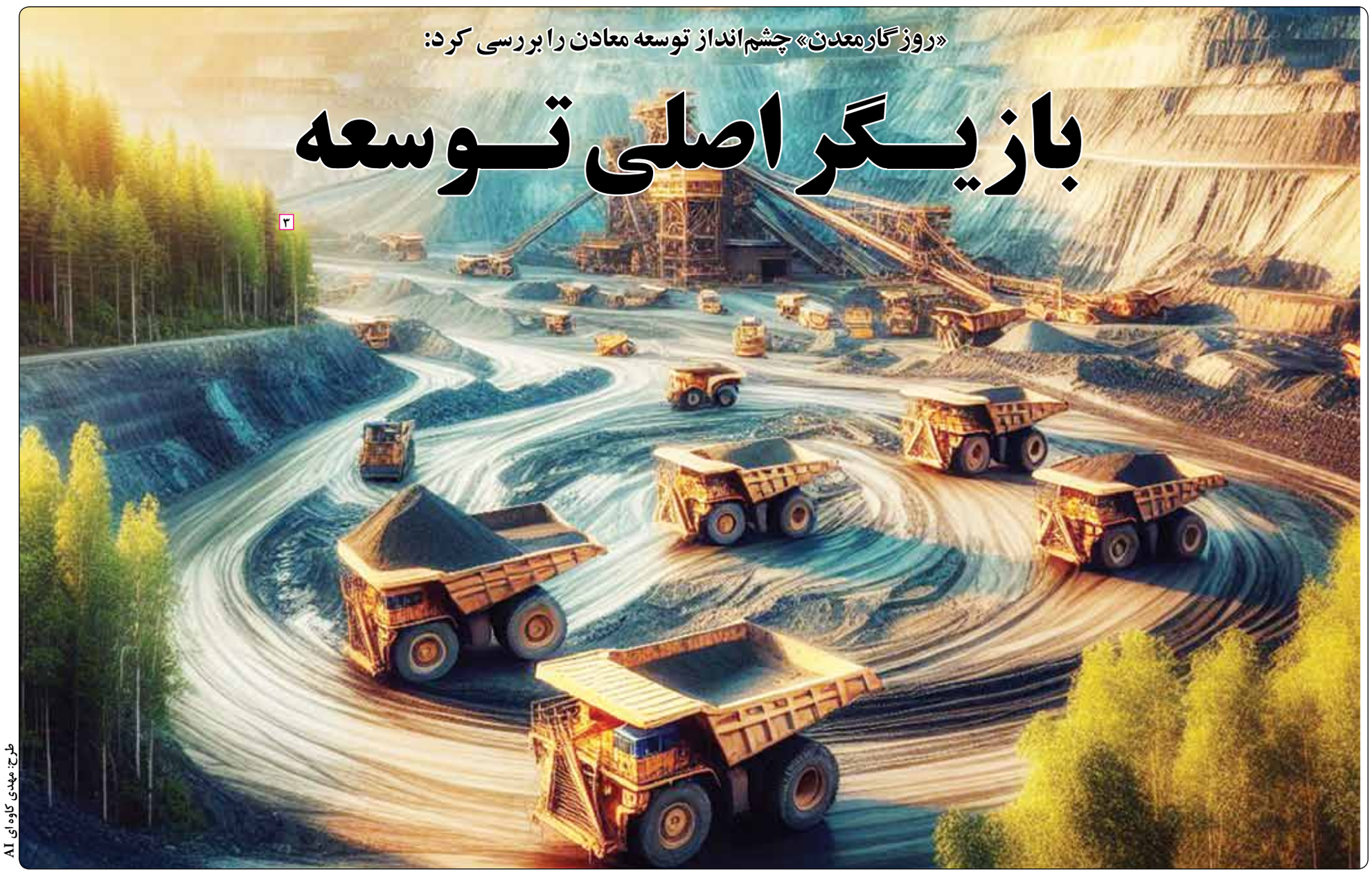
وزیر نیرو برنامه‌های تأمین برق پایدار تمامی بخش‌های مصرفی کشور در تابستان ۱۴۰۳ و دوره اوج بار را تشریح کرد و گفت: با گرم شدن هوا مصرف انرژی به شدت در حال رشد است به طوری که در هفته گذشته بیش از ۶۰۰ مگاوات به میزان مصرف برق کشور افزوده شد و در هفته پیش رو و در ادامه نیز هزاران مگاوات به میزان مصرف برق افزوده خواهد شد.

۷

«روزگارمعدن» چشم‌انداز توسعه معادن را بررسی کرد:

بازیگر اصلی توسعه

۳

طرح: مهدی کاوه ای AI

یادداشت‌ها

فن‌بازار تخصصی در معدن و صنایع معدنی

۲

نانو مس؛ یک گام به سوی آینده

۳

توسعه صنعت مس و نظریه جهش اقتصادی

۴

عجیب اما واقعی

۶

آموزه‌هایی برای زندگی شخصی اقتصاددانان

۸

تیترهای روز

لزوم همکاری نهادها در توسعه ایمنی معادن زغال ۴

فولاد سرمد ابرکوه در مسیر توسعه پایدار ۶

نقش بندر چابهار در تجارت انرژی ۷

آگهی دعوت به مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

ثبت شده به شماره ۱۲۹۲۶۶ تهران و شناسه ملی ۱۰۱۰۱۷۲۶۱۵۰

به اطلاع سهامداران محترم می‌رساند جلسه **مجمع عمومی عادی سالیانه صاحبان سهام** شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام) جهت بررسی عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۱۲/۲۹ راس ساعت **۱۰** صبح روز **سه‌شنبه** مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۹** در محل مجموعه فرهنگی ورزشی وزارت کار و امور اجتماعی سالن تلاش به آدرس تهران- خیابان ولیعصر(عج)- نرسیده به چهارراه شهید چمران (پارک‌وی) برگزار می گردد. همچنین تمهیدات لازم از طریق ویدئو کنفرانس پیش‌بینی گردیده است تا با مراجعه به سایت **https://majma.stream1.ir/sabanour** فقط نسبت به مشاهده مجمع و مطرح نمودن سوالات خود اقدام نمایند. لازم به توضیح است رای گیری الکترونیکی نمی‌باشد و صرفا به صورت حضوری انجام می گردد.

دستور جلسه

۱. استماع گزارش هیات‌مدیره و حسابرس و بازرس قانونی درخصوص عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۱۲/۲۹
۲. بررسی و تصویب صورت‌های مالی شرکت برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۱۲/۲۹
۳. انتخاب حسابرس مستقل و بازرس قانونی اصلی و علی‌البدل شرکت و تعیین حق‌الزحمه ایشان برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰
۴. انتخاب اعضای هیات‌مدیره
۵. تعیین روزنامه کثیرالانتشار جهت درج آگهی‌های رسمی شرکت
۶. تصمیم گیری درخصوص تقسیم سود
۷. تعیین پاداش اعضای هیات‌مدیره برای عملکرد سال مالی منتهی به ۱۴۰۲/۱۲/۲۹
۸. تعیین حق حضور اعضای غیرموظف هیات‌مدیره و سایر کمیته‌های تخصصی زیر نظر هیئت‌مدیره برای سال مالی منتهی به ۱۴۰۳/۱۲/۳۰
۹. سایر مواردی که در صلاحیت مجمع عمومی عادی باشد.

سهامداران حقیقی می‌توانند شخاص یا از طریق وکیل با ارائه وکالت‌نامه رسمی و یا قائم‌مقام قانونی شخص حقیقی صاحب سهم و درخصوص سهامداران حقوقی نیز نماینده یا نمایندگان شخص حقوقی صاحب سهم به شرط ارائه مدرک وکالت (اعم از عادی یا رسمی) یا نمایندگی یا امضای صاحبان امضای مجاز شخص حقوقی، حضور به هم رسانند.

هیئت‌مدیره شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

«آگهی تمدید مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای»

خرید خدمات عملیات جاده‌سازی، کوه‌بری، ترمیم و تسطیح مسیر، برم، ریسه‌گذاری و ایجاد سکو در شهرستان جیرفت، پهنه اکتشافی جبالبارز

پیرو آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای **شرکت کانی کاوش آرتا غدیر** با موضوع **«انتخاب پیمانکار در زمینه انجام عملیات جاده‌سازی، کوه‌بری، ترمیم و تسطیح مسیر، برم، ریسه‌گذاری و ایجاد سکو در شهرستان جیرفت، پهنه اکتشافی جبالبارز»** مندرج در تاریخ‌های ۱۴۰۳/۰۳/۰۱ و ۱۴۰۳/۰۳/۰۶، زمان دریافت اسناد مناقصه تا تاریخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۰** تمدید می‌گردد. لذا شرکت‌هایی که آمادگی و توانایی انجام موضوع مناقصه را داشته و دارای سوابق و تجربیات مرتبط می‌باشند می‌توانند جهت دریافت اسناد مناقصه، با همراه داشتن معرفی‌نامه کتبی و فیش واریزی به مبلغ دو میلیون ریال به شماره حساب **۳۱۰۰۰۰۶۳۸۹۳۹۴** بانک سپه، به آدرس ذیل مراجعه و حداکثر تا ساعت **۱۶:۰۰** مورخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۷** نسبت به تسلیم پیشنهاد خود اقدام نمایند.

شرکت‌های واجد شرایط می‌بایست ضمن مطالعه اسناد مناقصه، مطابق با دستورالعمل مندرج در آن نسبت به بررسی و تکمیل اسناد اقدام و مستندات را به همراه مدارک مربوطه به دبیرخانه شرکت تحویل و رسید دریافت نمایند.

لازم به ذکر است ارائه مدارک مورد اشاره، هیچ گونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و این شرکت در بررسی مستندات و نیز در رد یا قبول هر یک یا تمامی مستندات و پیشنهادات ارائه شده توسط شرکت کنندگان در مناقصه، بدون آنکه نیاز به ذکر دلیل باشد، مختار است.

آدرس: تهران، ونک، خیابان ملاصدرا، نرسیده به انوبان چمران، پلاک ۲۳۵، طبقه پنجم، واحد دهم.

کدپستی: ۱۹۹۳۶۳۵۸۲۲ **تلفن تماس: ۰۲۱۸۶۰۵۸۸۵۰**

هزینه درج آگهی به عهده برنده مناقصه می‌باشد.

شرکت کانی کاوش آرتا غدیر

آگهی فروش سرباره‌های خط تولید

۱- موضوع آگهی: فروش ۲۰٪ ±۱۳۶ تن از سرباره‌های روی موجود در شرکت با مشخصات مواد اولیه تزریقی در پاتیل خط تولید به شرح جداول ذیل:

Color	Cd(ppm)	Fe (ppm)	Pb (ppm)	Designation
white	<=20	<=20	<=55	ZN-1
Al(درصد)	Cd(ppm)	Fe(ppm)	Pb (ppm)	Designation
2/3-8/2	<= 15	<= 45	<= 60	زاماک۳

۲- آدرس شرکت:

شهرکرد – فاز سه توسعه- شرکت فولاد تاراز چهارمحال

۳- نحوه شرکت در فراخوان:

پاکت	محتوا
الف	تهیه و تحویل یک فقره ضمانتنامه بانکی به مبلغ ۳,۷۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال در وجه شرکت فولاد تاراز چهارمحال به مدت ۳ ماه
ب	پاکت پیشنهاد قیمت که شامل پیشنهاد قیمت و تجزیه بهای تمام شده و جزئیات آن می باشد که می بایستی بصورت مهر و موم شده تحویل شود
پاکت اصلی	حاوی سه پاکت (الف.ب) که به شرکت فولاد تاراز چهارمحال به نشانی استان چهار محال و بختیاری، شهرکرد، شهرک صنعتی شهر کرد، فاز ۳ ارسال گردد.واحد خرید. تلفن تماس: ۰۳۸۳۱۰۰ داخلی ۱۳۰۲- ۰۹۹۱۲۷۰۳۰۸۷
شرایط فروش مطابق با نظر تامین‌کننده به صورت ال‌سی دیداری نیز امکان‌پذیر می‌باشد.	

۴- مهلت تحویل مدارک:

مهلت تحویل پیشنهاد حداکثر تا صبح روز **شنبه** مورخه **۱۴۰۳/۰۳/۱۹**

شرکت فولاد تاراز چهارمحال

تمدید مناقصه عمومی خرید و نصب پکیج فاضلاب

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور در نظردارد **خرید و نصب پکیج فاضلاب برای معدن خود، واقع در استان همدان** را به شرکت واجد شرایط واگذار نماید، لذا شرکت‌های واجد شرایط می‌توانند جهت دریافت اطلاعات بیشتر با شماره **۰۲۱۲۷۶۴۵۴۵۸** تماس گرفته و یا به آدرس اینترنتی **www.sabanour.com** قسمت فراخوان - مناقصه مراجعه نمایند و پاکات خود را مطابق شرایط مناقصه با ورود به سامانه تامین‌کنندگان صبانور بصورت دربسته مهرو موم شده، از تاریخ درج آگهی تا تاریخ **۱۴۰۳/۰۳/۲۰** به آدرس سعادت‌آباد نرسیده به خروجی هاشمی‌رفسنجانی شرق- خیابان ۲۶ (حق‌طلب غربی) پلاک ۴۹ -طبقه سوم (دبیرخانه) تحویل نمایند. مناقصه‌گزار اختیار کامل در زمینه رد یا قبول هر یک یا تمامی پیشنهادات را داشته و هیچگونه ادعا و اعتراضی در این زمینه مسموع نخواهد بود و به پیشنهادهای مشروط، مبهم و فاقد ضمانت شرکت در مناقصه و همچنین به پیشنهادهایی که بعد از مدت مقرر در آگهی واصل شود ترتیب اثر داده نخواهد شد.

شرکت توسعه معدنی و صنعتی صبانور (سهامی عام)

روزگار معدن
یکشنبه
• ۱۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۶

یادداشت

فن‌بازار تخصصی در معدن و صنایع معدنی

مجید وفایی فرد
مجری طرح ایمینو

در راستای تدارک و برنامه‌ریزی بلندمدت جهت حصول جایگاه رفیع قدرت برتر علمی و فناوری در منطقه، یکی از مهم‌ترین گام‌های حمایتی، بسترسازی برای توسعه کسب وکار و تجاری‌سازی دستاوردهای علمی و تحقیقاتی شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان فعال در حوزه فناوری‌ها و صنایع پیشرفته کشور است.بسترسازی در این حوزه لاجرم نیازمند ایجاد و توسعه زمینه‌های همکاری و تعاملات نزدیک ارکان بازار فناوری کشور، اطلاع‌رسانی، تبادل اخبار مربوط به دستاوردهای علمی و فناوری، ایجاد تعادل بین عرضه و تقاضای فناوری‌ها، اقدامات توسعه بازار محصولات و در نهایت ایجاد هم‌افزایی میان کلیه عوامل بخشی و غیر بخشی فعال در این حوزه‌ها در سطح کل کشور است.شبکه فن‌بازار ملی ایران به عنوان یک بازوی معاونت علمی، فناوری و اقتصاد دانش‌بنیان ریاست جمهوری بستر زمینه‌ساز برای ایجاد و توسعه این مبادلات و تعاملات در سطح ملی با دارا بودن طیفی متنوع از قابلیت‌ها و ظرفیت‌ها گسترش زنجیره ارزش در این حوزه را در دستورکار دارد. توسعه ساختار فن‌بازار سبب می‌شود که اطلاعات مربوط به دستاوردهای نهایی در حوزه محصولات و فناوری‌های عرضه شده موسسات و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌درستی در اختیار مخاطبان آن قرار گرفته و یک یا چند مرحله به تجاری‌سازی و ورود به بازار نزدیک‌تر کند و بازار تخصصی و افزایش تولید را برای محصولات و دستاوردهای مجموعه‌های صنعتی و نیمه‌صنعتی توسعه دهد.از محورهای اصلی این توسعه، نگاه ویژه به ظرفیت بخش فناوری کشور و ایجاد مدل هم‌افزایی فنی، فناوری و صنعتی بین مجموعه‌های صنعتی و شرکت‌ها و موسسات دانش‌بنیان کشور است. شبکه‌سازی بین شهرک‌های صنعتی و فناوری در قطب‌های تولیدی، پارک‌های علم و فناوری، مراکز رشد عمومی و تخصصی و سایر نهادهای مرتبط و ایجاد تعامل نزدیک با بخش‌های دانشگاهی و پژوهشی از دیگر محورهای این توسعه است.با عنایت به ماده (۸) آیین‌نامه تاسیس و راهبری شبکه فن‌بازار ملی ایران، موضوع ایجاد و راه‌اندازی انواع فن‌بازارها از جمله فن‌بازارهای تخصصی مورد اهتمام جدی این شبکه قرار دارد. استفاده از نوآوری و فناوری‌های نوین در معدن و صنایع معدنی همواره از اولویت‌های جامعه است از این رو ایجاد و بهره‌برداری از فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی با همکاری و محوریت سازمان توسعه و نوسازی معادن وصنایع معدنی ایران در دستور کار طرح زیست‌بوم نوآوری و فناوری بخش معدن و صنایع معدنی- ایمینو قرار گرفت و با پیگیری‌های مجدانه، بیش از یکسال گذشته از شبکه فن‌بازار ملی ایران در ۱۸ اردیبهشت ۱۴۰۳ سند تفاهم‌نامه ایجاد فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی به امضای طرفین (ایمیدرو با نمایندگی آقای مهندس موثقی‌نیا به عنوان معاون وزیر و رئیس هیات عامل و پارک فناوری پردیس با نمایندگی آقای مهدی صفاری‌نیا به عنوان رئیس پارک فناوری پردیس و رئیس شورای شبکه فن‌بازار ملی ایران) رسید. تمرکز بر ظرفیت‌های فناوری و صنعتی داخلی، تسهیل ارتباطات و ارائه خدمات از طریق فعالیت شبکه‌ای و تاکید بر استفاده از توانمندی‌های بومی برای تامین نیازهای فناورانه در معدن و صنایع معدنی از جمله اهداف ایجاد فن‌بازار تخصصی معدن به‌شمار می‌رود.طبق ماده (۸) آیین‌نامه تاسیس و راهبری شبکه فن‌بازار ملی ایران این شبکه ملزم به ایجاد دفاتر فن‌بازار تخصصی در چارچوب نقشه جامع علمی کشور است. این فن‌بازار، فن‌بازاری است که تمامی اجزای فن‌بازار ملی را داراست و فقط حوزه فعالیت آن محدود به یک زمینه فناوری خاص و کاربردهای آن است.دامنه فعالیت فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی در سطح کشور و حوزه تخصصی فعالیت آن پیرامون فعالیت شرکت مزبور و صنایع وابسته به آن است که متولی این فن‌بازار تخصصی، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران است. دامنه فعالیت آن در کل کشور و با تاکید بر نقاط تمرکز مجتمع‌ها و شرکت‌های فولاد، آلومینیوم، مس، سرب و روی و سایر اولویت‌های سازمان (ایمیدرو) و دیگر معادن و صنایع معدنی خواهد بود.«شورای فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی» با عضویت اشخاص حقیقی و حقوقی تشکیل می‌شود و وظایفی را در قالب سیاستگذاری، نظارت و ارائه مشورت در خصوص پیشبرد برنامه‌ها و دستیابی به اهداف فن‌بازار تخصصی بر عهده دارد. طبق ماده (۱۲) آیین‌نامه تاسیس و راهبری شبکه فن‌بازار ملی ایران، هر فن‌بازاری از جمله فن‌بازار تخصصی معدن ملزم به ایجاد شورای راهبری است.به منظور تحقق اهداف و اجرای موضوع این تفاهم‌نامه، شورای فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی با ترکیب اعضا به شرح زیر تشکیل می‌شود که مکاتبات اولیه در این خصوص به عمل آمده است:

۱-معاون وزیر و رئیس هیات عامل سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (رئیس شورا)؛
۲-معاون توسعه نوآوری پارک فناوری پردیس؛
۳-دبیر شبکه فن‌بازار ملی ایران؛
۴- معاون برنامه‌ریزی و توانمندسازی ایمیدرو؛
۵-مشاور رئیس هیات‌عامل ایمیدرو در امور بومی‌سازی/ فناوری؛
۶-مدیر آموزش، پژوهش و فناوری ایمیدرو؛
۷-مدیر فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی (مجری طرح زیست‌بوم نوآوری و فناوری بخش معدن و صنایع معدنی- ایمینو)؛
۸-مدیرعامل یکی از شرکت‌های معدنی و صنعتی به انتخاب رئیس شورا؛
۹-مدیرعامل یکی از شرکت‌های فولادی به انتخاب رئیس شورا؛
۱۰-نماینده اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان محصولات معدنی ایران؛
۱۱-کارگزار تجارت فناوری در فن‌بازار تخصصی صنعت معدن.

محورهای تفاهم نامه ایجاد فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنیبا عنایت به اسناد بالادستی مربوط به فن بازارها و مسوولیت قانونی محول شده به شبکه فن بازار ملی ایران، ایجاد و راه‌اندازی فن بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی به عنوان موضوع این تفاهم نامه در دستور کار قرار گرفته است.

۱- فن‌بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی به منظور یکپارچه‌سازی فعالیت‌های توسعه فناوری و نوآوری در معدن و صنایع معدنی با تمرکز بر ظرفیت‌های فناوری در صنایع داخلی، تسهیل ارتباطات و ارائه خدمات از طریق فعالیت شبکه‌ای و تاکید بر استفاده از توانمندی‌های بومی برای تامین نیازهای فناوری ایمیدرو و شرکت‌ها و مجتمع‌ها و واحدهای تابعه ایمیدرو و سایر معادن و صنایع معدنی کشور راه‌اندازی خواهد شد.

۲-پیاده‌سازی اقتصاد دانش‌بنیان، حمایت از بومی‌سازی اقلام راهبردی و تحریمی و راه‌اندازی فن بازار تخصصی معدن و صنایع معدنی.

۳-همکاری در پروژه‌های پژوهشی کاربردی در حوزه معادن و صنایع معدنی.

۴-همکاری در زمینه حمایت از شرکت‌های استارت‌آپ، دانش‌بنیان و فناور به منظور تولید مواد، تجهیزات و نیازهای فناورانه در حوزه معدن و صنایع معدنی.

فولاد مبارکه در مسیر توسعه پایدار کشور مصمم است

محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل شرکت فولادمبارکه:فولادمبارکه با تکیه بر دستاوردهایی که یک به یک رونمایی می‌کند و برنامه‌هایی که برای آینده دارد، مصمم است در مسیر توسعه پایدار کشور گام بردارد و راه خود را با گام‌های استوارتر ادامه دهد تا همه اینها منجر به خلق آینده بهتر برای جامعه و کشور ایران شود.

هشت طرح را در زمینه پروژه تحول دیجیتال بهره برداری خواهیم کرد، از جمله این طرح‌ها سامانه هوشمند پایش آلاینده‌های زیست محیطی است، این سامانه با استفاده از فناوری‌های پیشرفته آلودگی‌های زیست محیطی را به صورت لحظه‌ای پایش می‌کند و در صورت بروز انحراف هشدارهای لازم را می‌دهد و می‌تواند تأثیر بسزایی در شناسایی لحظه‌ای مغایرت‌های زیست‌محیطی و رفع آنها داشته باشد.

سامانه هوشمند کنترل و پایش مصرف برق سومین طرح تحول دیجیتال در دست بهره برداری در این شرکت است، بحث انرژی به خصوص انرژی برق یکی از موضوعات حیاتی فولاد مبارکه است و با همتی که صورت گرفت این شرکت علاوه بر نیروگاه ۹۱۴ مگاواتی سیکل ترکیبی که فاز اول آن با حضور رئیس جمهور شهید ابراهیم رئیسی افتتاح شد، فاز دوم آن در حال آماده‌سازی و بهره برداری است و انشاءالله اواخر خردادماه به مدار وارد خواهد شد.

نیروگاه ۹۱۴ مگاواتی سیکل ترکیبی شرکت فولاد مبارکه در کمتر از ۲ سال به بهره برداری رسید.نیروگاه خورشیدی در دست احداث شرکت فولاد مبارکه با استفاده از انرژی تجدیدپذیر است که ظرفیت تولید ۶۰۰ مگاوات برق را خواهد داشت و بر این اساس از سال آینده نه تنها از شبکه برق سراسری برقی نخواهیم گرفت. اما در عین حال کنترل این میزان مصرف برق برای ما مهم است و سامانه هوشمند کنترل و پایش مصرف برق برای کاهش مصرف برق و هزینه‌های مربوط به آن راه‌اندازی شد، این سامانه داده‌های مصرف را تحلیل می‌کند و در نتیجه اجرای پروژه بهینه سازی مصرف برق را در سطح کشور خواهیم داشت.

سامانه هوشمند کنترل و پایش مصرف سیالات از دیگر پروژه‌های بهره برداری شده در طرح تحول فولادمبارکه است، این سامانه مصرف آب و انرژی را دنبال می‌کند.

سامانه هوشمند پایش وضعیت ترابری سبک را پنجمین پروژه در دست بهره برداری فولاد مبارکه است و باید توجه داشت که روزانه چند صد خودروی سبک در تردد هستند و با استفاده از فناوری‌های نوین ما به کنترل فرایندهای درخواست، تخصیص و پایش فرایندهای خودروهای سبک و مدیریت آن می‌پردازیم و با استفاده از این سامانه بهینه سازی از ناوگان سبک و کاهش هزینه‌ها را خواهیم داشت.

یک فعال صنعتی مطرح کرد:

لزوم بازنگری در قوانین صادراتی کشور

گروه خبر

مدیر بازاریابی صادراتی شرکت آلومین پیشرو فدک، تولیدکننده شمش و مفتول آلومینیومی گفت: در حال حاضر با توجه به درآمدهای ارزی بالا که از طریق صادرات حاصل شده و افزایش مراودات تجاری موجب رشد اقتصادی کشورها می‌شود، مقوله صادرات در اولویت کار اکثر دولت‌های جهان قرار دارد. این در حالی است که در ایران به سبب وجود برخی از موانع، صادرات به خصوص صادرات صنایع فلزی با چالش مواجه شده است و تولیدکنندگان در حال از دست دادن بازارهای خارجی هستند.

مهدی توتونچی بیان کرد: به شخصه معتقدم که بزرگ‌ترین چالشی که اکنون ضربات مهلکی را بر بدنه صنایع فلزات رنگین اعم از مس و آلومینیوم وارد می‌کند، عرضه ارز حاصل از صادرات در سامانه نیما بر اساس دستورالعمل ابلاغ شده از سوی دولت است. با توجه به اینکه حاشیه سود صنایع فلزی بسیار محدود و جزئی است و قیمت آلومینیوم عرضه شده در بورس کالای ایران شامل سوبسیت و یارانه نمی‌شود، عرضه ارز صادراتی بر اساس نرخ نیمایی نه‌تنها برای این مجموعه بلکه برای سایر صادرکنندگان محصولات فلزی نیز امکان‌پذیر نیست؛ ضمن اینکه با این کار بنگاه‌های اقتصادی متحمل خسارات مالی شده و روزبه‌روز سرمایه آن‌ها محدود می‌شود.

علاوه‌براین، در گذشته این امکان برای ما وجود داشت که در مقابل صادرات محصولات خود، بخشی از مواد اولیه مورد نیاز را وارد کنیم اما اکنون با وضع قوانین جدید، این اقدام عملی نیست و باید آن‌ها را از منابع داخلی با قیمت بالاتر تامین کرد. متاسفانه باید گفت که با وجود محدودیت‌های فعلی و شرایط دشوار صادرات طی یک سال اخیر، اکثر شرکت‌های فعال در صنایع فلزی از شرایط مطلوبی برخوردار نیستند؛ در صورتی که صنایع فلزی جزو ارزآورترین صنایع کشور به شمار می‌آیند زیرا محصولات این صنایع از جمله کامودیتی‌های ارزشمند در بازار هستند و فلز مس با قیمت ۱۰ هزار دلار و آلومینیوم حدود دو هزار و ۵۰۰ دلار در هر تن به فروش می‌رسد. با این وجود، صادرات مستقیم محصولات فلزی به خارج از کشور صورت نمی‌گیرد؛ به همین دلیل تولیدکنندگان ناچارند با توجه به شرایط پیش آمده، تمرکز خود را به جای بازارهای صادراتی روی بازارهای داخلی قرار دهند اما این مسئله هم با وجود رکود تورمی، افزایش قیمت‌ها و نبود تقاضای مصرف‌کنندگان متناسب با میزان تولید واحدهای صنعتی در کشور، با اما و اگرهای فراوانی مواجه بوده که موجب رقابت ناسالم شده است.

وی در رابطه با چالش رفع تعهد ارزی، ادامه داد: در سال‌های گذشته صادرکنندگان می‌توانستند به صورت توافقی زیرنظر بانک مرکزی و بانک عامل، ارز صادراتی خود را با نرخی نزدیک به نرخ روز در بازار به صنایع بزرگ کشور که نیاز به واردات دارند، واگذار کنند؛ به طوری که این اقدام در صورت توافق بین صادرکننده و واردکننده انجام می‌گرفت. البته پیش‌تر مطرح شد که اکنون صادرکنندگان ملزم هستند طبق قوانین، ارز حاصل از صادرات را فقط در سامانه نیما به نرخ تعیین شده عرضه کنند.

مدیر بازاریابی صادراتی شرکت آلومین پیشرو فدک در خصوص تقاضای داخلی شمش و مفتول آلومینیومی، عنوان کرد: این مجموعه طی سال‌های گذشته یکی از تامین‌کنندگان اصلی شرکت‌های بزرگ خودروسازی در کشور بوده است اما کاهش میزان تولید صنایع مصرف‌کننده، بازار شرکت آلومین پیشرو فدک و همچنین سایر واحدهای فعال در صنایع تامین‌کننده را تحت تاثیر قرار داده است. اگرچه تقاضای مفتول آلومینیومی نسبت به شمش پایین‌تر است اما بازار مفتول هم به تناسب خود با کاهش میزان مصرف واحدهای تولیدکننده سیم و کابل، تحت تاثیر قرار گرفته است.

▣ دورنمای مبهم صنعت آلومینیوم

توتونچی در پاسخ به این سوال که با توجه به افزایش قیمت آلومینیوم در روز دوشنبه ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۴۰۳ (دو هزار و ۵۶۸ دلار به ازای هر تن) بازارهای داخلی دستخوش چه تغییراتی خواهند شد، گفت: با توجه به اینکه قیمت‌های جهانی و نرخ ارز مولفه‌های تعیین‌کننده بهای فلزات در بورس کالای ایران هستند، طی چند ماه اخیر با رشد آن‌ها قیمت آلومینیوم و هزینه خرید مواد اولیه در ایران هم افزایش یافته است. در بازارهای جهانی نیز پیش‌بینی شده است که در سال جاری و سال ۱۴۰۴ با توجه روند صعودی مصرف مس در صنایع الکتریکی و الکترونیکی، قیمت آن به ۱۲ هزار دلار در هر تن و آلومینیوم به دو هزار و ۷۰۰ تا دو هزار و ۹۰۰ دلار در هر تن افزایش یابد.

▣ فرصت‌سوزی

وی در پاسخ به این سوال که با توجه به تحریم آلومینیوم روسیه توسط کشورهای غربی، افزایش واردات آلومینیوم با مبدا این کشور به چین چه تاثیراتی بر شرایط بازارهای جهانی دارد، اظهار داشت: مسلما این موضوع می‌تواند بر شرایط بازارهای جهانی آلومینیوم تاثیر بگذارد؛ البته چندین سال است به دلیل تعرفه‌های وارداتی پایین چین، آلومینیوم خالص تولید شده در ایران در تناژهای بالا به این کشور صادر می‌شود و جایگاه روسیه به عنوان تامین‌کننده آلومینیوم در بازارهای غربی و اروپایی همانند سابق نیست. همچنین به دلیل شکست قیمت‌ها توسط این کشور و صادرات فلزات مس و آلومینیوم با نرخی حدود ۴ تا ۵ درصد پایین‌تر از محصولات ایرانی که این مقدار در صنایع فلزی بسیار چشمگیر است، بازارهای صادراتی کشور در معرض خطر قرار دارند و این ریسک با خودتحریمی و وضع قوانین جدید صادراتی شدت یافته است. علی‌رغم موقعیت جغرافیایی منحصربه‌فرد کشور و دسترسی به بازار کشورهای حاشیه خلیج فارس، تولیدکنندگان ایرانی به دلیل وجود چالش‌های صادراتی فرصت حضور در این بازارها را از دست داده‌اند و در چند سال اخیر با افزایش فعالیت صنایع مس و آلومینیوم در کشورهای حاشیه خلیج فارس، این کشورها در حال تبدیل شدن به یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فلزات مذکور در جهان هستند.

مدیر بازاریابی صادراتی شرکت آلومین پیشرو فدک در خصوص مزایای صادرات شمش آلومینیوم آلیاژی، ابراز کرد: رویکردهای صادراتی کشور باید به سمت عرضه محصولات نهایی و با ارزش افزوده بالاتر در بازارهای خارجی حرکت کند و اگر دولت سیاست‌هایی برای کنترل صادرات مواد اولیه اتخاذ می‌کند، همگام با آن نیز باید مشوق‌هایی را برای صنایع پایین‌دستی و تولیدکنندگان محصولات نهایی در نظر بگیرد. باید توجه داشت که علی‌رغم صادرات شمش آلومینیوم اولیه و خالص، عرضه شمش آلومینیوم آلیاژی در بازارهای خارجی ارزش افزوده بالاتری را برای کشور به همراه دارد و به دلیل وجود تعداد قابل‌قبولی از تولیدکنندگان این محصول در کشور، چالشی در زمینه تامین شمش آلومینیوم آلیاژی وجود ندارد؛ به همین دلیل موانع موجود در مسیر صادرات این محصول باید مرتفع شود.

توتونچی در پاسخ به این سوال که با توجه با مسائل زیست‌محیطی و کاهش میزان انتشار کربن توسط صنایع مختلف شاهد افزایش مصرف آلومینیوم ثانویه در جهان هستیم، در همین راستا تولیدکنندگان ایرانی برای بازیافت فلز آلومینیوم چه اقداماتی را انجام داده‌اند، خاطرنشان کرد: با توجه به انرژی بالایی که صرف تولید آلومینیوم اولیه می‌شود، باید استفاده از آلومینیوم ثانویه برای تولید محصولات در دستور کار قرار بگیرد؛ البته در حال حاضر ایران از نظر تامین قراضه باکیفیت آلومینیوم دچار کمبود است و باید زمینه واردات قراضه فراهم شود تا تولیدکنندگان با فرآوری آن‌ها و فروش شمش آلیاژی با ارزش افزوده بیشتر، سبب افزایش درآمد کشور شوند.

تندیس های طلایی چهره سال ارتباط مدیر ارشد وستاره مدیریت روابط عمومی به هلدینگ پتروپالایش اصفهان اختصاص یافت

در آیین برگزاری نکوداشت "روز ملی روابط عمومی" ویازدهمین دوره جشنواره ستارگان روابط عمومی ایران ازدکتر محسن قدیری مدیرعامل هلدینگ پتروپالایش اصفهان ،محمد ده بیدیان مدیر روابط عمومی و بین الملل هلدینگ پتروپالایش اصفهان وعلی اکبرمهتابی نیا، پیشکسوت روابط عمومی پالایشگاه اصفهان درمرکز همایش های بین المللی صدا و سیما تهران تجلیل و قدردانی شد.

درآیین نکوداشت "روزملی روابط عمومی" ویازدهمین دوره جشنواره ستارگان روابط عمومی ایران که ۸ خرداد ماه درمرکز همایش های بین المللی صدا و سیما تهران برگزار شد ؛دکترمحسن قدیری مدیر عامل هلدینگ پتروپالایش اصفهان به عنوان چهره و مدیرسال ارتباطی کشورشناخته و معرفی شد؛ همچنین محمد ده بیدیان مدیر روابط عمومی و بین الملل هلدینگ پتروپالایش اصفهان به عنوان ستاره مدیریت روابط عمومی برتر درسال ۱۴۰۲ معرفی گردید.

در این آئین همچنین به پاس قدر دانی از ۳۰ سال خدمت صادقانه علی اکبر مهتابی نیا در روابط عمومی پالایشگاه اصفهان که مفتخر به مقام بازنشستگی شده است به عنوان ستاره خدمت در روابط عمومی تجلیل به عمل آمد و جایزه ویژه این جشنواره به ایشان اهداء شد.

به مناسبت ۲۷ اردیبهشت ماه "روزملی روابط عمومی"، آیین نکوداشتی برای این روزو تجلیل از منتخبان روابط عمومی در ۳۱ اردیبهشت ماه از سوی خانه روابط عمومی ایران تدارک دیده شده بود که به علت وقوع سانحه هوایی برای رئیس جمهورو یارانشان برگزاری این مراسم به تعویق افتاد و این مراسم در ۸ خرداد ماه با حضورمدیران سرآمد روابط عمومی دستگاه های اجرایی کشوردرمرکز همایش های بین المللی صدا و سیما تهران برگزار شد.

آیین نکوداشت "روز ملی روابط عمومی" ویازدهمین دوره جشنواره ستارگان روابط عمومی ایران امسال با شعارآشنایی با جدیدترین تکنیک های عملی در روابط عمومی برای ایجاد و تقویت اعتماد و سنجش آن کار خود را آغاز کرد.گفتنی است، رویداد روز ملی روابط عمومی" هرساله با گرامیداشت و تکریم از خانواده بزرگ روابط عمومی کشور و تجلیل از بازنشستگان ومنصوبان متخصص درزمینه روابط عمومی ،تأکید براهمیت و جایگاه روابط عمومی در کشوروآشنایی با تکنیک ها و مهارت های ایجاد و تقویت اعتماد در روابط عمومی ازسوی خانه روابط عمومی ایران برگزارمیشود.

همچنین در این نشست خانم ناتاشا بلوویچ مویاس، رئیس ایپرا در پیامی بمناسبت روز نکوداشت روابط عمومی درایران ،ضمن تبریک این روز به تلاشگران عرصه روابط عمومی گفت: بسیار خوشحالم که به‌عنوان رئیس IPRA ۲۰۲۴ خدمت کنم و امیدوارم که دوره من الهام‌بخش و مؤثر برای همه اعضای ما باشد تا به مشارکت‌کنندگانی فعال در سازمان جهانی‌مان تبدیل شوند.وی تاکید کرد:هدف اصلی من تقویت این انجمن است. ظرفیت حرفه ما برای عملکرد قابل‌اعتماد و بر پایه اخلاق در روابط‌عمومی در عصر هوش مصنوعی موردتوجه من است.ایپرا نیز تقویت ابعاد اخلاقی وتوجه به افزایش اعتبار در روابط عمومی در سال ۲۰۲۴را مد نظر دارد.خانم ناتاشا بلوویچ مویاس، رئیس ایپرا اضافه کرد:رعایت کد های اخلاقی ایپرا و کاربرد آن در روابط عمومی ها نقش اساسی در ایجاد اعتماد دارد.وی تاکید کرد: امیدواریم همکاران نیز بر پایه دستورالعمل ابلاغی ایپرا که توجه به هوش مصنوعی و اجتناب از اطلاعات جعلی را در فعالیت ها مد نظر قرار داده ،این مسیر را طی نمایند تا بتوانیم به ابعاد سرآمد روابط عمومی دست یابیم.

پیشرفت‌های خوب زیر ساختی در منطقه ویژه اقتصادی لامرد

مدیر زیرساخت ایمیدرو که به منظور رصد و پایش و بررسی میدانی پیشرفت‌های زیرساختی منطقه ویژه اقتصادی لامرد در منطقه حضور یافته بود،

از پیشرفت های خوب زیر ساختی در این کانون صنعتی سخن گفت.

مدیر زیر ساخت ایمیدرو در حاشیه بازدید میدانی از این منطقه در مصاحبه با روابط عمومی منطقه ویژه اقتصادی لامرد اظهار داشت: پیشرفت‌های زیرساختی خوبی در منطقه اجرا شده است.

وی اظهار امیدواری کرد: به موازات پیشرفت‌های زیرساختی، شاهد جذب سرمایه گذار هم باشیم.

غلامرضایی افزود: پروژه‌هایی که طی چند سال اخیر عملیاتی شده، زیرساخت‌های خوبی برای دوران ساخت فراهم کرده است.

وی تصریح کرد: باید پس از این تمرکز را به سوی زیرساخت‌های دوران بهره‌برداری ببریم که اگر پروژه‌های جدیدی یا سرمایه‌گذاران جدیدی در منطقه حضور یابند بتوانیم زیرساخت‌های دوران بهره‌برداری هم برای آنان فراهم کنیم. وی معتقد است از تمرکز بر روی تامین زیرساخت به سمت سرمایه‌گذار و نظارت بر سرمایه‌گذاری باید حرکت کنیم.مدیر زیر ساخت ایمیدرو، تلاش برای تامین پایدار آب و برق دوران بهره‌برداری سرمایه‌گذاران را بسیار حائز اهمیت دانست و افزود: می بایست تمرکزمان را به ایجاد و تأمین این دو عنصر حیاتی در زمان بهره برداری معطوف سازیم.

عمر بالای ماشین آلات از معضلات حوزه معدنی کشور است

معاون معدن و صنایع معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت گفت: عمر بالا و استهلاک ماشین آلات معدنی از معضلات این حوزه است که باید ماشین آلات متناسب با ظرفیت معادن بروزرسانی و نو شود.

رضا محتشمی پور، ۱۲ خرداد ماه در نشست تخصصی با فعالان حوزه معدن و صنایع معدنی استان که در اتاق بازرگانی برگزار شد، افزود: در دنیا ماشین آلات حوزه معدنی پس از ۵ سال کنار گذاشته می‌شوند، اما قیمت بالای این ماشین آلات چنین اقدامی را در ایران با محدودیت مواجه کرده است.

وی ادامه داد: سالانه بیش از یک میلیارد دلار سوخت برای معادن تامین می‌شود و ۴۰ هزار میلیارد تومان نیز حقوق دولتی معادن است.

محتشمی پور با اشاره به تعداد زیاد معادن غیر فعال در کشور نیز افزود: سیاست صمت این است که در صدور سندهای فنی و مالی معدنی سختگیری داشته باشد.

معاون وزیر صمت با اشاره به محدویت‌های منابع طبیعی در حوزه معادن نیز اظهار کرد: این موضوع در قالب کارگروه‌هایی پیگیری می‌شود. وی همچنین خاطرنشان کرد: در خصوص معادن فاقد مسئول فنی سخت‌گیری و موضوع مورد پیگیری قرار می گیرد.

در این نشست، فعالان حوزه معدنی مشکلات و مسائل معدنی استان را مطرح کردند.

روزگار معدن
یکشنبه
• ۱۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲ ژوئن ۲۰۲۴
• سال هفتم • شماره ۱۳۱۶

همزمان با اجرای طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایر معدنی کشور:

شناسایی و اکتشاف ذخایر بزرگ فلزی و غیر فلزی در کشور نزدیک است

به گزارش «روزگارمعدن» به نقل از روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور، علیرضا شهیدی معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور با اعلام این خبر گفت: با تکامل و اجرای هدفمند طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی کشور، انتظار شناسایی ذخایر جدیدی از مواد معدنی فلزی و غیرفلزی را داشتیم که اکنون معرفی ذخایر بزرگ و ارزشمندی از فلزات در برخی مناطق هدف طرح تحول نزدیک است.

وی با اشاره به دستاوردهای اجرای این طرح در استان‌های خراسان جنوبی و کردستان گفت: با پایان یافتن اجرای طرح در این دو استان، ذخایر جدیدی از آهن، مس، طلا، نیکل و سایر مواد معدنی شناسایی شده که جهت تکمیل اکتشافات عمومی و تفصیلی به طرفین توافقنامه سه جانبه بخش معدن کشور و بخش خصوصی واگذار خواهد شد.معاون وزیر صمت افزود: در اجرای طرح تحول زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی استان کردستان که به تازگی پایان رسمی آن را اعلام کرده‌ایم نتایج در حوزه شناسایی ذخایر فلزی حاصل از عملیات ژئوفیزیک هوایی و تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی بسیار مثبت ارزیابی می‌شود که در آینده نزدیک و با تکامل روند اکتشافات، نتایج قطعی ذخایر شناسایی شده اعلام می‌شود.به گفته شهیدی: میزان سرمایه‌گذاری و روند تامین منابع مالی دولت در حوزه انجام عملیات تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی که بر عهده حاکمیت است طی دو سال اخیر بهبود نسبی یافته اما فاصله زیادی با کشورهای درحال توسعه و توسعه یافته دارد که در صورت افزایش این سرمایه‌گذاری به‌طور قطع شاهد شناسایی ذخایر بزرگ معدنی، حتی در کلاس جهانی نیز خواهیم بود.

گفتنی است؛ طرح تحول زمین شناسی و اکتشاف ذخایرمعدنی کشور در قالب توافقنامه سه جانبه همکاری میان سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، ایمیدرو(سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی) و معاونت معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت با طراحی و اجرای عملیات توسط سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور از مهرماه ۱۴۰۰ فعالیت خود را در استان خراسان جنوبی آغاز و اکنون عملیات اجرایی آن در استان کردستان پایان یافته و استان‌های آذربایجان غربی، قم،مرکزی، اصفهان،یزد، خراسان رضوی نیز در فرآیند اجرایی این طرح قرار دارند که باتوجه به نتایج بدست آمده تا کنون معرفی ذخایر بزرگ معدنی در برخی استان‌های هدف در آینده نزدیک قریب‌الوقوع خواهد بود که کارایی و اثربخشی اجرای این طرح را محقق ساخته است.

«روزگارمعدن» چشم‌انداز توسعه معادن را بررسی کرد:

بازیگر اصلی توسعه

شهریار خادمی

عکس: مهدی کاوه ای

نقش معدن در اقتصاد کشور علاوه بر افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی سهم معناداری در ایجاد فرصت های شغلی و کاهش فقر در کشور دارد. نقش معدن در اقتصاد کشور علاوه بر افزایش تولید ناخالص داخلی و رشد اقتصادی سهم معناداری در ایجاد فرصت های شغلی و کاهش فقر در کشور دارد.

براساس آمار جهانی به ازای هر شغل مستقیم در معدن ۱۷ شغل وابسته و تکمیلی ایجاد می شود. در بعد اقتصادی یک دلار فعالیت اقتصادی در بخش معدن می تواند سه دلار ارزش اقتصادی در سایر بخش های اقتصادی کشور ایجاد کند.

ارزش ذخایر معدنی کشف شده ایران براساس برآوردهای اولیه ۷۰۰ میلیارد دلار و برآورد تقریبی آن ۱۴۰۰ میلیارد است. در بخش اکتشاف فقط ۱۰۰ هزار کیلومتر از مساحت کل کشور اکتشاف شده که این مقدار معدل ۷ درصد مساحت کل کشور می باشد.

بهره‌برداری از معادن و توسعه صنایع بدون در نظر گرفتن عوامل زیست‌محیطی و اجتماعی، پیامدهای نامطلوب فراوانی به‌دنبال داشته و دارد، ازاین‌رو چندی است که کشورهای پیشرفته در پی دستیابی به روش‌های توسعه پایدار هستند.

توسعه پایدار فرآیندی است که در آن استفاده از منابع باید به‌گونه‌ای باشد که بدون آسیب رساندن به یکپارچگی، زیبایی و ثبات نظام‌های حیاتی، نیازهای انسان را برطرف کند. باتوجه به این اصل، راه‌حل‌هایی برای تغییر الگوهای اجتماعی و اقتصادی توسعه ارائه شده است تا بتوان از بروز مسائلی همچون نابودی منابع‌طبیعی، تخریب سامانه‌های زیستی، آلودگی، تغییرات آب‌وهوایی، افزایش بی‌رویه جمعیت، بی‌عدالتی و پایین آمدن کیفیت زندگی انسان‌های حال و آینده جلوگیری کرد.

اما توسعه پایدار در بخش معدن به چه معنا است، چگونه باید الزامات زیست‌محیطی را در این مسیر موردتوجه قرار داد و ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی مهم برای رسیدن به این هدف کدام است؟در گزارش امروز «روزگارمعدن»، آیدین زینال‌زاده و مهدی لطفی‌اصل، ۲تن از کارشناسان و فعالان حوزه معدن درباره این موضوع اظهارنظر کرده‌اند.

مشخصات توسعه پایدار معدن

آیدین زینال‌زاده- کارشناس فعال معدن: برای شناختن ویژگی‌های توسعه پایدار در بخش معدن، ابتدا باید تعریف استاندارد توسعه پایدار را بدانیم. توسعه‌ای پایدار خواهد بود که نیازهای زمان حال را بدون به‌خطرانداختن دارایی‌های نسل‌های آینده، برآورده می‌کند. این اصل در بیانیه ریو و دستور کار ۲۱، که طی کنفرانس سازمان ملل متحد درباره محیط‌زیست و توسعه در ریودوژانیرو در سوم تا چهاردهم ژوئن ۱۹۹۲ به‌تصویب رسید، گنجانده شده است. برای توسعه پایدار، ۷ ضرورت استراتژیک تعریف شده است. احیای رشد؛ تغییر کیفیت رشد؛ برآوردن نیازهای ضروری برای مشاغل، غذا، انرژی، آب و بهداشت؛ تضمین سطح پایدار جمعیت؛ حفظ و تقویت پایگاه منابع؛ جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک و ادغام محیط‌زیست و اقتصاد در تصمیم‌گیری. فرض بر این است که توسعه پایدار امکان‌پذیر است و وقتی درباره زمان در توسعه پایدار صحبت می‌کنیم، منظور اشاره به چگونگی دستیابی به توسعه پایدار است. سردرگمی زیادی در زمینه مفهوم پایداری وجود دارد، زیرا پایداری خالص به چیزی بیش از سکون دلالت نمی‌کند؛ یعنی توانایی ادامه به شیوه‌ای بدون تغییر. اما اغلب به‌معنای توسعه به روشی پایدار تلقی می‌شود و اصطلاحات پایداری و توسعه پایدار برای بسیاری از افراد مترادف هستند. پس توسعه پایدار باید ضمانت پایداری هم داشته باشد.

بنابراین، شایسته است پایداری را به مفهوم دوام در نظر بگیریم.

بنابراین، باید بازتعریفی در شاخصه‌های توسعه پایدار داشته باشیم که عبارت می‌شوند از: نفوذ اجتماعی، تاثیر زیست‌محیطی، فرهنگ سازمانی و مسائل مالی. این شاخصه‌ها نه‌تنها برای تضمین دوام توسعه پایدار ضروری هستند، بلکه تعادل بین آنها نیز بسیار مهم است.

جایگاه مسائل زیست‌محیطی در توسعه پایدار

توسعه پایدار اغلب به اشتباه به‌عنوان تمرکز صرف بر مسائل زیست‌محیطی تعبیر می‌شود. در واقع، این مفهوم بسیار گسترده‌تر است، زیرا سیاست توسعه پایدار شامل ۳ حوزه سیاست کلی است که عبارتند از: اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی. مسائل زیست‌محیطی هم یکی از مولفه‌های استراتژیک است، اما بین این مولفه و سایر مولفه‌ها باید تعادل برقرار باشد. در غیر این‌صورت، توسعه پایدار سرابی بیش نخواهد بود. بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی همانقدر آسیب‌زا است که تمرکز صرف بر آن به توسعه پایدار یا توسعه بادوام آسیب می‌رساند.

نقش تجهیزات پیشرفته و روزآمد

در تعریف اولیه توسعه پایدار؛ ۲ مولفه حفظ و تقویت پایگاه منابع و جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک مطرح هستند. اگر تجهیزات معدنی را دارایی‌های سرمایه‌ای بدانیم، مشخص است که این مورد هم یکی از پیش‌نیازهای ایجاد توسعه پایدار است. در بازتعریف شاخصه‌های توسعه پایدار به مسائل مالی برخورد می‌کنیم. وجود تجهیزات پیشرفته و به‌روز در این مولفه جای دارد. یعنی اگر مقایسه‌ای داشته باشیم بین ۲ معدن یکسان که یکی تجهیزات روزآمد و پیشرفته در اختیار دارد و دیگری از این تجهیزات محروم است، در شرایط برابر فروش، خواهیم دید معدنی که از این تجهیزات محروم است، هزینه تولید و همچنین تعمیر و نگهداری بالایی دارد، در صورتی‌که معدن دارای تجهیزات مناسب، هزینه‌های مذکور را به‌عنوان سود ذخیره می‌کند. طبیعی است که مباحث زیست‌محیطی نیز در زمینه تجهیزات پیشرفته در برابر تجهیزات مستعمل مطرح است. بنابراین، می‌توان گفت یکی از پارامترهای بسیار مهم، ایجاد تعادل بین مولفه‌های توسعه پایدار، وجود تجهیزات و ماشین‌آلات پیشرفته و روزآمد، آن هم در نخستین فرصت ممکن، در چرخه عمر معدنکاری است.

جهت‌گیری مجدد فناوری و مدیریت ریسک نیز اشاره به این موضوع دارد که بروززسانی تجهیزات و ماشین‌آلات بسیار حائزاهمیت است و باید به‌جای خرج زمان، یعنی به‌تعویق‌انداختن هزینه‌های مالی از لحاظ زمانی که به آن برون‌سپاری زمانی گفته می‌شود، به فکر صرفه‌جویی زمانی و مالی باشیم. برون‌سپاری زمانی هزینه‌ها عموما آشکار نیست، زیرا درحال‌حاضر اصلا چنین موضوعی به‌عنوان مشکل شناخته نمی‌شود، اما این به‌تعویق‌انداختن هزینه‌ها باعث خرج‌تراشی برای آینده می‌شود و در واقع، شرکت‌های معدنی آینده‌ای پرهزینه برای خود می‌سازند.

توجه به ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی و انسانی

مسائل فرهنگی، اجتماعی و انسانی عموما در مسئولیت‌های اجتماعی نسبت به جامعه تحت‌تاثیر معدنکاری تعمیم داده می‌شود که البته بسیار ضروری است، اما روی دیگر سکه، تعمیم مسائل فرهنگی، اجتماعی و انسانی در درون سازمان است. همانقدر که رضایت آگاهانه مردم محلی برای تداوم توسعه پایدار اهمیت دارد، رضایت نیروی انسانی هم مهم است. اگر یک شرکت جامعه محلی را راضی نگه داشته باشد، اما پرسنل ناراضی باشند، به‌طورقطع توسعه و دوام توسعه خدشه‌دار خواهد شد؛ درست مانند شرایطی که پرسنل راضی و جامعه محلی ناراضی باشد. باز هم در مقوله ضرورت‌های فرهنگی، اجتماعی و انسانی به رگولاتوری به نام تعادل برخورد می‌کنیم.

اولویت‌ها و چشم‌اندازها

دوام هم ۲ مولفه مهم دارد؛ یکی کارآیی و دیگر برابری. کارآیی باید برای اولویت دادن به استفاده کارآمد از تمام داشته‌ها تحت عنصر تعادل استفاده شود. بدین‌معنی که باید جلب رضایت همه ذی‌نفعان مدنظر قرار داده شود نه‌تنها گروهی خاص مانند سهامداران یا مالکان یا جامعه محلی یا طرفداران محیط‌زیست. در این شرایط، منابع زیست‌محیطی درست به‌اندازه منابع مالی و نیروی انسانی اهمیت پیدا می‌کنند و معنی برابری دقیقا همین است. اگر مجموعه‌ای چنین ارزش‌هایی را سرلوحه کار خود قرار نداده باشد، نیاز به بازبینی و بازتعریف اهداف و چشم‌اندازها و استراتژی خود دارد، زیرا اینها پیش‌نیازهای توسعه بادوام هستند. بنابراین، یک شرکت پایدار برای حفظ و بهبود روابط بین شرکت و ذی‌نفعان خود نیاز به سرمایه‌گذاری روی همه ذی‌نفعان خود دارد. بنابراین، ذی‌نفعی که با او خوب رفتار می‌شود، هم از شرکت منافع دریافت می‌کند و هم منافع را به شرکت بازمی‌گرداند. به‌عنوان‌مثال، کارمندان زمانی بهترین میزان بهره‌وری را خواهند داشت که شرایط بهتری دریافت کنند و تامین‌کنندگان با دریافت شرایط خوب متقابلا پاسخ می‌دهند و همچنین، مشتریان برای کیفیت بهتر، مبلغ بیشتری پرداخت می‌کنند. به این فرآیند؛ عملکرد تجدیدپذیر گفته می‌شود.

مسئولیت‌ها و وظایف حکمرانی

در فلسفه‌های اخلاقی، نظریه‌ای به نام فایده‌گرایی وجود دارد. فایده‌گرایی بر این فرض استوار است که نتایج در تعیین اینکه چه چیزی خوب است، مهم هستند و اینکه راهی که جامعه از طریق آن به خیر نهایی خود می‌رسد، از طریق پیگیری منافع شخصی هر فرد است. این فلسفه بیان می‌کند که تجمیع همه این منافع شخصی به‌طورخودکار منجر به حداکثر خیر برای کل جامعه خواهد شد. برخی از فایده‌گرایان این نظریه را اصلاح کرده‌اند تا پیشنهاد کنند که نقشی برای دولت در میانجیگیری بین این اقدامات فردی وجود دارد تا اجازه دهد برخی نیازها به بهترین شکل به‌صورت جمعی برآورده شوند. هر دولتی موظف است از تمام اقتصاد و بازار داخلی خود در برابر هرگونه شوک و محرک بی‌ثبات‌کننده امنیت کسب‌وکارها محافظت کند.

دولت مسئول اصلی تامین رفاه و محافظت از رفاه جامعه است. هر تصمیم کوچک دولت می‌تواند باعث آرامش فعالان اقتصادی و تولیدی شود یا تمام معادلات پایداری کسب‌وکارها و دوام این پایداری را به‌خطر بیندازد. هرچه اقتصاد قوی‌تر شود، نقش دولت‌ها نیز اهمیت بیشتری پیدا می‌کند و اگر عملکرد دولت باعث به‌خطرافتادن امنیت سرمایه‌گذاری و دوام تولید شود، تمام اقشار کشور و تمام حوزه‌های اقتصادی و غیراقتصادی آسیب خواهند دید.

در تمام تعاریف رسمی مسئولیت اجتماعی، رابطه بین شرکت‌ها، دولت و تک‌تک شهروندان مطرح است که به‌نظر می‌رسد در شرایط کنونی، حاکمیت دولتی حوزه معدن و صنایع‌معدنی نقش‌های خود را گم کرده است.

وقتی دولت به‌عنوان پدر نقش خود را گم می‌کند، پایه‌های اخلاقی کسب‌وکارها و شهروندان متزلزل می‌شود و چگونه می‌توان انتظار داشت که قراردادهای اجتماعی اخلاق‌محور بین جامعه، معدنکار و دولت حفظ شود؟ این قراردادهای اجتماعی نانوشته، متضمن رفتار انسان‌دوستانه بین ۳ گروه مذکور است و اگر کمرنگ شود یا از بین برود، خودخواهی حاکم خواهد شد. این خودخواهی، منجر به تغییر دیدگاه از شراکت به سوداگرایی خواهد شد، چراکه فلسفه سوداگرایی مبتنی بر خودخواهی است. در این شرایط، دولت نگاه تنبیهی به معدنکار دارد، معدنکار نگاه انتقام‌جویانه به دولت دارد و جامعه نیز نگاه تنبیهی و انتقام‌جویانه هم به معدنکار و هم به دولت دارد. بنابراین، برای حفظ توسعه پایدار بادوام، دولت باید به‌دنبال ایده‌های تاثیرگذار برای راهکارهای پایدار باشد که منافع خود را به منافع جمع ترجیح ندهد. لازم است گفته شود که واژه دولت را نباید تنها رئیس‌جمهوری بدانیم. بلکه منظور از دولت، تک‌تک کارشناسان شاغل در بدنه دولت است. در این صورت، قرارداد اجتماعی به‌عنوان اصل اساسی مسئولیت اجتماعی بین تمام ذی‌نفعان جریان خواهد داشت و این نیاز ضروری جوامع مدنی به حقوق شهروندی نیز تعبیر می‌شود. باید به یاد داشته باشیم که مسئولیت‌های اجتماعی مستلزم پذیرش مسئولیت در قبال آینده و اعضای آینده جامعه است و تنها در صورتی مسئولیت‌پذیری در برابر آینده کشور و نسل آینده کشور محقق می‌شود که توسعه پایدار بادوام به‌درستی محقق شود.

معدن، عامل توسعه پایدار اقتصادی

مهدی لطفی‌اصل- کارشناس فعال معدنی: توسعه پایدار در معادن از ابتدای دهه ۱۹۹۰ موردتوجه اندیشمندان فعال در این حوزه قرار گرفت. در زمینه توسعه پایدار در معادن ۲ دیدگاه وجود دارد. برخی از فعالان اقتصادی قائل به توسعه پایدار در معادن هستند و طبق تعریف آنها، توسعه پایدار در معادن زمانی اتفاق می‌افتد که نرخ استفاده از مواد معدنی نسبت به مجموع منابع جدید اکتشاف‌شده، منابع جایگزین و مواد بازیافتی فراتر نرود. در مقابل، برخی ادعا دارند معدنکاری روی ذخایری که محدودیت دارند، منجر به توسعه پایدار نخواهد شد، چراکه آن ذخیره دیر یا زود تمام خواهد شد. از نظر نگارنده، معادن عامل و اساس اصلی توسعه پایدار اقتصادی هستند، اما برای دستیابی به این مهم ضرورت دارد که به چند اصل بسیار مهم توجه شود، چراکه در صورت بی‌توجهی، نه‌تنها توسعه پایدار اتفاق نخواهد افتاد، بلکه به ضد خودش تبدیل خواهد شد. مهم‌ترین اصل در رسیدن به توسعه پایدار در بخش معدن، توجه همزمان به ۳ اصل اقتصادی، زیست‌محیطی و اجتماعی است.

همپوشانی با طبیعت

پر واضح است که فعالیت معدنی به‌دلیل ماهیت آن، با دستکاری در طبیعت و تغییر وضعیت موجود آن همراه است. خوشبختانه یا متاسفانه، معدنکاری فعالیتی اقتصادی است که به نسبت دیگر اشکال اقتصادی با بیشترین همپوشانی با طبیعت و محیط‌زیست همراه است، بنابراین در مسیر دسترسی به توسعه پایدار در بخش معدن باید به مسائل زیست‌محیطی توجه ویژه‌ای داشت. هرگونه بی‌توجهی به مسائل زیست‌محیطی، باعث بر هم خوردن نظم و نظام طبیعت می‌شود و بدیهی است که در یک بازه زمانی کوتاه‌مدت و بلندمدت، این شکل از بی‌توجهی عواقب جبران‌ناپذیری را به‌دنبال داشته باشد. توجه به باطله‌های حاصل از معدنکاری، آلودگی‌های ناشی از فرآوری مواد معدنی و همچنین توجه ویژه به بازسازی معادن پس از اتمام دوره معدنکاری و تهیه و تنظیم استانداردهای مرتبط با هر یک از این موارد به مانند بیشتر کشورهای توسعه‌یافته و برخی کشورهای در حال توسعه، جزو ضرورت‌های اصلی ایجاد توسعه پایدار در معادن است.

معدنکاری هوشمند در توسعه پایدار

بدیهی است که در مسیر دستیابی به توسعه پایدار در معادن، نیاز به تجهیزات پیشرفته و روزآمد جزو اولویت‌ها است، چراکه یکی از شاخصه‌های این مهم، دسترسی به معدنکاری هوشمند یا معدنکاری نوین است. با معدنکاری هوشمند یا به تعریفی دیگر معدنکاری نوین، تضییع ذخایر معدنی کمتر اتفاق خواهد افتاد، اکتشاف مواد معدنی با دقت و راندمان بهتری عملیاتی خواهد شد، ایمنی در معادن افزایش پیدا خواهد کرد، توجه به مسائل زیست‌محیطی بیشتر خواهد شد و در حالت کلی، شاخصه‌های توسعه پایدار در معادن بهبود خواهند یافت.

وجوه فرهنگی و اجتماعی

همان‌گونه که گفته شد، یکی از اصول مهم در دسترسی به توسعه پایدار در معادن، توجه به مسائل اجتماعی است. متاسفانه در کشورهای در حال توسعه، معدنکاری، اغلب با بی‌توجهی به آثار اجتماعی آن همراه بوده است. عمده دلیل این امر، توجه سرمایه‌گذاران بخش معدن به توسعه فعالیت‌های معدنی بدون توجه به آثار و تبعات اجتماعی ناشی از آن است. بنابراین، در توسعه فعالیت‌های معدنی باید به شرایط اجتماعی، فرهنگی و... توجه داشت و هر شکلی از توسعه فعالیت‌های معدنی با لحاظ این شاخص‌های مهم انجام گیرد.

توسعه یا ضدتوسعه

دولت باید به‌عنوان متولی اصلی بخش معدن در کشور قائل به یک دیدگاه توسعه‌ای در این زمینه باشد. متاسفانه در سال‌های اخیر با نمایان شدن نخستین تبعات حاصل از توسعه، برخی دولتمردان از دیدگاه‌های توسعه‌ای خود صرف‌نظر کرده و گاه در مسیر ضدتوسعه‌ای قدم برداشته‌اند. برای دسترسی به توسعه پایدار در معادن؛ باید در مرحله اول یک برنامه مدون با قوانین محکم و لازم‌الاجرا و با لحاظ تمامی ابعاد اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی و زیست‌محیطی تهیه و تنظیم شود و در مسیر اجرای آن، تمامی ارکان و ارگان‌های ذی‌ربط با تعامل و هماهنگی در راستای دسترسی به مقصود نهایی همکاری کنند.

کلام آخر

در ۱۰ سال اخیر، توجه به اصول توسعه پایدار، مشکلات زیست‌محیطی جهانی، مثل گرمایش زمین و آلودگی‌های محیط‌زیستی و مسئولیت‌های اجتماعی کسب‌وکارها، بیش از پیش موردتوجه قرار گرفته است. از این‌رو الزامات ۳ عامل فوق نیز به چارچوب‌هایی که باید در کسب‌وکارهای معدنی مدنظر قرار گیرد، اضافه شده است. به این ترتیب، شرکت‌های معدنی علاوه بر اینکه ملزم هستند حداکثر منفعت مالی را به‌طورمداوم تضمین کنند، باید اقدامات خود را در چارچوب ایمنی و سلامت کار، مدیریت صحیح اثرات زیست‌محیطی، مسئولیت‌های اجتماعی و مدیریت و راهبری تعریف کنند تا کلیتی به نام توسعه پایدار در این بخش محقق شود.

یادداشت

نانو مس؛ یک گام به سوی آینده

حسن اکبری
کارشناس معدنی

وجود ذخایر عظیم معدنی در ایران باعث شده است تا معادن به یکی از اصلی‌ترین محرکه‌های اقتصادی تبدیل شوند. معادن پربار مس کشور فعالان حوزه معدنی را بر آن داشته علاوه بر تلاش برای اکتشاف و استخراج مس از این معادن به فکر تولید محصولاتی با ارزش‌افزوده بالا باشند.ازآنجاکه ایران در علوم نانو یکی از کشورهای پیشرو در جهان به شمار می‌رود، تلفیق علوم این حوزه با صنایع معدنی می‌تواند نتایج فوق‌العاده‌ای را در برداشته باشد. حوزه نانو مس یکی از آینده‌دارترین بخش‌های صنعت در دنیاست. سرمایه‌گذاری در این بخش بی‌شک تاثیرات فوق‌العاده‌ای بر رشد و توسعه صنایع معدنی و اقتصاد ایران خواهد داشت.

آشنایی با نانو مس

نانو مس متشکل از ذرات مس با اندازه نانومتری است. این مواد نانوساختار معمولا خواصی دارند که باعث شده‌اند برای کاربردهای مختلفی مورداستفاده قرار بگیرند. از جمله خواص مهم نانومواد مسی می‌توان به هدایت الکتریکی بالا، هم‌بستری قابل‌توجه، ویژگی‌های مغناطیسی قابل‌تنظیم، خواص ضدباکتری، خواص حسگری و خواص بیولوژیکی اشاره کرد. نانومواد مسی به دلیل ویژگی‌های جذب نور، قابلیت پراکندگی نور و توانایی همکاری در رشته‌های مختلف مانند صنعت الکترونیک، طب سنتی، کاتالیزگرها، انرژی‌های تجدیدپذیر، ضدعفونی‌کننده‌ها و حتی در پوشش نانوکامپوزیت‌ها استفاده می‌شوند. برای سنتز نانومواد مسی از روش‌های مختلفی استفاده می‌شود.رایج‌ترین روش‌ها روش هیدروترمال، روش الکتروشیمیایی، روش احتراق و روش متراکم‌سازی مکانوشیمیایی هستند. در روش هیدروترمال، محلولی که حاوی پیش‌سازی‌های مس است، به همراه عوامل شیمیایی و فیزیکی مانند دما و pH اعمال می‌شود. این روش یکی از روش‌های ساده و کارآمد برای ساخت نانومواد مسی است. روش احتراق نیز با بهره‌گیری از حرارت بالا، نانوذرات مس تولید می‌کند. در این روش، سوختگی با ترکیبات مس انجام می‌شود و در نهایت نانوذرات مس تشکیل می‌شوند. روش الکتروشیمیایی نیز با استفاده از واکنش‌های الکتروشیمیایی، نانومواد مسی تولید می‌کند. در این فرآیند، یک الکترود مسی در محلولی که حاوی پیش‌سازی مس است، قرار می‌گیرد و تحت‌تاثیر جریان الکتریکی، نانوذرات مس شکل می‌گیرند. روش متراکم‌سازی مکانوشیمیایی، روش دیگری است که با استفاده از ترکیب مکانیکی و فرآیندهای شیمیایی، نانومواد مسی تولید می‌شود. در این روش، جریان بالا در یک سنتز مکانیکی که اغلب با استفاده از آسیاب توپی یا آسیاب پیستونی صورت می‌گیرد، استفاده می‌شود.نانو مس یک ماده بسیار جذاب در حوزه علم و فناوری نانو است که در بسیاری از صنایع مورد استفاده قرار می‌گیرد. باتوجه‌به اندازه نانومتری ذرات مس، ویژگی‌های فیزیکی و شیمیایی آن به‌طور قابل‌توجهی تغییر می‌کند و خواص جدیدی به آن اضافه می‌شود. کاربردهای نانو مس در بسیاری از صنایع به‌خصوص درحوزه‌های الکترونیک، مصرف انرژی، بیوتکنولوژی و طب پیشرفت چشمگیری داشته است که جزئیاتشان به شرح زیر است:

۱- الکترونیک نانومتری: نانو مس به عنوان یک ماده هدایت‌کننده برای استفاده در تراشه‌های الکترونیکی استفاده می‌شود. ذرات نانومتری مس، این قابلیت را دارند که جریان الکتریکی را به بهترین شکل منتقل کنند و در نتیجه باعث افزایش کارآیی سیستم‌های الکترونیکی شود. همچنین اندازه نانومتری ذرات مس می‌تواند بهبود قابل توجهی در رابطه‌های بینایی و خواص دیگر تراشه‌های الکترونیکی داشته باشد.

۲-مصرف انرژی: نانو مس، برای بهبود راندمان و کارآیی سیستم‌های انتقال و ذخیره انرژی مورد استفاده قرار می‌گیرد. مثلا در سیستم‌های باتری که می‌تواند باعث افزایش ظرفیت و عمر باتری شود. همچنین بررسی‌ها نشان داده است که نانو مس قابلیت کاتالیزوری بسیار بالایی دارد.

۳- بیوتکنولوژی و طب: نانو مس در حوزه‌های بیوتکنولوژی و طب نیز کاربردهای مهمی دارد. به عنوان مثال، از آن در ساخت سنسورهای بیولوژیک، ضدعفونی‌کننده‌ها، رنگ‌ها و در پوشش‌دهی برای افزایش سمیت پروتئین‌های آنتی‌میکروبی استفاده می‌شود. همچنین به دلیل ویژگی‌های ضدباکتریایی نانو مس، آنتی‌بیوتیک‌های مس برای درمان عفونت‌ها که مقاوم به آنتی‌بیوتیک‌های معمولی هستند، استفاده می‌شود.

تاثیرات اقتصادی ورود به حوزه نانو مس

حال اگر بخواهیم به تاثیری که نانو مس می‌تواند بر اقتصاد کشورهای درحال‌توسعه بگذارد صحبت کنیم، باید بگوییم ضمن اینکه این تاثیر به‌طورقطع مثبت است، نه‌تنها از طریق مزایای فناوری نانو مس بر صنایع و بخش‌های مختلف اقتصادی به دست می‌آید، بلکه به عنوان یک فرصت برای پیشرفت فناوری و رشد اقتصادی توسعه‌دهندگان نیز مطرح است. این ۴ مورد، تنها بخشی از تاثیر این فناوری شگرف بر اقتصادهای در حال توسعه هستند:

۱- ایجاد فرصت‌های شغلی: رشد و توسعه صنایع مرتبط با نانو مس، از جمله الکترونیک، مصرف انرژی و بیوتکنولوژی، باعث ایجاد فرصت‌های شغلی در کشورهای در حال توسعه می‌شود. ایجاد شغل و تعمیق زمینه‌های فعالیت اقتصادی، باعث کاهش بیکاری و افزایش درآمد و سطح زندگی افراد می‌شود.

۲-رشد صنایع مرتبط: تکنولوژی نانو مس در حوزه‌های مختلف اقتصادی قابل استفاده است، از جمله الکترونیک، انرژی و بیوتکنولوژی. توسعه این صنایع، باعث افزایش تولید و فروش محصولات نانو مس می‌شود و در نتیجه گسترش اقتصاد کشورهای در حال توسعه را تسهیل می‌کند.

۳- افزایش صادرات: با توجه به قدرت صنعت و تولید نانو مس در کشورهای در حال توسعه، می‌توان آن را به عنوان یک کالای صادراتی تبلیغ کرد. صادرات نانو مس به کشورهای دیگر، منجر به افزایش درآمد ارزی و تعادل تجاری می‌شود و در سطح بین‌المللی نقش مهمی در تقویت موقعیت اقتصادی کشورهای در حال توسعه ایفا می‌کند.

۴- ارتقای تکنولوژی محلی: تمرکز و سرمایه‌گذاری در توسعه تکنولوژی نانو مس در کشورهای در حال توسعه، امکان ارتقای تکنولوژی محلی را فراهم می‌کند. این ارتقای تکنولوژی، از طریق انتقال دانش فنی و تجربیات مربوط به نانو مس، به توسعه صنایع مربوطه در کشورهای در حال توسعه کمک می‌کند و بهبود رقابت‌پذیری آنها را تسریع می‌کند. سیاستگذاران باید به این نکات توجه داشته باشند که استفاده از نانومتری مس به عنوان یک فرصت صنعتی و فناورانه در کشورهای درحال‌توسعه، تاثیرات مثبتی را در اقتصاد آنها به همراه دارد. توسعه فعالیت‌های مرتبط با نانومتری مس، امکان بهبود عملکرد صنعتی، رشد اقتصادی و ایجاد فرصت‌های جدید در این کشورها را فراهم می‌کند.

با ادامه هرج و مرج در بازارهای فلزات، قیمت مس و طلا به بالاترین حد خود نزدیک می‌شود

در لندن به یک رکورد صعود کرد و نیکل نزدیک به ۸ درصد جهش داشت که یک هفته پر از افزایش قیمت عمده فلزات را رقم زد. سرمایه گذاران خوش بین هستند و پیش بینی های منفی در حال کاهش است.روز جمعه، قراردادهای جهانی مس در لندن ۲.۸ درصد افزایش یافت و تقریباً به رکورد ثبت شده در مارس ۲۰۲۲ رسید. مس پیش از این در نیویورک و شانگهای این هفته به دلیل فشار در بورس Comex به رکوردهایی رسیده بود.فلزات گرانبها مانند نقره و طلا نیز در روز جمعه افزایش چشمگیری داشتند. نقره به بالاترین حد خود در ۱۱ سال گذشته رسید و طلا به رکورد خود نزدیک شد. دستاوردهای قوی بازار مس باعث تقویت بازار نقره می‌شود، چراکه نقره هم در محصولات صنعتی مانند پنل‌های خورشیدی استفاده می‌شود.فیل استریبل از Blue Line Futures گفت سه عامل بر کالاها تأثیر می‌گذارد: عرضه، تقاضا و حرکت قیمت، و نقره در حال حاضر هر سه را دارد.قیمت فلزات صنعتی و گرانبها در سال جاری به دلیل علاقه زیاد سرمایه گذاران و عرضه محدود افزایش یافته‌اند. متیو هیپ از Orion Resource Partners گفت که بسیاری از صندوق‌ها به دلیل چشم انداز امیدوارکننده مس مشتاق سرمایه گذاری در مس هستند. در این میان، اختلالات عرضه، معامله گران را غافلگیر کرده و منجر به تغییرات شدید قیمت شده است. قیمت نیکل در روز جمعه پس از اعتراضات در کالدونیا، یکی از تأمین کنندگان اصلی این فلز، ۷.۹ درصد افزایش یافت.آل مونرو از مارکس گفت با وجود تقاضای ضعیف فعلی، همچنان مشکلات عرضه وجود دارد. بازار ما بازاری است که بر اساس آینده میچرخد، و به نظر می‌رسد آینده دارای تقاضای بسیار زیادی است.ماه‌هاست که مس بین کسانی که انتظار کاهش عرضه و رونق تقاضا را دارند و کسانی که نگران تقاضای ضعیف چین هستند گیر کرده است. این هفته، هجوم خرید در نیویورک به صاحبان پوزیشن های کوتاه در این بازار صدمه زد.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۶

یادداشت

توسعه صنعت مس و نظریه جهش اقتصادی

حامد عادلی‌نیک
کارشناس معدن و صنایع معدنی

با توجه به روندهای جهانی گذار انرژی و حرکت به سمت اقتصاد بدون کربن، عدم سرمایه‌گذاری و توسعه زنجیره ارزش مس می‌تواند در آینده به چالش امنیت اقتصادی و حتی امنیت ملی و استراتژیک کشورها تبدیل شود. از این‌رو کشورهای محتلف توسعه زنجیره مس را در اولویت خود قرار داده‌اند. اهمیت روزافزون مس برای اقتصاد و صنعت جهانی با کلان‌روند (گذار) جهانی به سمت اقتصاد کم‌کربن بیش از پیش نمایان شده و بازارهای جهانی برای این فلز باارزش فرش قرمز پهن کرده‌اند. فلز مس یکی از ۵عنصر مورد استفاده در فرآیندهای کم‌کربن است. در این راستا تقاضا برای مس از دو مسیر توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و همچنین افزایش تولید خودروهای برقی با افزایش شدیدی مواجه شده است. ایران با قرارگرفتن بر روی کمربند کوه‌زایی آلپ-هیمالیا، موقعیت ویژه‌ای در برخورداری از ذخایر غنی معدنی در بین کشورهای مختلف دارد. در مورد مزیت‌های ایران در توسعه صنعت مس می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

▣ توسعه صنعت مس و نظریه جهش اقتصادی

- مزیت نسبی در برخورداری از ذخایر (سهم ۶.۱درصدی از ذخایر و رتبه ۵ در جهان)؛
- بالاتر بودن NPV تولید کاتد از سنگ مس در مقایسه با محصولات فولادی از سنگ‌آهن با سرمایه‌گذاری اولیه یکسان در ایران؛
- بالاترین ارزش هر تن ماده معدنی در کشور؛
- کمترین انرژی‌بری تولید بین همه مواد معدنی در کشور.

با وجود اهمیت فلز مس در توسعه صنعتی و همچنین موقعیت ویژه ایران در این خصوص، به دلیل چالش‌های مختلف پیش‌روی این صنعت، تاکنون بهره‌گیری متناسبی از ظرفیت کشور در این زمینه صورت نگرفته است. در این خصوص می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- سهم ۰.۰۱ درصدی (رتبه ۱۵) در تولید جهانی با وجود سهم ۶.۱درصدی (رتبه ۵) از ذخایر؛
- صادرات محدود محصولات زنجیره مس (حدود ۱.۱میلیارد دلار در سال ۱۴۰۱)؛

ارزش پایین هر تن محصول صادراتی ایران (ارزان‌فروشی محصولات کشور) و کسب ارزش‌افزوده پایین از صنعت مس.

در مجموع، توسعه زنجیره ارزش صنعت مس در ایران تاکنون توسعه استراتژیکی نبوده و عمدتا بر مبنای استفاده از رانت‌های قیمتی عرضه کاتد (قبلا نرخ‌های دستوری دولتی و در حال حاضر بورس کالا) صورت گرفته است. در واقع سیاست توسعه زنجیره مس با تامین ارزان‌قیمت کاتد واحدهای صنایع پایین‌دستی که در سالیان گذشته اجرا شده، شکست خورده است و نیاز است نگاه راهبردی کشور بر استفاده از پنجره‌های فرصت پیش‌آمده برای ایران در توسعه زنجیره مس تغییر یابد.کئون‌لی در کتاب «هنر جهش اقتصادی» بر این پرسش متمرکز است که چرا تعداد کمی از کشورها که به سطح توسعه‌یافتگی کشورهای پیشرفته رسیدند، توانستند پیشرفت رو به جلوی خود را تا فراتر از وضعیت درآمد متوسط مدیریت کنند، اما کشورهای دیگر در تله درآمد متوسط گیر کردند. تله درآمد متوسط به شرایطی گفته می‌شود که کشور پس از یک دوره رشد نسبتا خوب در یک سطح درآمدی مانده و دیگر نمی‌تواند به رشد خود ادامه دهد و در نتیجه از پیوستن به طبقه اقتصادهای پردرآمد بازمی‌ماند. تغییر در رهبری صنعت از شرکت‌های جاافتاده و پیشرو به تازه‌واردها در اقتصادهای نوظهور معمولا تنها مستلزم تلاش در سطح شرکت نیست، بلکه به تحولات لحظه‌ای بیرونی که به آنها «پنجره‌های فرصت» گفته می‌شود نیز احتیاج دارد. به نظر جز این حالت، فرصت تغییر برتری معمولا بسیار کم به وجود می‌آید.

کئون‌لی تقسیم‌بندی سه‌گانه‌ای در باب پنجره‌های فرصت پیش‌روی کشورهای در حال توسعه داشته است:

- پنجره فرصت فناوری؛
- پنجره فرصت تقاضا؛
- پنجره فرصت سیاست‌ها و نهادها

بر این اساس در حاضر پنجره‌های فرصت ویژه‌ای برای توسعه صنعت مس در ایران فراهم شده و فرصتی استثنایی برای این صنعت در ایران ایجاد شده است؛ به این ترتیب که:

در بعد نهادها در کشور در حال حاضر جهت‌دهی به حقوق دولتی برای تشویق صادرات محصولات صنایع معدنی دارای ارزش‌افزوده بالا موضوع ماده ۴۳ قانون برنامه ششم توسعه کشور یا اعتبار مالیاتی موضوع قانون جهش تولید دانش‌بنیان را می‌توان به عنوان پنجره فرصت نهادی برای توسعه فناوری در نظر گرفت.در بعد تقاضا، جهت‌دهی به خریدهای شرکت‌های دولتی و بزرگ به‌ویژه در حوزه محصولات پیشرفته مسی را می‌توان به‌عنوان پنجره فرصت تقاضا در نظر گرفت. بر این اساس برنامه‌های کشور در حوزه توسعه تولید ماشین‌آلات الکتریکی یا توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر در کشور می‌تواند به عنوان یک پنجره فرصت تقاضای داخلی در نظر گرفته شود. در بعد پنجره فرصت تقاضای خارجی نیز حمایت از صادرات محصولات به‌ویژه در قالب موافقت‌نامه‌های تجارت ترجیحی یا حمایت از حضور شرکت‌های داخلی در نقاط با ارزش‌افزوده بالای زنجیره ارزش جهانی می‌تواند مورد توجه قرار گیرد. در نهایت توسعه فناوری‌های نوظهور، به‌ویژه فناوری‌های صنعت نسل۴ و تمرکز شرکت‌های داخلی بر آنها پنجره فرصتی است که رقبا به‌سرعت از آن بهره‌برداری کرده‌اند؛ اما شرکت‌های ایرانی از آن تا حدودی غافل هستند. همان‌گونه که تجربه توسعه شرکت پوسکو کره‌جنوبی نشان داد، کره‌جنوبی با وجود مخالفت‌های مختلف نظیر مخالفت بانک جهانی، توسعه صنعت فولاد را با بهره‌گیری از پنجره فرصت پیش‌آمده برای خرید شرکت نیپول استیل ژاپن، پوسکو ژاپن توسط شرکت پوسکو دنبال کرد و در حال حاضر این شرکت چهارمین تولیدکننده فولاد جهان است.

۱. برای تولید یک‌میلیون ریال مس و سنگ‌آهن به ترتیب ۲.۵ و ۳ کیلووات ساعت برق مصرف می‌شود. این رقم برای متوسط مواد معدنی ۲.۶ است. برای تولید یک‌میلیون ریال مس و سنگ‌آهن به ترتیب ۰.۰۳۸ و ۰.۰۹۹مترمکعب گاز مصرف می‌شود. این رقم برای متوسط مواد معدنی ۰.۰۷۴ است (محاسبات با استفاده از داده‌های مرکز آمار ایران).

۲. در این خصوص مشاهده می‌شود برای نمونه صادرات سیم و کابل‌های مسی کشورهایی مثل ترکیه و آلمان بدون برخورداری از منابع بیشتر از صادرات کل محصولات زنجیره مس ایران است.

مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت اعلام کرد:

آمایش درست سرزمینی در منطقه ویژه اقتصادی لامرد

علیقلی زاده مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت که به منظور بررسی تحولات و پیشرفت های صنعتی منطقه ویژه اقتصادی لامرد در این کانون صنعتی و معدنی حضور یافته بود، جانمایی علمی منطقه ویژه بر پایه آمایش سرزمین را مبنایی استوار برای برخورداری این کانون صنعتی و معدنی از شرایط مناسب برای پیشرفت بیان کرد.

مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت در مصاحبه با روابط عمومی منطقه ویژه اقتصادی لامرد، با اشاره به جانمایی منطقه در این جغرافیا گفت: انتخاب منطقه به نظر می‌رسد که انتخاب بسیار درستی بوده و آمایشی که اتفاق افتاده به لحاظ سرزمینی آمایش درستی بوده است. بی تردید جانمایی علمی بر پایه آمایش سرزمین مبنایی استوار جهت برخورداری منطقه ویژه اقتصادی لامرد از شرایط مناسب برای پیشرفت است.

علیقلی‌زاده با اشاره به زیرساخت‌های منطقه گفت: فعالیت های خوب و امیدوار کننده ای در حوزه زیرساخت صورت گرفته و با امتداد این خط توسعه، شاهد نتایج درخشان تری در منطقه ویژه اقتصادی لامرد خواهیم بود.

وی سپس به ادامه فعالیت‌های زیرساختی و تکمیل فرآیندی که به طور مشخص نیازمند حجم وسیع سرمایه‌گذاری است اشاره کرد و افزود: اینکه این حجم سرمایه‌گذاری توسط دولت بخواهد اتفاق بیفتد و یا توسط بخش خصوصی و یا به صورت تلفیقی چیزی است که نیازمند ارزیابی و بررسی‌های خیلی دقیق‌تر و بالاتری است. وی تصریح کرد: می‌توان از امکان جذب سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی هم در منطقه ویژه اقتصادی لامرد بهره برد و تمام بحث سرمایه‌گذاری‌های زیرساختی را بر عهده بخش دولتی قرار نداد مدیر کل دفتر صنایع معدنی وزارت صمت سپس به موضوع جذب شرکت‌های سرمایه گذاری و صنعتی منطقه ویژه ورود کرد و گفت: انتخابی که جهت پهنه‌های مختلف صنایع معدنی در این منطقه انجام می‌شود انتخاب کاملاً درستی بوده است. وی به انتخاب منطقه ویژه اقتصادی لامرد در پهنه آلومینیوم اشاره کرد و گفت: منطقه ویژه اقتصادی لامرد می‌تواند در خصوص صنایع پایین دست آلومینیوم با توجه به حضور سالکو و وجود ماده مورد نیاز صنایع پایین دستی با کمترین فاصله و کمترین هزینه، همه زنجیره این صنعت را به صورت کامل در اختیار بگیرد.علیقلی زاده ، فاصله کم منطقه ویژه اقتصادی لامرد تا دریا و دسترسی آسان به آبهای آزاد را از مزیت‌های بالای این منطقه برشمرد و افزود: دسترسی به بنادر، وجود خطوط پتروشیمی و خطوط گاز ،امکان ارزشمندی در جهت رشد و توسعه در حوزه های صنعت پتروشیمی و صنایع پایین دستی نفت ایجاد کرده است.

در پی مرگ یک کارگر در معدن زغال‌سنگ مطرح شد

لزوم همکاری نهادها در توسعه ایمنی معادن زغال

گروه معدن

موضوعی که همواره در عرصه معادن زغال‌سنگ مطرح بوده بحث ایمنی است؛ مساله‌ای که با وجود اهمیتش کمتر مورد توجه مسوولان بوده است.

در این خصوص کارشناسان باور دارند با اینکه عمده تجهیزات مورد نیاز معادن زغال‌سنگ کشور به خصوص تجهیزات ایمنی که با جان کارگران در ارتباط‌اند، وارداتی هستند اما وزارت صمت همکاری ضعیفی را با فعالان این عرصه در این زمینه انجام داده است.در شرایطی که سال گذشته فعالان حوزه زغال تقاضا داشتند که چیزی حدود ۳۰میلیون دلار به واردات تجهیزات ایمنی و حفاظت از جان کارگران زغال اختصاص داده شود اما این کار صورت نگرفت. این در حالی است که حوزه‌ای که با ۱۱۵ معدن، سهم اشتغال بیش از ۱۷هزار نفری را به خود اختصاص داده است و به تولید صنایع فولادی کمک می‌کند، باید بیش از اینها مورد توجه قرار گیرد.

حالا در آخرین اخبار متوجه شدیم که ریزش معدن زغال‌سنگ در کرمان دوباره حادثه آفریده است. گفته شده در پی آزاد شدن موضعی قسمتی از لایه زغال‌سنگ در محدوده کارگاه استخراج در معدن زغال‌سنگ آبنیل جنوبی دو نفر از کارگران دچار آسیب‌دیدگی و یک نفر آنها فوت شده است؛ موضوعی که با بالا بردن ایمنی می‌توان کمتر شاهدش بود.

معاون بهره‌برداری معادن شرکت زغال‌سنگ استان کرمان جزئیات مربوط به چگونگی و ابعاد وقوع حادثه اخیر معدن آبنیل جنوبی این شرکت را که یک جان‌باخته و یک مصدوم داشت، تشریح کرد. مجتبی رنجبر با توضیح اینکه این حادثه دو مصدوم داشت، گفت: با وجود اقدامات امدادرسانی و درمانی، یکی از مصدومان به علت شدت صدمه جان خود را از دست داد اما حال مصدوم دیگر مطلوب و طبق اعلام رسمی از بیمارستان ترخیص شده است.

وی درباره چرایی وقوع حادثه افزود: در پی آزاد شدن موضعی قسمتی از لایه زغال‌سنگ در محدوده کارگاه استخراج (کارگاه شماره ۲۴۳ بین افق اول و دوم) در معدن زغال‌سنگ آبنیل جنوبی دو نفر از کارگران دچار آسیب‌دیدگی شدند.

رنجبر ادامه داد: پس از وقوع حادثه، اعضای گروه امداد و نجات معدن به سرعت نسبت به امدادرسانی و انتقال این افراد به خارج از محل اقدام کردند که متاسفانه یکی از این پرسنل با وجود اقدامات انجام شده به دلیل آسیب‌دیدگی از ناحیه سر، فوت کرد.

معاون بهره‌برداری معادن شرکت زغال‌سنگ استان کرمان ادامه داد: فرد دوم که از ناحیه پای راست دچار مصدومیت شده بود، پس از انجام اقدامات اولیه پزشکی برای بررسی‌های تکمیلی توسط عوامل اورژانس به مرکز درمانی شهید باهنر کرمان منتقل شد. گفتنی است معدن آبنیل جنوبی در ۵۶کیلومتری شمال غرب مرکز استان کرمان واقع شده است.

مدیرعامل جمعیت هلال‌احمر استان کرمان بیان کرد: در پی وقوع حادثه ریزش معدن زغال‌سنگ آبنیل در کرمان، بلافاصله یک تیم امداد و نجات از شهرستان زرند به محل حادثه اعزام شد.

رضا فلاح با اشاره به اینکه در این سانحه ۶ نفر حادثه دیدند، گفت: در این واقعه یک نفر جان باخت، دو نفر مصدوم و سه نفر درمان سرپایی شدند. وی ادامه داد: نیروهای هلال‌احمر به عنوان پشتیبان در این عملیات حضور پیدا کردند.

▣ بررسی حوادث زغالی در کشور

سیزدهم اردیبهشت هر سال یادآور یک رویداد تلخ در فعالیت معدنی کشور محسوب می‌شود که در سال ۹۶ ثبت شد، در نتیجه وقوع انفجار معدن زغال‌سنگ زمستان یورت آزادشهر (گلستان) ۴۳نفر از کارگران جان خود را از دست دادند. مرگ مظلومانه این تعداد کارگر که به دلیل حبس شدن در تونل و بسته شدن راه خروجی، آرام‌آرام تسلیم مرگ شدند، موضوعی نیست که به آسانی بتوان فراموش کرد. کمبود وسایل ایمنی در این معدن موضوعی بود که هفت ماه پس از این حادثه توسط رییس دادگستری کل گلستان اعلام شد. در آن زمان گفته شد که کارفرمای معدن به سبب فراهم نکردن الزامات قانونی برای ایمنی معدن ازجمله نبود سیستم تهویه مناسب و کافی در تونل، نبود مسیرهای کمکی برای تهویه تونل، ندادن آموزش‌های لازم و کافی نبودن نظارت بر کارگران برای جلوگیری از ایجاد هرگونه شعله یا جرقه داخل تونل، مجهز نبودن لکوموتیوها به تجهیزات رادیاتور اگزوز و نبود تشکیلات امداد و نجات و مدیریت بحران در معدن صد درصد مقصر است.

شمار حوادث معدنی ایران از ۸۷۶ مورد در سال ۱۳۸۸ به هزار و ۱۷۷ مورد در سال ۱۳۹۱ افزایش یافت. این در حالی است که در ایران بخش زیادی از حوادث ناشی از کار از سوی کارفرمایان گزارش نمی‌شود. سال ۹۶ وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی آمار تلفات ناشی از کار در ایران در سال‌های ۸۹، ۹۰ و ۹۱ را به ترتیب هزار و ۱۶۷ نفر، هزار و ۲۷۳ نفر و هزار و ۱۹۹ نفر اعلام کرد، اما در سال‌های ۹۵- ۱۳۹۲ روند معکوس تلفات انسانی شتاب گرفت، به گونه‌ای که سال ۹۲ شمار تلفات هزار و ۹۲ نفر، سپس در سال ۹۳ هزار و ۸۴ نفر و سال‌های ۹۴ و ۹۵ نیز به ترتیب ۹۰۳ و ۸۱۴ نفر جانباختگان حوادث کار بودند. بر این اساس روزانه به طور متوسط ۲/۲ نفر در اثر حوادث ناشی از کار جان خود را از دست می‌دهند که حداقل ۶ برابر این رقم بر اثر بیماری‌های ناشی از کار فوت می‌کنند.

بیشترین آمار تلفات انسانی معدنی در ایران مربوط به معادن زغال‌سنگ است و مناطق طبس (خراسان جنوبی)، زرند (کرمان)، زیرآب و سوادکوه (مازندران) شاهرود (سمنان) و استان گیلان در ایران ازجمله مناطق زغال‌خیز کشور محسوب می‌شوند. هرچند مرگ‌ومیر ناشی از معادن زغال‌سنگ در جهان بالا ارزیابی شده اما در ایران آمارها بالاست. از ۱۳۷۲ به بعد ۱۰۵نفر بر اثر حوادث در معادن زغال‌سنگ جان باختند و در اردیبهشت ۱۳۹۶ بر اثر انفجار معدن زمستان یورت استان گلستان ۴۳نفر جان خود را از دست دادند و بیش از ۷۰نفر مجروح شدند.

▣ ایمنی یک مطالبه جدی

بحث ایمنی یکی از محورهای اساسی فعالیت انجمن زغال‌سنگ ایران محسوب می‌شود و مطالعات جامعی در این زمینه انجام شده و انتظار می‌رود نتایج این مطالعات در قالب دستورالعمل‌های ایمنی با برخورد جدی نسبت به خاطیان از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت به عنوان متولی اصلی مورد اجرا گذاشته شود.

سازمان نظام مهندسی معدن ایران به عنوان یک مرجع رسمی باید ضمن تلاش در ارتقای سطح استاندارد فعالیت معادن زغال‌سنگ، نسبت به اجرای دقیق مقررات ایمنی در این بخش همت گمارد. اعمال مقررات سختگیرانه ایمنی در معادن زغال‌سنگ باید پیاده شود.

دستگاه‌های متولی اعم از وزارت صنعت، سازمان نظام مهندسی معدن و... لازم است کارنامه روشن و شفاف خود را پیش روی مردم بگشایند که چه گام‌هایی در زمینه ایمنی معادن زغال‌سنگ برداشته‌اند، برای رفع مشکلات خانواده جانباختگان معدن چه گام‌های عملی برداشته‌اند، برای جلوگیری از تکرار حادثه معدن چه اقدام‌های عملی صورت گرفته است و برای استانداردسازی فعالیت در معادن در چارچوب نظام ایمنی چه برنامه‌ای دارند. انتظار می‌رود قوای مقننه و قضاییه به سهم خود در ارتباط با ایمنی در معادن به وظایف قانونی خود عمل کنند و نسبت به حمایت از خانواده قربانیان برخوردهای جدی برای حفظ حقوق آنها به عمل آورند. در همه جای دنیا معادن زغال‌سنگ از حساسیت و ضریب خطر بالایی برخوردار بوده و با حادثه عجین هستند که در اغلب موارد به دلیل خطای انسانی حتی در مقیاس بسیار کوچک نیز حادثه رخ می‌دهد. فعالان بخش معادن زغال‌سنگ می‌دانند که در معادن زیرزمینی اولویت اول با ایمنی است بنابراین به جز آموزشی هفتگی و مستمر به کارگران و مهندسان، رعایت ضوابط ایمنی و سختگیرانه در معدن زغال باید بیش از اینها اعمال شود.

در حمایت به روی تولیدکننده بسته است

یک تولیدکننده شمش مس گفت: هدف اصلی تولیدکنندگان که در مسیر تولید گام بر می‌دارند، ارتقای جایگاه کشور در سطوح مختلف اقتصادی و صنعتی است؛ با این وجود، حوزه تولید و تولیدکنندگان در ایران در جایگاه واقعی خود که شایسته آن‌ها باشد، قرار ندارند و واحدهای صنعتی به سختی سر پا مانده‌اند. متاسفانه با توجه به شرایط کنونی و دورنمای نیمه‌روشن صنعت ریخته‌گری در کشور، به سرمایه‌گذاران توصیه می‌کنیم که به دنبال سرمایه‌گذاری در این صنعت نباشند.

محمد کاظمی در گفت‌وگو با فلزات‌آنلاین با بیان اینکه شرایط تولیدکنندگان و واحدهای ریخته‌گری شمش مس حتی پس از گذشت دو ماه از شروع سال جاری همچنان نامطلوب است، عنوان کرد: مسلما چالش نوسان قیمت‌ها و نرخ ارز و تاثیرات پردامنه آن روی فعالیت‌های واحدهای تولیدی تاکنون چندین بار مطرح شده است اما این موضوع به قدری مهم است که جا دارد مجددا در رابطه با آن به عنوان یکی از چالش‌های اساسی صنعت مس نظر داد. به طوری که همین مسئله خسارات مالی فراوانی را به ما تحمیل کرد و علی‌رغم اینکه صنایع فلزی وابستگی زیادی به نرخ ارز دارند، قیمت‌ها روزانه در حال تغییر هستند؛ از سوی دیگر قیمت جهانی مس در بورس فلزات لندن نیز در روز ۱۳ می ۲۰۲۴ پس از یه دوره دو ساله، مجددا وارد کانال ۱۰ هزار دلاری شد. با توجه به اینکه این کارگاه ریخته‌گری منابع مالی محدودی داشته و امکان خرید مواد اولیه در تناژ بالا فراهم نیست، به صورت مستمر تولید نداریم و بعد از مدتی با تجمیع مواد اولیه و رسیدن به حد نصاب، ذوب خاک و قراضه برای تولید شمش مس صورت می‌گیرد؛ در نتیجه با خرید تدریجی مواد اولیه در زمان‌های مختلف و تغییرات نرخ ارز متضرر می‌شویم. این در حالی است که اگر تولیدکنندگان با محدودیت منابع مالی مواجه نبوده و سرمایه مورد نیاز برای خرید مواد اولیه با عیار بالا را داشته باشند، می‌توانند در مدت زمان کوتاهی محصولات را تولید و به بازار عرضه کنند تا کمتر تحت تاثیر نوسانات قیمت‌ها قرار بگیرند. متاسفانه باید اذعان کنم، کارگاه‌های ریخته‌گری کوچک‌مقیاسی که با این چالش دست به گریبان هستند، ناچارند خاک مس با عیارهای پایین را خریداری کنند و ما هم در این کارگاه از خاک مس با عیار ۲۰ درصد استفاده می‌کنیم.

چاره دیگری نیست

وی در ادامه در خصوص قیمت خاک و هزینه حمل‌ونقل آن به کارگاه، تصریح کرد: در حال حاضر قیمت شمش مس ۵۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم است که با احتساب این قیمت و کسر دستمزد آن، بهای هر تن خاک مس با عیار ۲۰ درصد و ۸۵ درصد به ترتیب حدود ۹۳ میلیون تومان و ۴۲۵ میلیون تعیین می‌شود. شایان ذکر است که این کارگاه ریخته‌گری در شهرک صنعتی ناجی در استان زنجان واقع شده است و ما مواد اولیه مورد نیاز خود را از سایر استان‌های کشور مانند تهران، خراسان رضوی، اصفهان و... خریداری می‌کنیم؛ به همین دلیل افزایش هزینه‌های ترابری و انتقال مواد اولیه از استان‌های دور به کارگاه، یکی از چالش‌های دیگر ما محسوب می‌شود. به طوری که هزینه حمل مواد اولیه از استان تهران به زنجان برای هر تن، ۳۵۰ هزار تومان است اما هزینه ترابری از استان کرمان به زنجان حدود ۸۰۰ هزار تومان تا یک میلیون تومان برای هر تن است. علاوه‌براین، در سال گذشته هزینه حمل‌ونقل از استان تهران ۲۵۰ هزار تومان به ازای هر تن بود که در سال جاری با رشد ۴۰ درصدی به ۳۵۰ هزار تومان افزایش یافته است. متاسفانه به دلیل نبود خاک مس به مقدار کافی در استان زنجان، چاره‌ای جز تامین آن از سایر استان‌ها نداریم و این در حالی است که واحدهای زیادی در زنجان در زمینه تولید ظروف مسی فعالیت دارند. علاوه بر چالش‌های ذکر شده، خرید خاک مس با عیاری که بهای آن توسط تولیدکننده پرداخت شده است، یکی از معضلات دیگر واحدهای ریخته‌گری به شمار می‌آید زیرا پس از خریداری محموله و انتقال آن به کارگاه، عیار خاک مطابق با میزان اعلام شده نیست. لازم به ذکر است که مواد اولیه ما در این کارگاه ریخته‌گری علاوه بر خاک مس، شامل قراضه هم می‌شود که آن را از صنایع مختلفی مانند پتروشیمی، سیم و کابل‌سازی و... تامین می‌کنیم.

این فعال صنعت مس افزود: همان‌طور که اشاره شد، این مجموعه در استان زنجان یکی از مراکز اصلی تولید محصولات مسی واقع شده است؛ به همین دلیل این احتمال می‌رود که مصرف‌کنندگان عمده شمش‌های تولیدی ما در این استان باشند اما محصولات مجموعه به استان تهران و یا کرمان ارسال می‌شوند. با توجه به تعداد محدود خریداران و پیشنهاد قیمت‌های پایین از سوی آن‌ها، تمایل داریم که شمش تولید شده را به سایر نقاط کشور که قیمت‌های بالاتری را ارائه داده‌اند، ارسال کنیم. به عنوان مثال اگر قیمت شمش مس در استان تهران ۵۲۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم باشد، خریداران بومی پیشنهاد ۵۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم را مطرح می‌کنند.

▣ بن‌بست تولید

کاظمی در ادامه با تاکید بر اینکه کارگاه‌های ریخته‌گری مس در استان زنجان از شرایط خوبی برخوردار نیستند، اظهار داشت: متاسفانه زیرساخت‌های شهرک صنعتی ناجی به عنوان شهرک تخصصی مس استان که حدود ۲۵۰ واحد در آن فعالیت دارند، مناسب نیست و دولت به دلیل اینکه این شهرک خصوصی است، تنها در صورت پیگیری متولی امر آن حاضر به حمایت و رفع مشکلات شهرک صنعتی ناجی خواهد بود.

وی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چرا تولیدکنندگان با توجه به نبود زیرساخت‌های لازم در این شهرک مستقر شده‌اند، گفت: با توجه به مسائل زیست‌محیطی و ایراداتی که از سوی سازمان حفاظت محیط زیست به فعالیت واحدهای ریخته‌گری مس وارد بود، تولیدکنندگان برای فعالیت شهرک تخصصی مس (ناجی) را انتخاب کردند. البته پس از انتقال کارگاه‌ها به این شهرک، چالش‌های زیست‌محیطی به طور کامل حل نشد و سازمان حفاظت محیط زیست، سالیانه درصدی را به عنوان عوارض آلایندگی از تولیدکنندگان اخذ می‌کند؛ این در حالی است که ما توجه و حساسیت زیادی به کاهش آلایندگی‌ها داریم و در کنار آن از بگ فیلترها نیز استفاده می‌کنیم.

این تولیدکننده شمش مس با بیان اینکه ریخته‌گری جزو مشاغل سخت به شمار می‌آید، ابراز کرد: در مشاغل عادی حق بیمه افراد ۳۰ درصد (۷ درصد سهم کارگر و ۲۳ درصد سهم کارفرما) است اما در مشاغل سخت و زیان‌آور کارفرما علاوه بر ۲۳ درصد، باید ۴ درصد اضافه‌تر نیز به عنوان حق بیمه این نوع مشاغل پرداخت کند. ما برای ارتقای سطح ایمنی و حفظ سلامتی کارکنان نیز آن‌ها را ملزم به استفاده از تجهیزات ایمنی کرده‌ایم و فقط افراد باتجربه و متخصص اجازه فعالیت در واحد ذوب را دارند. البته امکان به‌کارگیری افرادی با تجربه پایین‌تر هم در مجموعه وجود دارد اما نیروهای جدید زمانی می‌توانند در واحد ذوب مشغول به کار شوند که دوره‌های آموزشی ۶ ماهه تا یک سال را پشت سر گذاشته و از مهارت کافی برخوردار باشند. علاوه‌براین، همواره در مجموعه و خط تولید حضور داریم و اقدامات نظارتی و بررسی‌های اولیه کیفیت محصولات را انجام می‌دهیم. شایان ذکر است که به سبب وجود چالش‌های فراوان، این مجموعه به سختی تاکنون فعال مانده است و تعداد نیروهای ما از حدود ۱۴ نفر به چهار نفر رسید؛ به همین دلیل قصد داریم تا در آینده با واگذاری کارگاه به سرمایه‌گذار جدید، به فعالیت خود در صنعت ریخته‌گری مس پایان دهیم.

کاظمی با مقایسه شرایط تولیدکنندگان کشور ترکیه و ایران، اظهار داشت: علی‌رغم اینکه کشور از منابع گازی فراوانی بهره‌مند است، تولیدکنندگان با چالش محدودیت مصرف انرژی و افزایش قیمت آن دست به گریبان هستند. به طوری که در سال گذشته دو تا سه هفته گاز مجموعه قطع شد و در فصل تابستان نیز به مدت ۱۰ روز در هر ماه با قطعی برق مواجه بودیم که در این شرایط چاره جز تعطیلی کارگاه نداشتیم. این اتفاقات در حالی رخ می‌دهد که ترکیه همانند ایران از منابع گازی غنی برخوردار نیست و ایران یکی از صادرکنندگان گاز به این کشور به شمار می‌آید؛ با این وجود، تولیدکنندگان ترک چالشی در زمینه تامین انرژی ندارند و از حمایت‌های لازم دولتی بهره‌مند هستند.

رونق معادن سنگ برگ برنده الیگودرز برای کاهش معضل بیکاری است

استاندار لرستان گفت: رونق معادن سنگ الیگودرز می‌تواند به عاملی برای کاهش معضل بیکاری در این شهرستان تبدیل شود.

ابوطالب شفقت امروز در جلسه شورای اداری الیگودرز با بیان اینکه این استان بزرگترین منابع را دارد و باید با همدلی این ظرفیت‌ها را به نفع مردم به کار بگیریم اظهار داشت: بازار سنگ الیگودرز باید رونق پیدا کند و سنگ الیگودرز با برند منطقه الیگودرز به بازار عرضه شود.وی با اشاره به اینکه معادن غیر فعال باید تعیین تکلیف و به سرعت تعاونی معدن کاران تشکیل شود افزود: در حوزه کشاورزی مشکلی در کشت گلخانه‌ای نداریم.

استاندار لرستان با اشاره به فعالیت‌های دولت سیزدهم یادآور شد: دولت ۳۳ ماهه آیت الله رئیسی الگوی مدیریتی حکمرانی اسلامی را شروع کرد و باید با جدیت این مسیر ادامه پیدا کند.

شفقت تاکید کرد: منطق حکمرانی اسلامی فقط کار برای رضای الهی است و هرچه تلاش کنیم رضایت مردم را در زمینه‌های مختلف جلب کنیم بدون شک خداوند متعال نیز از عملکرد کارگزاران نظام اسلامی راضی و خشنود خواهند شد.

وی با بیان اینکه الیگودرز شهرستانی با مزیت آبخیزداری است گفت: پذیرفتنی نیست با توجه به میزان مناسب بارندگی مشکل آب و تخصیص آن را داشته باشیم.استاندار لرستان با ابراز نگرانی از تعداد بیکاران این شهرستان گفت: باید ادارات مربوطه تلاش کنند مشکل اشتغال این شهرستان برطرف شود. شفقت با اشاره به نیاز کشور به صنعت لاستیک سازی اظهار داشت: لاستیک بارز الیگودرز می‌تواند کمبود لاستیک کشور را تأمین و رونق این صنعت در این استان معضل بیکاری شهرستان را نیز تا حدی کاهش می‌دهد.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۶

افزایش ۶ درصدی صادرات جهانی سنگ آهن در سه ماهه ۲۰۲۴

صادرات جهانی سنگ آهن در ژانویه تا مارس ۲۰۲۴ با ۶ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ به ۳۷۶ میلیون تن رسید.گروه صادرات: طبق جدیدترین گزارش منتشر شده از سوی مرکز GMK صادرات جهانی سنگ آهن در ژانویه تا مارس ۲۰۲۴ با ۶ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ به ۳۷۶ میلیون تن رسید.صادرات ۳۳۲ میلیون تن سنگ آهن توسط ۵ صادر کننده برتر در سه ماهه اول ۲۰۲۴در این گزارش آمده است: در مدت نامبرده پنج صادرکننده بزرگ ۳۳۲ میلیون تن صادرات در مقابل ۳۱۸ میلیون تن در سال گذشته داشتند. در واقع طبق داده های آماری این گزارش، در سه ماهه ۲۰۲۴ استرالیا با صادراتی به میزان ۲۰۳ میلیون تن در رتبه اول قرار گرفت و برزیل با صادرات ۸۴ میلیون تن در رتبه دوم دنیا قرار گرفت و پس از آن نیز آفریقای جنوبی صادراتی ۱۶ میلیون تنی رقم زد و در رتبه سوم صادرات قرار دارد.

در این گزارش همچنین آمده است: هند نیز صادراتی به میزان ۱۵ میلیون تن و کانادا با رقم زدن صادراتی به میزان ۱۳ میلیون تن در رده چهارم و پنجم دنیا قرار دارد. به این ترتیب استرالیا، برزیل، آفریقای جنوبی، هند و کانادا به عنوان ۵ صادر کننده برتر در سه ماهه سال جای میلادی در مجموع ۳۳۲ میلیون تن سنگ آهن راهی بازارهای صادراتی کردند.

از سوی دیگر کشور اوکراین در رتبه بندی صادرکنندگان سنگ آهن جهانی در ژانویه تا مارس ۲۰۲۴ با ۹ میلیون تن (+ ۱۴۳ درصد سالانه) در رتبه ششم قرار گرفت. افزایش صادرات سنگ آهن توسط شرکت های معدنی اوکراین با بازگشایی بخشی از صادرات دریایی تسهیل شد.

همچنین کارشناسان معتقدند در کوتاه مدت، صادرات سنگ آهن جهانی همچنان بالا خواهد ماند زیرا شرکت های بزرگ جهانی پیش بینی تولید خود را حفظ می کنند. صادرات از هند نیز احتمالا افزایش خواهد یافت. با این حال، افزایش ذخایر در بنادر چین نگران کننده است آنها به بالاترین میزان در دو سال گذشته یعنی ۱۴۵ میلیون تن رسیده اند.

همانطور که مرکز GMK قبلا گزارش داده بود، در ژانویه تا مارس ۲۰۲۴، تولید جهانی فولاد با ۰.۵ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه در سال ۲۰۲۳ به ۴۶۹.۱ میلیون تن رسید. در منطقه CIS و اوکراین، این رقم با ۱.۶ درصد افزایش در سال به ۲۱.۸ میلیون تن رسید. به ویژه، اوکراین تولید فولاد را ۳۶.۶ درصد در سال در طول ۳ ماه افزایش داد و به ۱.۶۹ میلیون تن رساند.

موانع توسعه معادن لیتیوم در اروپا

مهدی نجفی

کارشناسان موسسه «Fastmarkets» از ابزار «NewGen» به منظور پیش‌بینی بلندمدت وضعیت عنصر لیتیوم برای بررسی حجم ذخایر آن در اروپا استفاده می‌کنند. بر همین اساس، این موسسه وضعیت عرضه لیتیوم برای پاسخگویی به حجم تقاضای فزاینده مبتنی بر استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر در این قاره را بررسی خواهد کرد.

قاره اروپا به دنبال توسعه زنجیره تامین باتری‌های لیتیومی و تولید آن در این قاره است. بر همین اساس از ابزار «NewGen» موسسه «Fastmarkets» به منظور پیش‌بینی بلندمدت وضعیت عنصر لیتیوم در اروپا برای بررسی حجم ذخایر کافی این عنصر در این قاره استفاده شد. در ادامه به چند برداشت مهم که با استفاده از اطلاعات به دست آمده از ابزار «NewGen» موسسه «Fastmarkets» ارائه شده است، اشاره خواهد شد.

بومی‌سازی زنجیره تامین باتری‌ها

لیتیوم یک ماده ضروری در گذار به اقتصاد مبتنی بر تولید محصولات کم‌کربن است و جزو بسیار مهم در تولید باتری‌های لیتیوم‌یونی محسوب می‌شود. از نظر زمین‌شناسی، عنصر لیتیوم یک ماده معدنی نادر تلقی نمی‌شود. این ماده به طور گسترده در سراسر جهان وجود دارد. عنصر لیتیوم در مقادیر قابل توجهی در ذخایر سنگ سخت و دریاچه‌های آب شور و در مواد معدنی مختلف مانند اسپودومن و لپیدولیت یافت می‌شود. چالش اصلی در رابطه با این عنصر، یافتن ذخایری است که استخراج آن از نظر اقتصادی به صرفه باشد. به علاوه باید امکان استفاده از این ماده جهت تولید باتری‌های قابل شارژ در لوازم الکتریکی فراهم باشد.از آنجایی که لیتیوم یک فلز حیاتی است، به دلایل مختلفی تلاش برای بومی‌سازی زنجیره عرضه آن وجود دارد. بومی‌سازی زنجیره عرضه لیتیوم در اروپا به منظور تامین حجم تقاضای مصرف داخلی و کاهش اتکا به زنجیره ارزش تحت سلطه چین و کوتاه کردن حلقه‌های زنجیره تامین، کنترل و ردیابی و بهبود انتشار دی‌اکسید کربن تولیدی بر مبنای شاخص محیطی، اجتماعی و حاکمیتی در فرایند تولید انجام خواهد شد.سوالی که مطرح می‌شود، این است که طرح‌های اعلام شده در اتحادیه اروپا برای تولید باتری‌های مبتنی بر لیتیوم در این قاره تا چه اندازه می‌تواند در تامین حجم مورد تقاضای این ماده در قاره اروپا تاثیر مثبت داشته باشد؟

ناکافی بودن حجم استخراج ذخایر لیتیوم

لیتیوم در ذخایر و معادن کشورهای اروپا از بریتانیا گرفته تا اوکراین به وفور یافت می‌شود. با این حال، بسیاری از این ذخایر و معادن لیتیوم در اروپا نامتعارف هستند؛ یعنی در منابعی همچون دریاچه‌های آب شور و یا مواد معدنی اسپودومن یافت نمی‌شود. ماهیت غیرمتعارف و اغلب کم‌عیار این ذخایر ممکن است بسیاری از پروژه‌های نوپا از لحاظ صرفه اقتصادی را غیرموجه جلوه دهد.

موانع زیادی برای توسعه موفقیت‌آمیز یک معدن لیتیوم در اروپا به ویژه با توجه به چشم‌انداز اقتصادی فعلی وجود دارد. از جمله مهم‌ترین این موانع می‌توان به ماهیت غیرمتعارف و کم‌عیار کانسارها، فرایندهای سختگیرانه و طولانی‌مدت صدور مجوز فعالیت این معادن اشاره کرد. بدون شک بزرگ‌ترین مانع توسعه این معادن در اروپا، مربوط به صدور مجوز اجتماعی فعالیت در این معادن است. موسسه «Fastmarkets» چالش‌های فوق را هنگام پیش‌بینی سناریو عرضه لیتیوم در این قاره در نظر گرفته است. بر همین اساس در تمامی این سناریوها حجم استخراج لیتیوم از معادن اروپا، کفاف حجم تقاضای منطقه‌ای این قاره را نخواهد داد.موسسه «Fastmarkets» پیش‌بینی می‌کند که حجم استخراج لیتیوم از معادن اروپا تا سال ۲۰۳۰، به ۱۳۵ کیلو تن لیتیوم کربنات معادل برسد. به علاوه انتظار می‌رود حجم تقاضای این ماده برای تولید باتری خودروهای الکتریکی در سال ۲۰۳۰، به ۳۸۰ کیلو تن کربنات لیتیوم معادل برسد. بر همین اساس در بازه زمانی مذکور، حدود ۲۴۵ کیلو تن لیتیوم کربنات معادل کسری در عرضه وجود خواهد داشت.

وابستگی عرضه لیتیوم فرآوری شده به متغیرهای متعدد

اگرچه حجم استخراج ذخایر لیتیوم از معادن کافی به نظر نمی‌رسد اما بررسی‌های انجام شده نشان می‌دهد در سمت عرضه، ظرفیت اعلام شده برای پاسخگویی به حجم تقاضای خودروهای الکتریکی (EV) کافی خواهد بود. با این حال، این موضوع به متغیرهای متعددی همچون تامین مواد اولیه لازم بستگی دارد.

موسسه «Fastmarkets» ظرفیت پالایشگاه‌های تجاری اعلام شده در اروپا را تقریبا ۴۰۰ تن کربنات لیتیوم معادل ارزیابی کرد که پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰، حدود ۲۶۱ کیلو تن کربنات لیتیوم معادل هیدروکسید در آن‌ها تولید شود. این حجم به ۱۱۱ تن کربنات لیتیوم معادل عرضه مورد انتظار از تولیدکنندگانی که با دیگر شرکت‌ها ادغام شده‌اند اضافه خواهد شد. به علاوه ممکن است در سال ۲۰۳۰، حدود ۳۷۲ کیلو تن کربنات لیتیوم معادل حجم عرضه لیتیوم پالایش شده داخلی تولید شود که منجر به تعادل در روند عرضه و تقاضا در بازار اروپا می‌شود. اکنون این سوال مطرح است که این تولیدکنندگان، مواد اولیه لازم برای پالایشگاه‌های خود را از کجا تامین خواهند کرد؟

رقابت شدید بر سر تامین مواد اولیه برای تولید باتری در اروپا

بر اساس تجزیه و تحلیل‌های صورت گرفته از توافق‌نامه‌های خرید اعلام شده شرکت‌ها، سرمایه‌گذاری‌های شرکت‌های از طریق خرید سهام و نگرش‌های ارائه شده در بازار، موسسه «Fastmarkets» پیش‌بینی خود از مقدار تولید لیتیوم موجود را که سال ۲۰۳۰ به عنوان سال مبنای آن خواهد بود، ارائه کرد.پیش‌بینی می‌شود که قاره آفریقا، بیشترین رشد در عرضه لیتیوم طی دهه آینده را به لطف وجود معادن متعدد در این قاره تجربه کند. بررسی‌های موسسه «Fastmarkets» نشان می‌دهد که ۸۰ درصد از تولید پیش‌بینی شده در سال ۲۰۳۰، در حال حاضر به توافق شرکت‌ها برای انجام فرایند ادغام و اکتساب و توافق‌نامه‌های خرید بستگی دارد و ۲۰ درصد (حدود ۹۰ تن کربنات لیتیوم معادل) آن نامشخص باقی می‌ماند. از این ۸۰ درصد، میزان بسیار بالایی به بازار چین اختصاص دارد زیرا شرکت‌های چینی به تعداد بالا راه‌اندازی شده‌اند تا علاوه بر متنوع‌سازی زنجیره عرضه، وابستگی خود به مواد اولیه وارداتی از استرالیا را کاهش دهند.

وضعیتی مشابه نیز در کشور استرالیا وجود دارد؛ با این تفاوت که انتظار می‌رود بخش بزرگ و فزاینده‌ای از منابع معدنی در داخل کشور مصرف شود یا پس از انجام فرایند ادغام و اکتساب شرکت‌ها به جای صادرات به چین، در بخش‌های مختلف تولیدی این کشور به مصرف برسد.در عین حال، حجمی از مواد لیتیوم تولیدی از قبل به مقصد ایالات متحده آمریکا و کره‌جنوبی صادر شده‌اند اما تنها یک‌سری از توافق‌نامه‌های خرید با پالایشگاه‌های اروپا بدون اشاره به اینکه مواد اولیه از چه معادنی تامین می‌شوند، وجود دارد. پیش‌بینی می‌شود که رقابت شدیدی بر سر تامین حجم باقی مانده لیتیوم تولیدی به وجود خواهد آمد و دلیل آن، صدور گواهی‌های مبتنی بر شاخص محیطی، اجتماعی و حاکمیتی، افزایش تقاضا برای کنسانتره با کیفیت بالا و مطابقت فرایند تولید با قانون کاهش تورم آمریکا خواهد بود. بنابراین نیاز به امضای قراردادهای توافق‌نامه‌های خرید ضروری به نظر می‌رسد. تغییر در استراتژی به منظور بررسی هزینه یک پالایشگاه برای یک تولیدکننده سلول باتری در اروپا یا شرکت‌های تولیدکننده اصلی که در تئوری قدرت خرید خود را افزایش داده‌اند نیز می‌تواند به عنوان یک گزینه کارآمد اما با جذابیت کمتر مطرح شود.

در هر صورت انعطاف‌پذیری در حجم واردات مواد اولیه، یک مسئله حیاتی خواهد بود. همچنین فرآوری مواد معدنی اسپودومن و تبدیل آن به کربنات و هیدروکسید مورد استفاده در تولید باتری‌ها، روش مطمئنی است که امتحان خود را پس داده و کمترین ریسک در آن مطرح است. با این حال، با توجه به اینکه انتظار می‌رود وضعیت عرضه در بازار اسپودومن به ویژه از کشورهایی که مشمول قانون کاهش تورم آمریکا هستند، همچنان با محدودیت همراه باشد، امکان استفاده از مواد اولیه متعدد از جمله کربنات با خلوص صنعتی، مواد واسطه همچون مانند سولفات و فسفات و همچنین مواد بازیافتی برای پالایشگاه‌ها در اروپا که به دنبال تولید محصولات زیست‌پایشی هستند، مهم تلقی می‌شود. البته امکان استفاده از مواد بازیافتی برای پالایشگاه‌ها در اروپا به دلیل ماهیت حلقه بسته زنجیره تامین به منظور اطمینان از دستیابی به اهداف محتوای بازیافتی فراهم است.

عملکرد ضعیف اروپا در تولید باتری‌های مبتنی بر لیتیوم نسبت به آمریکا و چین

اگرچه اکنون تمرکز قاره اروپا بر تامین لیتیوم است اما نباید ظرفیت دیگر مواد شیمیایی، الکترولیت، مواد فعال کاتد واسطه (pCAM)، مواد فعال کاتد (CAM) و اجزای باتری (جداکننده) را در کشورهای عضو اتحادیه اروپا نادیده گرفت؛ آن طور که به نظر می‌رسد، ظرفیت این مواد برای پاسخگویی به حجم تقاضای اروپا ناکافی است. بر اساس گزارش‌های ظرفیت تولید فعلی ارائه شده از سوی شرکت‌های تولیدکننده باتری در اروپا، این قاره هنوز به واردات مواد مذکور از چین و دیگر مواد اولیه حیاتی مورد استفاده در تولید باتری‌ها وابسته است.ارزیابی و تحلیل ارائه شده توسط سازمان «Advanced Propulsion Centre» مستقر در بریتانیا که تحقیقات موسسه «Fastmarkets» نیز آن را تایید می‌کند، نشان از شکاف‌های قابل توجهی در توانایی اروپا برای تامین سلول‌های باتری، عناصر حیاتی و مواد اولیه مورد استفاده در تولید آن دارد. ارائه مشوق‌هایی که بر اساس قانون کاهش تورم ایالات متحده آمریکا در قالب پرداخت اعتبارات مالیاتی برای ایجاد زنجیره تامین داخلی این عناصر حیاتی تعیین شده است، می‌تواند تاثیر منفی بر فرایند تولید در کشورهای عضو اتحادیه اروپا بگذارد؛ چراکه شرکت‌های تولیدکننده هدف‌گذاری‌های خود را در سراسر قاره اروپا و آمریکای شمالی بر مبنای مشوق‌هایی که شرایط مطلوب‌تری را برای سرمایه‌گذاری فراهم می‌کنند، متمرکز خواهند کرد.تصمیم اروپا برای ایجاد زنجیره تامین باتری‌های لیتیوم‌یونی و بومی‌سازی آن در این قاره، با چالش‌های بزرگی مواجه است؛ چرا که روند استخراج مواد معدنی از معادن این قاره برای تامین حجم تقاضای اروپا کافی نیست. در حالی که طرح‌های ارائه شده برای افزایش ظرفیت پالایشگاه‌های اروپا امیدوارکننده به نظر می‌رسند اما تامین مواد اولیه کافی برای آن و افزایش رقابت در تامین این مواد حیاتی همچنان یک چالش محسوب می‌شود. انعطاف‌پذیری در واردات مواد اولیه و تصمیم‌گیری برای ایجاد زنجیره تامین مستقل لیتیوم در خاک اروپا هم‌زمان با تسلط رو به رشد چین و ایالات متحده آمریکا در صنعت باتری جهانی، یک موضوع بسیار مهم به شمار می‌آید.

دعوا بر سر یک ماده معدنی ناشناخته

در سال های اخیر، مواد معدنی حیاتی ارتباط تنگاتنگی با امنیت ملی کشورهای غربی پیدا کرده اند.دسترسی به مواد معدنی حیاتی برای هر کشوری که امیدوار است برتری تکنولوژیکی نسبت به رقبای خود را به دست آورد یا حفظ کند، ضروری است. این واقعیتی است که چین در زمانی که بیش از یک دهه پیش به سمت خرید این صنعت حرکت کرد، کاملاً از آن آگاه بود. اما اکنون یک مبارزه در جریان است.به گزارش فولاد ایران، در سرتاسر جهان، دولت‌ها در حال رقابت برای تامین امنیت زنجیره‌های تامین مواد معدنی حیاتی خود هستند، زیرا آنها سرمایه‌گذاری زیادی در اکتشاف و تولید جدید انجام می‌دهند. در واقع، کانادا آنقدر نگران تامین مواد معدنی حیاتی بود که سه شرکت چینی را مجبور به فروش دارایی های معدنی خود در این کشور کرد.همانطور که این کشورها برای مبارزه با چین حرکت می کنند، شرکت های غیر چینی که بر روی منابع استراتژیک حیاتی نشسته اند اهمیت فزاینده ای پیدا می کنند.در حالی که سزیم ممکن است به اندازه لیتیوم شناخته شده نباشد، بدون شک حیاتی است.سزیم در هدف ایالات متحده برای پیروزی در مسابقه 5G نقش اساسی دارد و نقشی کلیدی در سیستم های هدایت هواپیما، حفاری نفت و گاز و ماهواره های موقعیت یابی جهانی ایفا می کند. شرکت پاور متالز، دارنده معدن کیس لیک استرالیا دارای سزیم با عیار بالا است که مشابه معدن معروف سینکلر استرالیا است. زمانی که شرکت‌های چینی از منافع خود در کانادا کنار گذاشته شدند، پول و تخصص بزرگ استرالیایی از این فرصت برای تامین یک معدن بالقوه مواد معدنی حیاتی استفاده کرد.اولین معدن تجاری سزیم استرالیا، سینکلر، آخرین سزیم خود را در سال ۲۰۱۹ استخراج کرد و این یکی از تنها سه معدن سزیوم در جهان است. دو معدن دیگر معدن تانکو در مانیتوبا کانادا و معدن بیکیتا در زیمبابوه هستند. تانکو پس از ریزش معدن در سال ۲۰۱۵ تعطیل شد و Bitika در سال ۲۰۱۸ تخلیه شد. با داغ شدن جنگ جهانی برای مواد معدنی حیاتی، این شرکت هایی مانند پاور متالز هستند که می توانند خود را از نفوذ چین خارج کنند که ممکن است بیشترین سود را داشته باشند.شرکت‌های دیگری که برای تسلط بر بازار فلزات مبارزه می کنند عبارتند از:شرکت مس جنوبی، از فینیکس، آریزونا، که یک بازیگر کلیدی در چشم انداز تولید مس در جهان است و به دلیل موقعیتش به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان یکپارچه است. این شرکت که زیرمجموعه گروه مکزیک است، ذخایر زیادی از جمله مولیبدن، روی، نقره، سرب و طلا در کارنامه خود دارد. با توجه به تقاضای فزاینده برای مس در صنایع انرژی های تجدیدپذیر و خودروهای الکتریکی، چشم انداز مس جنوبی امیدوارکننده به نظر می رسد.

Compass Minerals International که در خارج از پارک اورلند، کانزاس فعالیت می کند، نیروی مهمی در تامین مواد معدنی ضروری است. این شرکت با مجموعه ای از محصولات شامل نمک، سولفات پتاس و کلرید منیزیم، بازارهای مختلفی مانند کشاورزی، یخ زدایی مصرف کننده، تهویه آب و کاربردهای صنعتی متعدد را ارائه می دهد.

Freeport-McMoRan Inc که دفتر مرکزی آن در فینیکس، آریزونا قرار دارد، در میان شرکت های معدنی پیشرو در جهان قرار دارد. این کشور دارای مجموعه ای چشمگیر از ذخایر متشکل از مس، طلا و مولیبدن است. مهمترین دارایی آن شامل منطقه معدنی گراسبرگ در اندونزی، یکی از بزرگترین ذخایر مس و طلای جهان، و عملیات معدنی گسترده در قاره آمریکا است.

سیاست های سختگیرانه اتحادیه اروپا در بازار واردات فولاد

کمیسیون اروپا (EC) اقدامات سخت گیرانه تری در مورد واردات محصولات تخت نورد گرم (HRF) انجام می دهد. این اقدامات سختگیرانه به دنبال افزایش اخیر واردات به ویژه از مبداهای جدید است که بازار را بی ثبات کرده است.HRF بیشترین سهم واردات فولاد را تحت تدابیر حفاظتی موجود به خود اختصاص داده است و ارقام واردات به ۸.۵ میلیون تن در سال ۲۰۲۳ رسیده است. علاوه بر این، HRF بخش قابل توجهی از تولید داخلی فولاد اتحادیه اروپا ۳۴ درصد و فروش داخلی ۲۵ درصد را تشکیل می دهد.مشکل در افزایش واردات اخیر، به ویژه از سوی صادرکنندگان جدید است. این افزایش در سهم واردات باعث شده است که سهمیه باقیمانده (بخش استفاده نشده از کل کمک هزینه واردات) برای HRF در اولین روز هر سه ماهه برای چندین فصل متوالی تمام شود. این افزایش شدید واردات، بازار را در طول دوره باقیمانده مختل می کند و فشار بی مورد بر تولیدکنندگان اتحادیه اروپا وارد می کند.برای رفع این عدم تعادل و اطمینان از موثر ماندن اقدامات حفاظتی، EC سیاست جدیدی را اجرا کرده است و از این پس سقف ۱۵ درصدی برای مقداری که هر کشوری می تواند تحت سهمیه باقیمانده HRF در هر سه ماهه صادر کند، اعمال می شود. با محدود کردن هجوم اولیه واردات، اتحادیه اروپا امیدوار است که فضای بازار با ثبات تری را در طول سه ماهه ایجاد کند.سقف ۱۵ درصدی طراحی شده است تا امکان صادرات قابل توجهی از کشورهای مختلف را فراهم کند و از تامین کنندگان سنتی و کسانی که بازار را با عرضه خود مختل نکرده اند محافظت کند. این امر تعادل بین حفاظت از صنعت فولاد اتحادیه اروپا و حفظ روابط تجاری با کشورهای صادرکننده را تضمین می کند.انتظار می رود سیاست جدید، بازار HRF را در اتحادیه اروپا تثبیت کند. تامین کنندگان سنتی همچنان باید بتوانند حجم قابل توجهی را صادر کنند، در حالی که فشار واردات از سوی کشورهایی که متهم به اختلال در بازار هستند احتمالا کاهش می یابد. این حرکت نشان دهنده تعهد اتحادیه اروپا به بازار متعادل فولاد است که هم به نفع تولیدکنندگان داخلی و هم شرکای تجاری بین المللی است.

برمدار جهان

اوپال ماتریس هندوراس؛ گوهری با رگه‌های آتشین

در اعماق سرسبز و مرطوب جنگل‌های بارانی هندوراس، گوهری منحصر به فرد و چشم نواز نهفته است که از دیرباز انسان را مسحور خود کرده است. اوپال ماتریس هندوراس، با رگه‌های آتشین و درخشش خیره کننده، سنگی است که داستان زمین شناسی غنی و فرهنگی کهن را روایت می‌کند.

اوپال ماتریس هندوراس در طی میلیون‌ها سال در اعماق زمین شکل گرفته است. سیلیکات‌ها، با ذرات آب و ناخالصی‌های معدنی مخلوط شده و در میان سنگ‌های رسوبی متراکم می‌شوند. با گذشت زمان، گرما و فشار باورنکردنی این مخلوط را به ژل سیلیسی تبدیل می‌کند که به تدریج خشک می‌شود و اوپال را تشکیل می‌دهد.

ترکیب شیمیایی اوپال ماتریس هندوراس عمدتاً از سیلیس (SiO_2) تشکیل شده است، اما ناخالصی‌های مختلف مانند آهن، منگنز و مس رنگ‌های منحصر به فرد آن را ایجاد می‌کنند. رگه‌های آتشین قرمز، نارنجی و زرد از اکسید آهن، و رنگ‌های آبی و سبز از مس نشأت می‌گیرند.

اوپال ماتریس هندوراس در درجه اول در منطقه سانتا باربارا در هندوراس یافت می‌شود. این منطقه دارای ذخایر غنی از سنگ‌های رسوبی است که شرایط ایده آلی را برای تشکیل اوپال فراهم می‌کند. معادن اوپال ماتریس هندوراس به خاطر تولید برخی از باکیفیت ترین و زیباترین اوپال های جهان مشهور هستند. عوامل زمین شناسی در منطقه سانتا باربارا نقش مهمی در تنوع رنگ و کیفیت اوپال دارند. ترکیب شیمیایی سنگ‌های رسوبی، دما و فشار در طول فرآیند تشکیل اوپال، همگی بر ظاهر نهایی سنگ تأثیر می‌گذارند. اوپال ماتریس هندوراس از دیرباز توسط مردم بومی هندوراس مورد استفاده قرار می گرفته است. آنها این سنگ را مقدس می‌دانستند و از آن برای ساخت طلسم و جواهرات استفاده می‌کردند. در اواخر قرن نوزدهم، معدنچیان اروپایی اوپال ماتریس هندوراس را کشف کردند و به زودی این سنگ به دلیل زیبایی و کمیاب بودن خود به شهرت جهانی رسید.

اوپال ماتریس هندوراس به خاطر تنوع رنگ خیره کننده‌اش شناخته شده است. رایج‌ترین رنگ‌ها قرمز، نارنجی، زرد، آبی و سبز هستند، اما رنگ‌های دیگر مانند صورتی، بنفش و قهوه‌ای نیز یافت می‌شوند. اوپال ماتریس هندوراس همچنین به دلیل "بازی رنگ" خود مشهور است، که به درخشش و تغییر رنگ در زیر نور اشاره دارد. به طور کلی اوپال ها بر اساس رنگ، بازی رنگ، شفافیت و وضوح درجه بندی می‌شود. اوپال های با رنگ‌های روشن، بازی رنگ قوی و شفافیت بالا، ارزشمندترین محسوب می‌شوند.

اوپال ماتریس هندوراس بیش از یک سنگ زیبا است. این سنگ دارای اهمیت تاریخی و فرهنگی عمیقی است. مردم بومی هندوراس از اوپال در مراسم مذهبی و برای ساخت طلسم استفاده می‌کردند. در فرهنگ‌های دیگر، اوپال به عنوان سنگی نماد امید، شانس و خوشبختی شناخته می‌شود. اوپال ماتریس هندوراس در ساخت جواهرات نفیس از جمله انگشتر، گردنبند و گوشواره استفاده می‌شود. این سنگ همچنین برای ساخت مجسمه‌ها، تندیس‌ها و سایر اشیا تزئینی استفاده می‌شود.اوپال ماتریس هندوراس به طور معمول به صورت کابوشن تراشیده می‌شود، که یک برش صاف و محدب با پایه صاف است. این نوع برش به حداکثر رساندن بازی رنگ و زیبایی سنگ کمک می‌کند. اوپال ماتریس هندوراس را می‌توان به صورت مهره، گلوله و سایر اشکال نیز تراش داد. فراموش نکنیم که فرآیند برش و صیقل دادن اوپال ماتریس هندوراس یک مهارت ظریف است که به دقت و تجربه زیادی نیاز دارد.اوپال ماتریس هندوراس فراتر از جواهرات و اشیا تزئینی، کاربردهای صنعتی نیز دارد. به دلیل خواص نوری منحصر به فرد، از اوپال در ساخت لیزر و سایر دستگاه‌های اپتیکی استفاده می‌شود. اوپال همچنین می‌تواند به عنوان سنسور برای تشخیص گازها و بخارات استفاده شود.صنعت اوپال ماتریس هندوراس با چالش‌هایی از جمله پایداری و منابع اخلاقی روبرو است. معادن اوپال می‌توانند تأثیر قابل توجهی بر محیط زیست داشته باشند و استخراج سنگ می‌تواند به زیستگاه‌های طبیعی آسیب برساند. مهم است که اوپال ماتریس هندوراس به طور پایدار و مسئولانه استخراج شود. این به معنای استفاده از روش‌های استخراج دوستدار محیط زیست و اطمینان از اینکه حقوق و رفاه جوامع محلی مورد احترام قرار می‌گیرد، است.اوپال ماتریس هندوراس در بسیاری از فرهنگ‌ها افسانه‌ها و اساطیر دارد. در فرهنگ بومی هندوراس، اوپال به عنوان سنگی مقدس دیده می‌شود که ارواح اجداد را در خود جای داده است. برخی معتقدند که اوپال می‌تواند قدرت شفا و بینایی را به ارمغان بیاورد. در فرهنگ‌های دیگر، اوپال به عنوان سنگی نماد امید، شانس و خوشبختی شناخته می‌شود. برخی معتقدند که اوپال می‌تواند صاحب خود را در برابر بدشانسی محافظت کند و شادی و فراوانی را به ارمغان بیاورد.اوپال ماتریس هندوراس در طول تاریخ در ساخت جواهرات نفیس استفاده شده است. برخی از نمونه‌های معروف شامل:اوپال آتشین هندوراس: این اوپال بزرگ و خیره کننده، یکی از مشهورترین اوپال های جهان است. این سنگ در سال ۱۹۵۷ در سانتا باربارا، هندوراس کشف شد و وزن آن ۱۲۰ قیراط است.اوپال امید هندوراس: این اوپال زیبا به رنگ آبی روشن با رگه‌های بنفش و سبز، یکی از کمیاب‌ترین اوپال های جهان است. این سنگ در قرن نوزدهم کشف شد و گفته می‌شود که صاحب خود را در برابر بدشانسی محافظت می‌کند.اوپال ماتریس هندوراس یک سنگ قیمتی ارزشمند است، بلکه اهمیت تاریخی و فرهنگی عمیقی نیز دارد. اوپال ماتریس هندوراس یادآور قدرت و زیبایی طبیعت است و به ما یادآوری می‌کند که با احترام با سیاره خود رفتار کنیم.

روزگار معدن
یکشنبه
۱۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۶

ضرورت تشکیل شعب تخصصی برای رسیدگی به مشکلات حقوقی فعالان معدن

دبیر اجرایی اتاق بازرگانی اهواز گفت: شعب تخصصی برای رسیدگی به مشکلات حقوقی فعالان معدن در خوزستان تشکیل شود.

محمد نجفیان در نشست کمیسیون معدن افزود : یکی از دغدغه های بخش خصوصی، رسیدگی به مشکلات حقوقی در حوزه معدن است که این امر با تشکیل شعب تخصصی در دادگستری استان خوزستان تسریع خواهد شد.

وی با اشاره به اینکه بیش از ۲۰۰ بهره‌بردار معدن در استان فعالیت دارند که ۹۰ درصد آن‌ها در بخش شن و ماسه فعالیت دارند، ادامه داد : از دیگر مواردی که برای حمایت از فعالان حوزه معدن استان نیاز است معرفی نماینده‌ای از اتاق بازرگانی اهواز در شورای معادن کشور است تا از حق و حقوق فعالان این بخش در استان دفاع کنند.

بررسی مشکلات حوزه معدن در شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی

رییس کمیسیون معدن اتاق بازرگانی اهواز نیز در این نشست با اشاره به اینکه فعالان حوزه معدن باید فعال‌تر در این کمیسیون شرکت کنند و نسبت به این صنعت مهم در استان نباید بی تفاوت بود .شاهرخ شیشه‌گر بیان کرد : کمیسیون معدن می‌تواند صدای فعالان این حوزه باشد و از طریق شورای گفت و گو مسائل معدن‌کاران پیگیری شود.خوزستان ظرفیت‌های زیادی در حوزه برداشت محصولات معدنی و صادرات آن دارد به همین دلیل باید با قوت بیشتری از فعالان این بخش حمایت شود.: کمیسیون معدن فرصتی برای حمایت از فعالان این بخش استنایب رییس اول اتاق بازرگانی اهواز گفت: کمیسیون معدن اتاق بازرگانی اهواز می‌تواند به فرصتی برای حمایت از فعالان این حوزه تبدیل شود که تحقق این مهم نیازمند فعال شدن بیش از پیش این کمیسیون و حضور پررنگ دغدغه‌مندان در این عرصه است.مسائل مبتلا به بخش خصوصی در خوزستان بسیار فراوان است و متاسفانه بخش خصوصی هر چقدر تلاش می‌کند کمتر به نتیجه می‌رسد.شهلا عموری لظهار کرد : یکی از حوزه‌های تخصصی در اتاق بازرگانی معدن است گفت: شورای معادن در استان وجود دارد اما این شورا به صورت منظم تشکیل نمی‌شود و زمانی که برگزار می‌شود بیشتر به موضوع واگذاری معادن پرداخته می‌شود.باید در کمیسیون معدن مشکلات این بخش احصا و در شورای گفت و گوی دولت و بخش خصوصی استان پیگیری شود. ۱۹۰ واحد معدنی فعال در استان وجود دارد که ۲ هزار و ۲۰۰ نفر در این معادن مشغول به کار هستند.

فولاد سرمد ابرکوه در مسیر توسعه پایدار

گروه استان‌ها

جایگاه و نقش استراتژیک و پراهمیت صنعت فولاد در اقتصاد کشور بر کسی پوشیده نیست. با این حال، تحقق این مهم مستلزم حرکت به سمت تولید محصولات نهایی با ارزش افزوده بالا در کنار تامین پایدار نهاده‌های تولید و زیرساخت‌های لازم برای آن است. در این بین، شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه را می‌توان سمبلی از تحقق توسعه پایدار و متوازن در صنعت فولاد تلقی کرد؛ چراکه این شرکت اگرچه در ابتدای راه به عنوان یک بازیگر بخش پایین‌دست صنعت فولاد مطرح بوده اما امروز طرح‌های توسعه‌ای متعددی را برای تکمیل زنجیره ارزش و تامین زیرساخت‌ها در دستور کار قرار داده است. احداث واحد کلاف فولادی، احیای مستقیم و فولادسازی به ترتیب با ظرفیت‌های تولید سالانه ۴۵۰ هزار تن، یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن و ۶۰۰ هزار تن، احداث نیروگاه سیکل ترکیبی و خورشیدی و همچنین مشارکت در پروژه انتقال آب خلیج‌فارس، از جمله مهم‌ترین پروژه‌های در دست اقدام این شرکت به شمار می‌آیند. این شرکت در سال گذشته توانست علی‌رغم چالش‌های متعدد محیط کسب‌وکار خود همچون قطعی‌های برق و گاز، برنامه تولید خود را محقق کند و رکوردهای کم‌نظیری را در حوزه تولید روزانه و ماهانه به ثبت برساند؛ موضوعی که نتیجه آن، عبور آمار تولید این شرکت از ظرفیت اسمی و رشد چشمگیر درآمدهای عملیاتی بود.

جایگاه صنعت فولاد در اقتصاد ایران از چندین حیث قابل بررسی و ارزیابی است. از یک سو، این صنعت با تامین نیاز صنایع مصرف‌کننده زمینه لازم را برای رونق و فعالیت صنایع پایین‌دستی فراهم می‌کند و از سوی دیگر بخش عمده‌ای از درآمدهای ارزی را به خود اختصاص می‌دهد. همچنین از نگاهی دیگر، ارزش افزوده بالای این صنعت، زمینه مناسبی را برای نقش‌آفرینی پررنگ‌تر آن در اقتصاد کشور فراهم می‌آورد و با توجه به فعالیت‌های وابسته بالادستی و پایین‌دستی، اشتغال‌زایی و رشد متوازن منطقه‌ای را به دنبال خواهد داشت. با توجه به این مسئله، در چندین سال گذشته سرمایه‌گذاری و توسعه صنعت فولاد، یکی از سرفصل‌های مهم ایجاد رشد اقتصادی کشور بوده است. موضوع حائز اهمیت در این بین، استفاده بهینه از حداکثر ظرفیت‌ها و مزیت‌های کشور است تا بتوان از این رهگذر مسیر ارزش‌آفرینی صنعت فولاد را هموار کرد.

شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه به عنوان یکی از فعالان استراتژیک صنعت فولاد ایران، فعالیت خود را با هدف ایجاد توازن و تامین بخشی از نیاز کشور به میلگرد آغاز کرد و امروز با متمرکز شدن بر تولید پایدار محصولات باکیفیت در سایزهای متنوع، یکی از مهره‌های کلیدی در پاسخگویی به بخشی از نیاز بازار به شمار می‌آید. با توجه به اهمیت توسعه فراگیر در فضای پرریسک صنعت، شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه برنامه‌ها و پروژه‌های متعددی را در دست اقدام دارد که راه‌اندازی آن‌ها بیش از پیش جایگاه این شرکت را در میان پویاترین واحدهای صنعتی کشور تحکیم می‌کند؛ ضمن اینکه بهره‌مندی از موقعیت جغرافیایی مناسب نیز بر ایفای نقش پررنگ‌تر شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه در تامین بازار تاثیر بسزایی دارد. تمرکز بر تحقق ظرفیت اسمی تولید و بهره‌گیری از مزیت‌های رقابتی، موجب ثبت رکوردهای مختلفی در واحد نورد شده و درآمدهای حاصل از فروش محصول نیز با افزایش چشمگیری در سال ۱۴۰۲ همراه بوده است. دستاوردها و سرعت اجرای برنامه‌ها در این شرکت، نویدبخش آینده‌ای روشن و پرثمرتر در ماه‌ها و سال‌های آینده خواهد بود.

کارنامه‌ای مزین به توسعه

شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه با ظرفیت تولید سالانه ۴۵۰ هزار تن انواع میلگرد آجدار «A۳» از سایز هشت تا ۳۲، در سال ۱۳۹۵ به جمع تولیدکنندگان میلگرد کشور پیوست و پس از گذشت بیش از یک دهه فعالیت مستمر، سرانجام در سال ۱۴۰۲ موفق شد تولید بیش از ظرفیت اسمی را محقق کند. تولید میلگرد در این شرکت به ۴۷۵ هزار و ۵۹۰ تن رسید که نه تنها با رشد بیش از ۱۴ درصدی نسبت به سال قبل از آن همراه بود بلکه منجر به ثبت رکوردهای ماهانه و سالانه متعدد در کارنامه شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه شد. ثبت رکورد تولید دو هزار و ۱۳۸ تن میلگرد در یک روز و ۴۷ هزار و ۶۲۳ تن میلگرد در دی ماه سال گذشته، از مهم‌ترین دستاوردهای این شرکت در سال گذشته بوده است. تامین مواد اولیه در زمان مناسب از شرکت معدنی و صنعتی چادرملو، از جمله دلایل تحقق اهداف شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه در برنامه‌های تولید برشمرده می‌شود. علاوه‌براین، بهره‌گیری از جدیدترین تکنولوژی‌ها در فرایند تولید هم در رشد کمی و هم در رشد کیفی محصولات تاثیرگذار بوده است.

کیفیت بالای میلگرد، فولاد سرمد ابرکوه را به برندی نام‌آشنا و محبوب در بازار تبدیل کرده است؛ به طوری که در حال حاضر میلگرد این شرکت دومین محصول پرطرفدار این محصول در بورس کالا به شمار می‌آید. این مسئله علاوه بر ایجاد مسیر هموار برای توسعه بازار و فروش، به رشد درآمدهای عملیاتی این شرکت می‌انجامد. در مجموع درآمدهای حاصل از فروش محصولات شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه از ۷۶ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۱، با رشد ۴۲ درصدی به ۱۰۸ هزار میلیارد ریال در سال ۱۴۰۲ رسید که این رشد درآمدی حاصل از فروش محصولات در بازار داخلی است. درآمدزایی این شرکت حاصل برنامه‌ریزی دقیق، تامین مواد اولیه و نهاده‌های تولید در زمان مناسب و همت و تلاش کارکنان مدیریت و اعضای سازمان بوده و به پاس این تلاش و همکاری، نشان درجه یک استانی اقتصاد مقاومتی به شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه اعطا شده است.شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه با اجرای طرح‌های توسعه و افزایش ظرفیت، در صدد برنامه‌ریزی برای صادرات و ارزآوری است. در این راستا، این شرکت طرح‌های توسعه‌ای متوقف شده در سال‌های گذشته را از سر گرفت و پروژه‌های تکمیل زنجیره ارزش و زیرساختی مناسب برای تامین آب و انرژی آن‌ها در دستور کار قرار داد. کارخانه کلاف فولادی با ظرفیت تولید سالانه ۴۵۰ هزار تن محصول، یکی از پروژه‌های در دست اقدام است که اولین تست عملیاتی آن در اسفند ماه سال ۱۴۰۲ انجام شد و پیش‌بینی می‌شود این طرح در خرداد ماه سال جاری به بهره‌برداری برسد.این شرکت به منظور تکمیل زنجیره ارزش خود، عملیات احداث فاز اول کارخانه فولادسازی با ظرفیت تولید سالانه ۶۰۰ هزار تن شمش فولادی و واحد احیای مستقیم با ظرفیت تولید سالانه یک میلیون و ۲۰۰ هزار تن آهن‌اسفنجی را نیز در سال ۱۴۰۱ آغاز کرد. اجرای پروژه‌های توسعه با تکمیل بخشی از زنجیره ارزش، توانایی این شرکت را در پوشش نیاز بازار داخلی افزایش می‌دهد. شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه با در نظر داشتن موقعیت جغرافیایی استراتژیک خود به لحاظ دسترسی به مواد اولیه و نزدیکی به محورهای ترانزیتی شمال جنوب و شرق غرب و با توجه به کیفیت بالای محصولات و افزایش ظرفیت‌های تولید، اهداف رشد صادرات را نیز محقق خواهد کرد.

توسعه زیرساخت، اولویت فولاد سرمد ابرکوه

شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه مسیر توسعه متوازن را دنبال می‌کند تا بتواند روند تولید و سودآوری پایدار را حفظ کند. از آنجایی که در سال‌های اخیر تامین پایدار انرژی و آب به یکی از ریسک‌های زنجیره فولاد تبدیل شده است، احداث پروژه‌های زیرساختی همگام با طرح‌های توسعه و افزایش ظرفیت در دستور کار شرکت قرار گرفته‌اند. در گام نخست این شرکت در پروژه خط انتقال آب خلیج فارس به طول ۸۶۰ کیلومتر مشارکت دارد و عملیات لوله‌گذاری این پروژه از تیر ماه سال جاری آغاز می‌شود. به این ترتیب سالانه پنج میلیون مترمکعب آب طی ۳۰ سال آینده برای شرکت تامین خواهد شد؛ حتی پیش‌بینی می‌شود که طرح مذکور پتانسیل توسعه دو برابری را داشته و قادر باشد که آب مورد نیاز صنایع فعال تا شعاع ۱۰۰ کیلومتری از شرکت را نیز فراهم کند.شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه به منظور عبور از معضل محدودیت‌های مصرف برق نیز مطالعات امکان‌سنجی احداث نیروگاه سیکل ترکیبی با ظرفیت ۳۰۰ مگاوات و نیروگاه خورشیدی را برای تامین پایدار برق آغاز کرده است. در واقع این اقدام گامی در جهت حفظ تولید پایدار در واحد نورد و فولادسازی (پس از بهره‌برداری) محسوب می‌شود. این شرکت برنامه‌ریزی لازم را برای تامین پایدار گاز مورد نیاز خطوط تولید خود با همکاری شرکت گاز استان یزد پیش‌بینی کرده است تا بتواند گاز مورد نیاز پروژه‌های احیای مستقیم، فولادسازی و کلاف‌سازی که به ترتیب به چهار هزار و ۵۰۰، سه هزار و ۶۰۰ و دو هزار و ۵۰۰ نرمال مترمکعب بر ساعت می‌رسد را تامین کند. شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه برای تامین منابع مالی مورد نیاز طرح‌ها و پروژه‌های در دست اقدام، اوراق صکوک را در اسفند ماه سال گذشته با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار به ارزش ۱۵ هزار میلیارد ریال عرضه کرد. در واقع این شرکت با اتخاذ استراتژی انتشار اوراق بهادار، در صدد پذیرش در بازار سرمایه است که پیش‌بینی می‌شود در سال ۱۴۰۳ با موفقیت انجام شود.بنا به آنچه که بیان شد، شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه مسیر تولید پایدار و توسعه متوازن را با برنامه‌ریزی هوشمندانه و استراتژی هدفمند دنبال می‌کند که مسئله با ارتقای سطح عملکرد، کارآمدی و بهره‌وری این شرکت همراه است. این شرکت در سال گذشته، رتبه ۱۲۳ در میان ۵۰۰ شرکت برتر و ۱۲۵ در صنعت را به خود اختصاص داد. به نظر می‌رسد که بهره‌برداری از طرح‌های توسعه و زیرساخت با ارتقای سطح رقابت‌پذیری، جایگاه شرکت صنایع آهن و فولاد سرمد ابرکوه را در میان رقبا ارتقا دهد و به سطح جدیدی از توسعه دست یابد.

مدیر بازرسی فنی و کنترل کیفیت شرکت صنعت فولاد شادگان مطرح کرد:

کیفیت، ضامن استمرار رشد شاخص‌های فروش

مدیر بازرسی فنی و کنترل کیفیت شرکت صنعت فولاد شادگان گفت: این واحد در سه بخش اصلی آزمایشگاه، بازرسی فنی و کنترل کیفیت از زمان تشکیل، فرایند تولید را پشتیبانی کرده و بر اساس دستورالعمل‌های مدون و استاندارد عملیاتی، بازرسی‌های دوره‌ای و موردی را با هدف حصول اطمینان از کیفیت محصولات به انجام می‌رساند که بر اساس داده‌های دریافتی، خوشبختانه کیفیت محصول همواره با استانداردهای مورد نظر تطابق مطلوبی داشته است. سروش رحیمی عقد قرارداد با شرکت‌های معتبر در زمینه پیاده‌سازی و استقرار نظام پایش وضعیت «CM»، تدوین ۱۹ دستورالعمل بر مبنای استانداردها و دستورالعمل‌های عملیاتی طی مدت جاری، عقد قرارداد با شرکت مشاوره در زمینه پیاده‌سازی استاندارد ۱۷۰۲۵ آزمایشگاهی، عقد قرارداد با شرکت معتبر در زمینه بازرسی فنی و صدور گواهینامه سلامت تجهیزات، پیاده‌سازی و اجرای نظام «TCM» و برنامه‌ریزی و تدوین دستورالعمل‌های مربوطه، افزایش ۹ برابری «OCM» تجهیزات طی نیمه دوم سال ۱۴۰۲، تشکیل کمیته کارشناسی کیفیت مواد اولیه و محصول با محوریت بخش کنترل کیفیت مواد اولیه و محصول تولیدی، خرید و تامین تجهیزات مورد نیاز واحد بازرسی فنی با توجه به افزایش فعالیت‌ها و راه‌اندازی قریب‌الوقوع فولادسازی، عقد قرارداد با شرکت صلاحیت‌دار جهت انجام کالیبراسیون تجهیزات آزمایشگاه و اخذ گواهینامه کلیه ابزار و تجهیزات به منظور حصول اطمینان از صحت عملکرد دقیق‌تر آن‌ها و افزایش ظرفیت آنالیزهای روتین آزمایشگاهی و کیفیتی را اهم اقدامات صورت گرفته در واحد بازرسی فنی و کنترل کیفیت شرکت صنعت فولاد شادگان در سال ۱۴۰۲ برشمرد و افزود: به منظور ارتقای سطح دانش و آگاهی کارکنان، بازدیدهای میدانی و آموزش‌های تخصصی در سایر شرکت‌های فولادی هم‌تراز برگزار و در دستور کار قرار دارد و دستورالعمل‌های مرتبط به‌روزرسانی شدند.

وی با اشاره به اینکه به منظور ارتقای علمی، کارکنان بخش بازرسی فنی به دوره‌های آموزشی پایش وضعیت تجهیزات اعزام شده‌اند و این روند ادامه خواهد داشت، عنوان کرد: در سالی که گذشت، اقداماتی در خصوص برگزاری آزمون‌های بین آزمایشگاهی و مهارتی نیز با هدف ارتقای بنیه علمی و تخصصی همکاران به انجام رسید.

مدیر بازرسی فنی و کنترل کیفیت شرکت صنعت فولاد شادگان با اعلام اینکه در سال ۱۴۰۲، پوشش «CM» تجهیزات حساس به ۱۰۰ درصد رسید، تصریح کرد: سازمان‌دهی بخش کنترل کیفیت و استقرار بازرس در مبدا ارسال جهت پایش کیفیت مواد اولیه به صورت مستمر در حال انجام و شرایط کیفی توسط مسئولان این بخش کنترل می‌شود که در صورت عدم انطباق، واحدهای بهره‌برداری و بازرگانی مطلع و اقدامات معینی در این خصوص انجام می‌پذیرد.

رحیمی اظهار داشت: مقرر شد تجهیز «XRF» با همکاری واحد برنامه‌ریزی و توسعه به منظور حصول اطمینان بیشتر از کیفیت محصول و مواد اولیه در واحد آزمایشگاه راه‌اندازی شود؛ همچنین با تامین و دریافت تجهیزات روزآمد بازرسی فنی مثل آنالیزور ارتعاشات، استروبوسکوپ (دورسنج)، لرزش‌سنج دستی و دوربین ترموگرافی، سطح عملیاتی واحد ارتقای کیفی فزاینده‌ای یافته است.

وی از افزوده شدن یک دستگاه اسپکتروفوتومتر (DR۶۰۰۰) به مجموعه آزمایشگاه خبر داد و یادآور شد: امسال از خدمات مشاوره‌ای نیز در زمینه کنترل کیفیت بهره بردیم و در حال تدوین دستورالعمل‌ها و برنامه‌های آموزشی برای پرسنل مرتبط هستیم.

مدیر بازرسی فنی و کنترل کیفیت شرکت صنعت فولاد شادگان در پایان یادآور شد: واحد بازرسی فنی و کنترل کیفیت اهدافی همچون افزایش رضایت مشتری، تولید پایدار و کیفی محصولات و بهبود مدیریت دارایی‌های فیزیکی را به صورت جدی دنبال می‌کند و کارکنان این واحد تاکنون عملکرد مطلوبی را در این زمینه داشته‌اند.

مدیر منابع انسانی و امور اجتماعی فولاد شادگان مطرح کرد:

نگرشی تحول‌ساز در عرصه منابع انسانی و امور اجتماعی

مدیر منابع انسانی و امور اجتماعی شرکت صنعت فولاد شادگان گفت: با توجه به اقدامات صورت گرفته در حوزه آموزش کارکنان، روی توسعه مهارت‌های فردی متمرکز شده و از هوش مصنوعی، نرم‌افزارها و ابزارهای دیجیتال برای ارائه آموزش‌های متفاوت بهره می‌گیریم تا در انتهای سال ۱۴۰۳، همگی کارکنان شرکت دانش و تجربه لازم در حوزه فعالیت خود را کسب کنند.رامین حکیمی بیان کرد: همانند سایر شرکت‌هایی که کسب‌وکار و فرایندهای عملیاتی خود را به صورت حرفه‌ای دنبال می‌کنند، شرکت صنعت فولاد شادگان نیز راهبردهای مشخصی را برای صیانت از منابع انسانی خود به عنوان ارزشمندترین سرمایه سازمان اتخاذ کرده و بر اساس آن‌ها اقدامات بنیادین را در پیش گرفت.وی افزود: راهبرد جذب، نگهداشت و توسعه در مشاغل استراتژیک را در پیش گرفتیم و شاخص‌های کلیدی عملکرد (KPI) همچون دوره‌های آموزشی تخصصی، اثربخشی آموزش، مدت زمان پاسخگویی به مسائل مطروحه از سوی کارکنان، سرانه ورزش، تعداد ملاقات‌ها با مدیرعامل، توازن کار و زندگی، نگرش مثبت کارکنان، نرخ رضایت صاحبان مشاغل راهبردی و میزان ریزش (از دست دادن) کارکنان کلیدی را مورد پایش قرار دادیم؛ نتیجه مطلوب بود و بر اساس آمار به دست آمده رضایتمندی در میان کارکنان از جنبه‌های مختلف وجود داشت و طبق یافته‌های سال جاری، تاکنون نیز ادامه داشته است اما این موضوع به جای توقف، باعث ایجاد انگیزه‌ای مضاعف برای ما شد تا این سطح رضایتمندی را به صورت مستمر ارتقا بخشیم.

وی با اشاره به اینکه برای افزایش سطح رفاه و ایجاد نظم درون‌سازمانی در سال جاری، اقداماتی بر اساس شاخص‌های کلیدی عملکرد تعیین شده‌اند، یادآور شد: آماده‌سازی سازمان برای اخذ گواهینامه «ISO۱۰۰۱۵»، بهبود عملکرد کارکنان بر مبنای کارت امتیازی متوازن (BSC)، بهبود عملکرد مدیران بر اساس ارزیابی عملکرد ۳۶۰ درجه، استقرار فرهنگ سازمانی مطلوب بر مبنای ارزش‌های سازمان، تدوین کارراهه شغلی، تدوین شرح وظایف و طبقه‌بندی مشاغل را بر اساس راهبرد جذب، نگهداشت و توسعه در مشاغل استراتژیک و ارائه آموزش‌های مرتبط با فولاد سبز و صیانت از محیط زیست و تدوین راهکارهای مربوط به مدیریت موثر هزینه‌های نیروی انسانی را به ترتیب بر اساس راهبردهای توسعه فولاد سبز و بهبود ساختار هزینه‌ها در دست اقدام داریم.مدیر منابع انسانی و امور اجتماعی شرکت صنعت فولاد شادگان تدوین بیش از هشت دستورالعمل جهت جاری‌سازی نظم و انضباط کاری، مدیریت زمان و هزینه‌های بالاسری، افزایش کارانه تولید، کمک‌هزینه بین راهی، تسهیل خرید از بانک عامل و اعطای تسهیلات کم‌بهره را از سایر اقداماتی برشمرد که در راستای بهبود کلی محیط کار با مشارکت کارکنان به انجام رسیده‌اند.

حکیمی تصریح کرد: استراتژی‌های منابع انسانی برای حفظ استعدادها و ارتقای فرهنگ رشد حرفه‌ای شامل برگزاری آزمون استخدامی و پرورش نیروهای جذب شده در دوره‌های آموزشی با همکاری شرکت فولاد خوزستان بود. علاوه‌براین، قراردادی را با شرکت داخلی منعقد کردیم تا تقویم آموزشی مورد نیاز سازمان را برای هر یک از مشاغل ایجاد و به‌روزرسانی کند که این مهم در پیشبرد اهداف توسعه سرمایه انسانی سازمان بسیار اثربخش عمل کرد.وی جاری‌سازی ۹ دستورالعمل مقرراتی، توسعه فرهنگ سازمانی و کنترل هزینه‌های خدمات را از جمله اقداماتی دانست که منتج به کاهش هزینه‌ها یا بهینه‌سازی فرایند در بخش منابع انسانی شده است.مدیر منابع انسانی و امور اجتماعی شرکت صنعت فولاد شادگان در پایان با اشاره به اینکه کسب جایزه تعالی منابع انسانی برای نخستین بار، ایجاد تقویم آموزشی، اجرای طرح کارت امتیازی متوازن (BSC)، جانشین‌پروری درون‌سازمانی، دریافت بازخورد ۳۶۰ درجه و ایجاد کانون ارزیابی کارکنان دستاوردها و ابتکاراتی بودند که در رشد و توسعه کلی شرکت نقش اساسی را ایفا کرده‌اند، اظهار داشت: جذب استعدادهای برتر، ایجاد تنوع، برابری و تلاش برای ارتقای حس تعلق بیشتر برای تمام کارکنان و مدیریت تغییر اقداماتی بعضا چالش‌برانگیز اما لازم هستند و ما برنامه‌های مدونی را برای پیشگیری از بروز چالش‌های احتمالی در این حوزه توسعه داده‌ایم تا از طریق این اقدامات، سازمان را به بالاترین سطح عملکردی برسانیم.

یادداشت

عجیب اما واقعی

محمد بهرامی
فعال صنعت آلومینیوم

در حال حاضر با توجه به تغییرات اقلیمی در جهان و فرایند گذار به انرژی‌های تجدیدپذیر، پیش‌بینی شده است که میزان مصرف آلومینیوم بیش از پیش افزایش پیدا کند و روند قیمت‌گذاری آن صعودی باشد؛ در نتیجه با توجه به رشد میزان مصرف، تولیدکنندگان هم تلاش خواهند کرد تا تولید خود را به تناسب نیاز بازار ارتقا دهند و باید میزان ذخایر این فلز به گونه‌ای باشد که با کمبود عرضه آن مواجه نشویم. البته در روز ۱۰ می ۲۰۲۴ طی اتفاقی کم‌سابقه و برخلاف پیش‌بینی‌های صورت گرفته، ذخایر آلومینیوم در بورس فلزات لندن با رشد چشمگیری مواجه شد. به طوری که در روز ۹ می ۲۰۲۴، ذخیره این فلز در بورس فلزات مذکور ۴۷۹ هزار و ۸۵۰ تن بود که با رشد ۸۸ درصدی به ۹۰۳ هزار و ۸۵۰ تن رسید و در آخرین روز معاملاتی هفته گذشته (۲۴ می ۲۰۲۴)، ذخایر آلومینیوم یک میلیون و ۱۲۴ هزار و ۷۰۰ تن برآورد شد. با وجود شرایط فعلی، احتمال تغییر مسیر قیمت‌گذاری‌ها نیز وجود دارد. در همین راستا ،تولیدکنندگان و تحلیلگران اقدام به جست‌وجو و علت‌یابی این اتفاق کردند و چندین مولفه مهم شناسایی شد.یکی از این مولفه‌های تاثیرگذار، تحریم غیررسمی آلومینیوم روسیه و شرکت روسال از سوی کشورهای غربی و اروپایی است که پس از شروع تنش‌های ژئوپلیتیکی میان این کشور و اوکراین، بسیاری از شرکت‌ها آلومینیوم روسیه را خریداری نمی‌کنند. علاوه‌براین، ایالات متحده آمریکا نیز به دلیل عرضه آلومینیوم روسیه با بهای پایین (دامپینگ قیمتی) و جلوگیری از وارد شدن آسیب‌های بیشتر به بازارهای خود در پی اقدامات این کشور، نسبت به اعمال تعرفه‌های گمرکی بالا برای واردات آلومینیوم روسیه اقدام کرد. از سوی دیگر شرکت روسال نیز به عنوان یکی از تامین‌کنندگان اصلی فلز آلومینیوم در بازارهای بین‌المللی، تصمیم به ذخیره‌سازی محصولات خود و تحویل آن‌ها به انبارهای بورس فلزات لندن گرفت که به همین دلیل آلومینیوم روسیه بر سیستم انبار «LME» تسلط دارد. همچنین به موازات این موضوع، میزان تولید آلومینیوم شرکت روسال نیز طی یک سال گذشته نسبت به سال قبل از آن حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد رشد یافت و این مقدار تولید بیشتر هم به انبارهای بورس فلزات لندن سرازیر شد. شایان ذکر است که در پی ذخیره‌سازی آلومینیوم روسیه در انبارهای بورس فلزات نامبرده، تحلیلگران این احتمال را می‌دهند که شرکت روسال یا به دلیل نبود فضای کافی برای انبارش محصولات خود اقدام به این کار کرده و یا با اتخاذ سیاست‌هایی به دنبال حفظ و افزایش تسلط خود بر ذخایر «LME» است. به همین دلیل در صورت بهبود شرایط حاکم بر بازارهای بین‌المللی و امکان خرید آلومینیوم روسیه، این شرکت قادر خواهد بود که نسبت به رقبای خود حجم بیشتری از محصولات را در بازار عرضه کند.از دلایل دیگری که باعث افزایش ذخیره فلز آلومینیوم در انبارهای بورس فلزات لندن شد، می‌توان به اقدامات سرمایه‌گذاران کاغذی و سفته‌بازان اشاره کرد که این افراد برای کسب سود از نوسانات بازار و یا متعادل‌سازی قیمت‌ها به نفع خود، عرضه آلومینیوم را کنترل می‌کنند. به نحوی که پس از انجام معاملات، محموله‌های آلومینیوم خریداری شده را از انبارها خارج نمی‌کنند تا مبادا با افزایش حجم عرضه، قیمت آن کاهشی شود. البته طی یک سال گذشته علی‌رغم افزایش ذخایر آلومینیوم، در برخی از برهه‌های زمانی شاهد کاهش قیمت فلز مذکور نیز بوده‌ایم و در کنار کنترل حجم عرضه، افت تقاضا در بازار هم رخ داده است.قیمت پایین‌تر آلومینیوم در بورس آتی شانگهای نسبت به بورس فلزات لندن نیز مزید بر علت شد تا تقاضای چین برای خرید این فلز از منابع خارجی کاهش یابد و به نوعی پنجره آربیتراژ وارداتی بسته باقی بماند. باید توجه داشت که رقابت میان بورس‌های فلزات معتبر جهانی ممکن است منجر به کاهش غیرمنطقی فلز آلومینیوم شود، کمااینکه در ماه‌های گذشته میلادی قیمت آلومینیوم در کمترین حالت به حدود دو هزار و ۱۱۰ دلار در هر تن رسید. علاوه‌براین، فعالیت بخش ساخت‌وساز چین نیز تاثیر بسزایی روی مصرف فلزات دارد که بر اساس پیش‌بینی‌ها، این احتمال می‌رود حداقل تا یک سال دیگر بازیابی این بخش به طول بینجامد. در نهایت آخرین مولفه تاثیرگذار روی ذخایر انبار بورس فلزات لندن، سقف محدود خروج محموله از انبار در مقابل تحویل آن بدون وجود محدودیت است که افزایش سرعت ذخیره‌سازی و کند شدن روند کاهش ذخایر را به دنبال دارد.گفتنی است که بر اساس پیش‌بینی‌های انجام شده مبنی بر افزایش مصرف ۱۵ تا ۲۰ درصدی آلومینیوم تا پایان سال ۲۰۲۴، این احتمال وجود دارد که شاهد کاهش ذخایر انبارها باشیم. از سوی دیگر به دلیل سرعت بالای جایگزینی فلز آلومینیوم در صنایع مختلف و سرمایه‌گذاری‌های کلان کشورهای توسعه‌یافته همانند چین روی صنعت خودروسازی (خودروهای برقی)، شرایط فعلی ثابت نخواهد ماند و مجددا قیمت این فلز با افزایش تقاضا در مدار صعودی قرار خواهد گرفت.

موج معدن

پروژه احیاء ۲ جهان فولاد سیرجان به تولید رسید

گروه MMTE با تحقق پیشرفت عملیاتی در بخش های نصب، تست و راه اندازی نهایی تجهیزات فرایندی ، تولید آهن اسفنجی در پروژه احیاء ۲ سیرجان را آغاز کرد .

هم اکنون اولین محصول آهن اسفنجی این پروژه با درجه فلزشوندگی (METALIZATION) ۹۳ درصد به تولید رسیده است .

با برقراری و دریافت حجم اولیه محصول تولیدی در نخستین روز بهره برداری، در حال حاضر این کارخانه با ۷۵ درصد ظرفیت اسمی (۸۰ تن بر ساعت) در مدار بهره برداری قرار گرفته است که پیش بینی می شود طی روزهای آینده به ظرفیت کامل دست یابد .پروژه احیاء مستقیم شماره ۲ جهان فولاد سیرجان به ظرفیت تولید سالانه یک میلیون و ۵۰ هزار تن، سومین پروژه موفق گروه MMTE در مجتمع جهان فولاد سیرجان به عنوان کارفرمای طرح پس از اجرای دو پروژه ذوب و احیاء شماره یک به شمار می رود .پروژه احیاء ۲ از جمله طرح هایی است که در نزدیکترین زمان پیش بینی شده تا تحقق اهداف نهایی رشد تولید در افق برنامه ۲۰ ساله چشم انداز ۱۴۰۴ صنعت فولاد به ثمرنشسته است .

روزگار معدن
یکشنبه
۱۳ خرداد ۱۴۰۳ • ۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵ • ۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم • شماره ۱۳۱۶

ورود سرمایه خارجی با دیپلماسی انرژی دولت سیزدهم

کارشناس حوزه اقتصاد انرژی با اشاره به اقدامات دیپلماسی انرژی دولت سیزدهم به لزوم سرمایه گذاری خارجی در حوزه انرژی تاکید کرد.

نرسی قربان، کارشناس حوزه اقتصاد انرژی در گفت وگو با مهر، درباره میزان فعال شدن دیپلماسی انرژی در دولت سیزدهم گفت: یکی از اتفاقاتی که در حوزه دیپلماسی انرژی در دولت سیزدهم افتاد، برقراری ارتباط دوباره با کشور ترکمنستان بود. ما پیش از این هم طی قراردادی که با این کشور، داشتیم، از ترکمنستان، گاز وارد می‌کردیم؛ اما بعد به دلایلی، این ارتباط قطع شد. پس از پرداخت بدهی ۱.۶ میلیاردی به این کشور، توانستیم دوباره، دیپلماسی انرژی را با این کشور برقرار کنیم.

قربان در ادامه بیان کرد: باید بدانیم که ایران به عنوان دومین کشور دارای ذخایر گازی دنیا، می‌تواند با تعاملاتی که رئیس جمهور فقید با کشورهای دیگر، برقرار کرده است، تبدیل به هاب منطقه‌ای شود؛ به این شکل که از کشورهای دیگر هم گاز وارد کند و به کشورهایی که نیازمند گاز هستند، بفروشد. ما می‌توانیم از ترکمنستان گاز وارد کنیم و به کشورهای دیگر از جمله عراق و پاکستان بفروشیم.

وی ادامه داد: البته که تبدیل شدن به هاب منطقه‌ای نیازمند افزایش تولید گاز در ایران است؛ ایران با وجود دارا بودن ذخایر گازی، در زمستان با مشکلات مصرف گاز روبه رو است. به همین دلیل باید تعاملات منطقه‌ای را افزایش دهیم که البته در دولت سیزدهم و در زمانی که رئیس جمهور فقید سرکار بود، این مهم اتفاق افتاد، دولت بعدی باید ادامه دهنده دیپلماسی فعال انرژی دولت قبل باشد.

وی ادامه داد: دیپلماسی انرژی در دولت سیزدهم باعث ورود سرمایه خارجی به کشور شد که این نتیجه تلاش‌های دولت رئیس جمهور فقید است؛ با افزایش تولید می‌توان این سرمایه گذاری بخش خارجی را افزایش داد و از ظرفیت‌های سرمایه‌گذاری استفاده و به صورت هدفمند سرمایه مردم و بخش خصوصی را به جای صرف در بخش‌هایی مثل طلا، سکه و دلار، به سمت سرمایه گذاری در صنایع نفت و گاز برد.

قربان گفت: با ورود سرمایه خارجی، تکنولوژی هم به کشور وارد می‌شود. سرمایه گذار خارجی با خودش تجهیزات به روز می‌آورد و تکنولوژی آن دستگاه به مهندسین داخلی قابل انتقال است. این کارشناس اقتصاد انرژی با اشاره به اقدامات دولت سیزدهم در حوزه شرکت‌های دانش‌بنیان، گفت: ما متخصصان خوبی در حوزه انرژی داریم و اقدامات رئیس جمهور فقید در این حوزه خیلی خوب بوده است؛ با توجه به ظرفیت‌های این حوزه، نیاز است که اقدامات بیشتری انجام شود و در این حوزه هم سرمایه گذاری کنیم.

آیا صادرات نفت ایران از منطقه مکران امکان پذیر است؟

نقش بندر چابهار در تجارت انرژی

مهدی کاوه‌ای

توسعه بندر چابهار نه‌تنها تامین‌کننده منافع اقتصادی و بازرگانی ایران، هند، افغانستان و آسیای میانه است، بلکه همکاری منطقه‌ای و تضمین صلح در سطح آسیای جنوبی و مرکزی را تضمین خواهد کرد.

وینسنت جیمز هوپر، استادتمام رشته اقتصاد دانشکده مدیریت جهانی در دوبی، با ارسال مقاله‌ای اختصاصی به ایرنا، به بررسی جایگاه و چشم‌انداز توسعه بندر چابهار در ایران پرداخته است که در ادامه می‌خوانید:

ایران و هند قراردادی ۱۰ساله امضا کرده‌اند که بر اساس آن، شرکت بنادر بین‌المللی هند (IPGL) بندر چابهار را توسعه خواهد داد تا امکان ترانزیت محصولات هندی از طریق ایران به افغانستان و آسیای میانه فراهم شود. این شرکت هندی، از سال ۲۰۱۶ تاکنون ۸۵ میلیون دلار در چابهار سرمایه‌گذاری کرده، هرچند تاخیر در ساخت راه‌آهن چابهار – زاهدان، پیشرفت کارها را با کندی مواجه کرده است. اما حالا قرارداد جدید، میزان سرمایه‌گذاری را تا ۳۷۰ میلیون دلار افزایش خواهد داد.

بندر چابهار، واقع در جنوب شرقی ایران، برای تهران، دهلی نو و کابل اهمیت راهبردی دارد و به عنوان یکی از محورهایی عمل می‌کند که برنامه‌های اقتصادی و ژئوپلتیکی این کشورها را تسهیل خواهد کرد. توسعه چابهار، همچنین با وجود چالش‌هایی که تحریم‌های آمریکا ایجاد می‌کند، نشانه تعهد این سه کشور به گسترش ارتباطات و اقتصاد منطقه‌ای است.

▣ منافع راهبردی و اقتصادی هند

چابهار برای هند، دروازه‌ای به سوی افغانستان و آسیای میانه است؛ زیرا به عبور از پاکستان که به لحاظ ژئوپلتیکی برای دهلی مسدود است، نیازی ندارد. مسیر ایران، نه‌تنها روابط بازرگانی و اقتصادی هند با افغانستان را گسترش خواهد داد، بلکه دسترسی تجاری به کشورهای هم‌مرز در آسیای مرکزی را هم امکان‌پذیر خواهد کرد. همچنین با در نظر گرفتن اینکه چینی‌ها در حال ساخت راه‌گذر اقتصادی چین و پاکستان (CPEC) و توسعه بندر گوادر در آن کشور هستند، مسیر ایران، به هند امکان رقابت با چین را هم خواهد داد.

افزون بر این، چابهار با ایجاد زیرساخت برای ترانزیت نفت ایران و منابع انرژی آسیای میانه، به امنیت انرژی در هندوستان کمک خواهد کرد. در واقع، چابهار به دهلی امکان می‌دهد که مسیرهای واردات نفت خود را تنوع ببخشد و به مسیرهای سنتی که ممکن است دستخوش تنش‌های ژئوپلتیک بشوند، وابسته نباشد.

▣ توسعه اقتصادی و قدرت راهبردی ایران

چابهار برای ایران و به‌ویژه برای مناطق جنوب شرقی این کشور، یک ظرفیت اقتصادی محسوب می‌شود. هدف از توسعه این بندر، افزایش بازرگانی و تقویت اقتصاد مقاومتی در مواجهه با تحریم‌ها است. علاوه بر این، چابهار یکی از کانون‌های راه‌گذر بین‌المللی شمال-جنوب (INSTC) خواهد بود که می‌تواند با اتصال اروپا و روسیه به هند، نقش ایران در شبکه تجارت جهانی را پررنگ‌تر کند.این بندر، همچنین می‌تواند ابزاری برای کاهش تاثیر تحریم‌ها باشد. چابهار با تسهیل بازرگانی میان شریکان منطقه‌ای و کاهش وابستگی به مسیرهایی که می‌توانند تحت تاثیر تحریم‌ها قرار بگیرند، به ایران کمک می‌کند که فعالیت‌های پایدار اقتصادی داشته باشد و با وجود فشارهای خارجی، اهداف اقتصادی خود را دنبال کند.

▣ ریسمان نجات افغانستان

چابهار برای افغانستان به عنوان کشوری محصور در خشکی، یک گزینه برای بازرگانی بدون وابستگی به بندرهای پاکستان ارائه می‌کند و این موضوع، بسیار مهم است؛ زیرا هزینه ترانزیت را کاهش خواهد داد و فرصت‌های اقتصادی تازه‌ای را فراهم خواهد آورد. دسترسی بهتر به بازارهای جهانی از طریق چابهار، می‌تواند صادرات و واردات را برای این کشور آسان کند و محرک توسعه اقتصادی در این کشور باشد.از سوی دیگر، ارتباط تجاری گسترده از طریق چابهار می‌تواند با درهم‌تنیدگی اقتصادی و همکاری میان افغانستان، ایران و هند، به ثبات منطقه‌ای نیز کمک فراوان کند. این به‌هم‌پیوستگی در مقیاس بزرگتر برای ثبات و توسعه سراسر منطقه ثمربخش خواهد بود.

▣ مشعل اتحاد در منطقه

چابهار چیزی بیش از یک بندر است و آن را باید نماد یکپارچگی و همکاری منطقه‌ای دانست. این بندر، اهداف اقتصادی و راهبردهای ژئوپلتیک هند، ایران و افغانستان را یکجا دارد و توازنی هم با نفوذ راهبردی چین و پاکستان ایجاد می‌کند. تعهدی که به تکمیل پروژه چابهار علیرغم چالش ناشی از تحریم آمریکا دیده می‌شود، نشانهٔ عزم کشورهای شریک برای رسیدن به مقاومت اقتصادی و خودکفایی از طریق شراکت و کاربرد جاده‌های متنوع است.

▣ مهار تحریم‌های آمریکا

با وجود تحریم‌های آمریکا علیه ایران، هند موفق شده است با مذاکره و استفاده از ساز و کارهای ویژه، به توسعه چابهار ادامه دهد. اهمیت این بندر در ایجاد ثبات و توسعهٔ منطقه‌ای در کنار ظرفیتی که برای ایجاد موازنه با دیگر عوامل تاثیرگذار راهبردی دارد، نقش حیاتی این گذرگاه را برجسته می‌کند. ایران، هند و افغانستان هم نشان داده‌اند که برای دست‌یابی به اهداف اقتصادی و ژئوپلتیک خود، عزمی راسخ دارند.در پایان، باید گفت چابهار، گواه تاثیرمتقابل آرمان‌های اقتصادی و راهبردهای ژئوپلتیک بین جنوب آسیا و آسیای میانه است. این پدیده را باید نمادی از عزم کشورهای دخیل، در گسترش ارتباطات و رشد اقتصادی با وجود فشارهای بیرونی دانست که در نهایت، آن را به پروژه‌ای بسیار مهم در چشم‌انداز آینده منطقه و در گسترش صلح تبدیل خواهد کرد.

▣ موقعیت استراتژیک

یک کارشناس اقتصاد بین‌الملل گفت: هند بخشی از نیازهای انرژی خود را علاوه بر امارات و قطر؛ از ایران تامین می‌کند چون مصرف بالا و نیاز به منابع متعددی دارد و با توجه موقعیت جغرافیایی ایران کشور ما نقش مهمی در تامین نیازهای این کشور از جمله انرژی دارد و می‌تواند پلی برای هند جهت رسیدن به اوراسیا باشد و این فرصت خوبی برای ایران هم است که بتواند از هند سرمایه جذب و استفاده کند.

میرقاسم مومنی درباره نقش بندر چابهار در تجارت انرژی اظهار داشت: بندر چابهار با توجه به موقعیتی که دارد می‌تواند مسیری برای تجارت کالا و انرژی به بسیاری از کشورهای جهان باشد، خیلی از کشورها مایلند از مسیر بندر چابهار ترانزیت داشته باشند و کالاهای خود را از این مسیر به خط ریلی شمال-جنوب وصل کنند درواقع این مسیر همان مسیر راه ابریشم است.وی افزود: ما شاهد هستیم که چین، هند و پاکستان از این مسیر استقبال می‌کنند اما مسائل تحریم مانعی برای سرمایه‌گذاری در این منطقه است، هندی‌ها با هدف وصل شدن به کانال ریلی شمال-جنوب و امکان حضور در قفقاز و اوراسیا از طریق بندر چابهار سرمایه‌گذاری زیادی در این حوزه کرده و قراردادهایی را با ایران منعقد کرده‌اند اما هنوز به اتمام نرسیده و به میزان کافی به تعهدات خود عمل نکرده‌اند.این کارشناس حوزه انرژی گفت: درگیری‌هایی که در قفقاز و جنگی که بین آذربایجان و ارمنستان رخ داد باعث شد هندی‌ها تاحدی در این پروژه تعلل کنند، چراکه پاکستان در جنگ از آذربایجان حمایت کرد به خاطر اینکه در قفقاز راه هند را مسدود کند و از این سو هندی‌ها هم از ارمنستان حمایت کردند که این کشور را برای خود داشته باشد و ارتباط خود را با قفقاز شمالی حفظ کنند.وی تاکید کرد: در هر حال به نظر می‌رسد هر خط لوله و ترانزیت انرژی که از کشور ما عبور کند بسیار به نفع ما است، هم می‌توانیم حق ترانزیت دریافت کنیم و هم اینکه می‌توانیم از آن برای صادرات محصولات خودمان استفاده کنیم. ما در این اوضاع می‌توانیم از بندر چابهار بعنوان یک مرکز صادرات کالا مانند جبل علی امارات که منطقه‌ای وسیع برای ترانزیت و دپوی کالا و نقل و انتقال کشتی‌ها است، استفاده کنیم. ضمن اینکه پتانسیل چابهار بیشتر از جبل‌علی و دیگر بنادر امارات و عمان است اما متاسفانه بدرستی سرمایه‌گذاری و سیاست‌گذاری نشده است و از ظرفیت‌های کامل آن استفاده نمی‌شود، به طوری که در حال حاضر تنها از ۵ درصد ظرفیت این بندر استفاده می‌کنیم و تا صد درصد راه درازی دارد، هرچند سرمایه‌گذاری در خطوط لوله نفت و گاز سنگین و بلندمدت است و کشورها به خاطر تحریم و موضوع نقل و انتقال مالی نمی‌توانند به سرمایه‌گذاری در این حوزه ورود کنند و تا این مسائل حل شود زمان می‌برد.

وی تاکید کرد: در کل از مکران و چابهار به حد نیاز استفاده نشده حال آنکه ما می‌توانیم برای گردشگری، نقل و انتقال و ترانزیت کالا از آن استفاده کنیم، همچنین این منطقه می‌تواند هاب اقتصادی و صادراتی برای کشورهای منطقه باشد به شرطی که سرمایه‌گذاری داخلی و خاری و حمایت دولت را داشته باشیم.

پر واضح است که چابهار می‌تواند به مرکز منطقه‌ای ترانزیت، انرژی و تجارت منطقه بدل شود و در این راستا انتقال خط لوله انتقال گاز از بندرچابهار به گجرات هند نیز موضوعی قابل تامل است موضوعی که مهترین شرط تحقق آن لغو تحریم‌های بین‌المللی علیه ایران و ایجاد فرصت سرمایه‌گذاری برای ایجاد خطوط لوله است.

▣ تقویت و تسهیل همکاری‌های ترانزیتی هند و افغانستان از طریق ایران

اتصالات و کریدور شمال و جنوب و روابط دو کشور در زمینه زیربنایی، مشارکت در بخش انرژی، تجارت و تبادلات فرهنگی از جمله اهدافی است که بندر چابهار می‌تواند این مسیر را کوتاه و دست‌یافتنی کند.

ماه گذشته قرارداد مشارکت شرکت IPGL هند در تجهیز و بهره‌برداری از پایانه‌های کانتینری و کالای عمومی بندر شهید بهشتی چابهار امضا شد. امضای این قرارداد نقطه عطفی در همکاری‌های تجاری و اقتصادی دوجانبه و منطقه‌ای دو کشور و همچنین تسهیل همکاری‌های راهبردی بین ایران و هند محسوب می‌شود.

از اهداف کلان انعقاد این قرارداد که در نتیجه مذاکرات کارشناسی و تخصصی گروه کاری مشترک حاصل شده است، می‌توان به تشریک مساعی دوکشور در عملیاتی کردن اهداف موافقتنامه بین‌المللی حملونقل در کریدور شمال-جنوب، موافقتنامه ترانزیتی سه جانبه ایران، هند و افغانستان با محوریت بندر چابهار و توسعه همکاری‌های ترانزیتی و حمل ونقل چندوجهی بین ایران و هند در منطقه آسیای مرکزی در چهارچوب اهداف همکاری‌های راهبردی هند وآسیای میانه اشاره کرد.

تقویت و تسهیل همکاری‌های ترانزیتی هند و افغانستان از طریق ایران، توسعه محور شرق و سواحل مکران، توسعه همکاری‌های منطقه‌ای ایران، هند و روسیه برای سرمایه‌گذاری‌های مشترک در تکمیل زیربناهای منطقه‌ای حمل‌ونقل و ترانزیت، از اهداف دیگر این قرارداد است.

برای تحقق اهداف کلان فوق، از طریق انعقاد قرارداد تجهیز و بهره‌برداری از بندر شهید بهشتی چابهار اقدامات گوناگونی پیش‌بینی و تفاهم شد که سازمان بنادر ودریانوردی بخشی از ترمینال‌های کالاهای عمومی و کانتینری بندر شهید بهشتی چابهار را به مدت ۱۰ سال در اختیار طرف هندی قرار دهد.

همچنین‌طرف هندی به منظور تجهیز و توسعه بندر شهید بهشتی چابهار، به میزان ۱۲۰ میلیون دلار در تامین تجهیزات راهبردی بندر و همچنین بیش از ۲۵۰ میلیون دلار در زیر ساخت‌های حمل‌ونقلی چابهار تامین اعتبار خواهد کرد.

بر اساس این قرارداد، طرفین متعهد به ایفای تعهدات خود در تسهیل ترانزیت در مسیر کریدور شمال-جنوب بوده و به توسعه خطوط کشتیرانی بین بنادر دو کشور و جذب بارهای ترانزیتی کانتینری اقدام خواهند کرد.

اجرای فراخوان ۳۶۰درجه «با انرژی» برای مشارکت همگانی

وزیر نیرو برنامه‌های تأمین برق پایدار تمامی بخش‌های مصرفی کشور در تابستان ۱۴۰۳ و دوره اوج بار را تشریح کرد واز اجرای فراخوان ۳۶۰درجه «با انرژی» برای مشارکت همگانی در مدیریت مصرف برق خبر داد. علی اکبر محرابیان، وزیر نیرو در برنامه خبر سیما گفت: با گرم شدن هوا مصرف انرژی به شدت در حال رشد است به طوری که در هفته گذشته بیش از ۶۰۰ مگاوات به میزان مصرف برق کشور افزوده شد و در هفته پیش رو و در ادامه نیز هزاران مگاوات به میزان مصرف برق افزوده خواهد شد.وزیر نیرو در این زمینه افزود: به منظور مدیریت این شرایط از ابتدا دو برنامه مهم در دستور کار وزارت نیرو قرار گرفت که توسعه نیروگاه‌ها جز برنامه اول محسوب می‌شود. از ابتدای فعالیت دولت سیزدهم بیش از ۹۰۰۰ مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور افزوده شد و بیش از ۲۰ هزار مگاوات نیروگاه در دست ساخت است که نیمی از آن را نیروگاه‌های حرارتی و نیمی دیگر را نیروگاه‌های تجدیدپذیر (عمدتاً نیروگاه خورشیدی و بعضاً نیروگاه بادی) تشکیل می‌دهد. وی مدیریت مصرف را بخش دیگری از برنامه‌ها عنوان کرد و ادامه داد: طی برنامه‌هایی مدون در بخش‌های مختلف، مصرف به گونه‌ای مدیریت می‌شود که حداکثر انرژی با رعایت ساعت‌های اوج، دریافت شود.محرابیان با بیان اینکه صنایع کوچک و کارگاهی حدود ۹۰ درصد صنایع را شامل می‌شود، گفت: برای این صنایع در حوزه تأمین برق هیچ‌گونه محدودیتی لحاظ نشده است و می‌توانند به راحتی از برق استفاده و به تولید محصولات خود بپردازند. نکته اینکه میزان اشتغال در این صنایع بسیار قابل توجه است.وزیر نیرو یادآور شد: صنایع متوسط که عمدتاً صنایع واقع در شهرک‌های صنعتی است؛ برای این دست از صنایع فقط روز تعطیل محدودیت در نظر گرفته شده است و طی ۶ روز هفته می‌توانند به صورت شبانه‌روزی تولید داشته باشند و محدودیتی در این ایام نخواهند داشت.وی در این زمینه تصریح کرد: اما حدود ۷۰۰ واحد صنعتی بزرگ در کشور وجود دارد که عمدتاً صنایع فولادی، مس، آلومینیوم، سیمان را تشکیل می‌دهد و برای این دست از صنایع برنامه‌ریزی شده در ساعت‌های اوج بار مصارفشان کاهش و در ساعات غیر اوج انرژی بیشتری را دریافت و برنامه‌های تولید خود را عملیاتی کنند.محرابیان یادآور شد: در زمستان سال گذشته و در دو ماهه ابتدای سال جاری، میزان مصرف برق صنایع بزرگ کشور ۱۵ درصد رشد یافت. این صنایع با استفاده از ظرفیت برق بدون اعمال هیچ‌گونه محدودیتی تولیدات خود را افزایش دادند و خود را برای شرایط پیش رو آماده کردند.وزیر نیرو در ادامه سخنان خود به مدیریت مصرف برق در بخش اداری پرداخت و گفت: مهم‌ترین برنامه وزارت نیرو در این زمینه ساعت کار ادارات است که بر اساس مصوبه هیأت دولت از ۱۵ خرداد ماه ساعت کار ادارات از ۶ صبح تا ۱۳ خواهد بود و از این طریق مدیریت مصرف صورت می‌گیرد، البته در کنار آن باید در مصارف سرمایشی نیز ملاحظات صورت گیرد و دمای محیط روی دمای آسایش یعنی ۲۴ درجه تنظیم کنند.

وی به برنامه‌های پیش‌بینی شده برای مدیریت مصرف در بخش خانگی نیز اشاره و اظهار کرد: طی دو سال سابقه پاداش صرفه‌جویی را داریم که با استفاده از این ظرفیت مردم همکاری بسیاری خوبی داشتند به طوری که سال گذشته بیش از ۴۰ درصد مشترکان خانگی با استفاده ظرفیت پاداش صرفه‌جویی، مصارف خود را کاهش دادند. به گفته محرابیان؛ این تجربه باعث شد که امسال نیز برنامه‌های پیشین گسترش داده شود.

وزیر نیرو در این خصوص افزود: بر این اساس قبوض برق مشترکان خانگی که اقدام به کاهش مصرف می‌کنند شامل تخفیف و حتی ممکن است رایگان شود. این ظرفیت و امکان مشارکت مشترکان در این طرح است.وی اضافه کرد: همچنین پویش «با انرژی» برنامه دیگری است که در نظر گرفته شده است؛ افرادی که در مصرف برق صرفه‌جویی کنند در قرعه‌کشی شرکت داده می‌شوند و جوایز متنوع دریافت خواهند کرد که شامل کالاهای خانگی، بسته‌های اینترنت، دوچرخه، کالاهای الکترونیک و صدها خودرو می‌شود.محرابیان گفت: روش‌های مختلفی برای مشارکت افراد در این پویش پیش‌بینی شده است به طوری که برای همه افراد پیامک این پویش ارسال می‌شود. این تبلیغات به صورت ۳۶۰ درجه است به این معنا که تبلیغات در محیط، فضای مجازی، سطوح شهری و رسانه‌ها صورت می‌گیرد.

موج انرژی

آفریقا و افق توسعه نفتی

شرکت نروژی Carbon Circle که از پیشگامان دنیا در جذب کربن به‌حساب می‌آید، به‌تازگی وارد یک سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت انگلیسی-نیجریه‌ای Amplus VGE، شده تا با شرکت در یک مناقصه، کشف و بهره‌برداری از میادین جدید نفت و گاز در غرب‌آفریقا را هدف قرار دهند. آنها قصد دارند از این طریق، پتانسیل کامل استفاده‌نشده خود را به منصه‌ظهور رسانده و در عین‌حال به‌زعم خود، در شتاب بخشیدن به فرآیند جذب کربن نیز کمک کنند. استیوگاردین، مدیرعامل Amplus در این‌باره گفت: «مدتی است که Amplus علاقه زیادی به ارائه رویکرد و راه‌حل‌های جدید به منطقه غرب‌آفریقا داشته‌است و ایجاد این سرمایه‌گذاری مشترک، گامی کلیدی برای ما به‌حساب می‌آید.

این به ما امکان می‌دهد با شرکای همفکر خود کار کرده و انگیزه و گزینه‌های جدیدی را برای توسعه‌دهندگان و صاحبان میادین نفتی منطقه به ارمغان بیاوریم.» نیل‌تامپسون، معاون فروش و بازاریابی Amplus خاطرنشان کرد: «هدف ما تبدیل‌شدن به پیشگام صنعت در این منطقه است؛ هدفی که با بهره‌مندی از تجربه و تخصص یک تیم قوی برای جلوگیری از ایجاد اختلال در بازار با طیف گسترده‌ای از راه‌حل‌های انعطاف‌پذیر و نوآورانه، قابل‌دسترسی خواهد بود. از این طریق، غلبه بر چالش‌های تولید بدون لطمه به بهره‌وری، انجام‌پذیر می‌شود.» او ادامه داد این سرمایه‌گذاری مشترک به لطف حمایت و کمک VG Energy امکان‌پذیر شده‌است.

ارتباطات منطقه‌ای و تخصص تجاری تیم VG در کمک به تسهیل فرآیند صدور مجوزهای محلی، همراه با استخدام کارمندان محلی ماهر، ضروری است

. ما از مشارکت آنها سپاسگزاریم و مشتاقانه منتظر همکاری با یکدیگر برای دستیابی به پتانسیل کامل منابع منطقه هستیم.

▣ بازار نوظهور نفتی غرب‌آفریقا

Amplus VGE با پشتیبانی از Carbon Circle مصمم است راه‌حل‌های نوآورانه‌ای را برای رفع چالش‌های فراروی میدان‌های جدید و البته سودآور واقع در غرب‌آفریقا ارائه کند. برای این منظور، این شرکت همچنین با افتتاح دفتر جدید خود در نیجریه و در شهر ابوجا، درحالی‌که برای ایجاد فرصت‌های شغلی محلی بیشتر، همراه با آموزش و توسعه مهارت‌های ضروری، برنامه‌ریزی می‌کند، سرمایه‌گذاری بلندمدتی در منطقه انجام داده‌است. علاوه‌بر این، Amplus اخیرا در Carbon Circle نیز سرمایه‌گذاری کرده‌است تا از رشد صنعت جذب کربن در حال ظهور حمایت کند و توسعه میادین و عملیات تولید، ذخیره و تخلیه شناورها را افزایش دهد.

▣ استقبال از طرح‌های نوآورانه

به نوشته تارنمای آف‌شورانرژی، دکتر محمدباشهاو، رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل VG Energy، گفت: «این منطقه از غرب‌آفریقا از نظر منابع غنی است و درحالی‌که دسترسی به برخی از آنها دشوار است، رویکرد Amplus VGE برای استقبال از ایده‌های جدید، در حال جوابدهی است؛ راه‌هایی برای استخراج منابع جدید تا از این طریق، صاحبان و اپراتورهای میدان‌های منطقه‌ای بتوانند موفق عمل کنند. در همین ارتباط، اسلاک‌هجلد مدیرعامل Carbon Circle، خاطرنشان کرد: «همکاری با Amplus VGE فرصتی برای گسترش کار Carbon Circle در غرب‌آفریقا فراهم می‌کند. ما مفتخریم که از Amplus VGE در برنامه‌هایش برای همکاری با اپراتورهای منطقه‌ای با ارائه راه‌حل‌های جذب کربن و انتقال انرژی باکیفیت بالا، حمایت می‌کنیم.»

آفریقا و افق جدید تولید LNG

آفریقا با اکتشافات اخیر هیدروکربن در آنگولا و نامیبیا به‌سرعت در حال تبدیل‌شدن به یک کانون اکتشافی جدید بوده که این منطقه را در مرکز توجهات قرار داده‌است.

انتظار می‌رود که علاوه‌بر هفت کشور آفریقایی که گاز طبیعی مایع (LNG) را با هدف صادرات تولید می‌کنند تا سال۲۰۳۵ چندین کشور دیگر از جمله سنگال، موریتانی، کنگو، تانزانیا و اتیوپی به این گروه ملحق شوند.

علاوه‌براین، نیجریه و موزامبیک همچنین قصد دارند چندین نیروگاه جدید LNG را به‌منظور تکمیل امکانات موجود، عملیاتی کنند، در نتیجه آفریقا باید شاهد ساخت واحدهای جدید تولید LNG در یک دهه‌آینده باشد که این منطقه را قادر می‌سازد تا جایگاه خود را در راس تحولات آتی صنعت نفت و گاز جهانی، تثبیت کند. چندی پیش اکونومیست با انتشار گزارشی نوشت: منابع غنی گاز آفریقا می‌تواند پاسخی به نیاز فوری گاز اروپا و مشکل تولید کربن در این قاره باشد.

آفریقا ۱۳درصد ذخایر جهانی گاز را در خود جای داده که اندکی کمتر از خاورمیانه است و هفت‌درصد ذخایر نفت جهان را در اختیار دارد و از نظر تولید و بهره‌برداری از اقسام انرژی سبز مانند انرژی خورشیدی نیز استعداد در خورتوجهی دارد.

▣ آفریقا و انرژی‌های تجدیدپذیر

آفریقا همچنین دارای ظرفیت گسترده‌ای برای تبدیل‌شدن به یک تولیدکننده بزرگ انرژی سبز است.

به‌رغم بهره‌مندی از صحراهای گسترده آفتابی، سواحل بادخیز و رودخانه‌های نسبتا پرآب، این قاره تنهابرابر با یک‌درصد از ظرفیت نصب شده خورشیدی و بادی جهان و تنها پنج‌درصد از انرژی آبی را در اختیار دارد. رشد قیمت حامل‌های انرژی، افزایش تقاضا در اروپا هم‌زمان با دورشدن اتحادیه اروپا از انرژی صادراتی روسیه و تغییر رویکرد استفاده از زغال‌سنگ به گاز که یک‌سوخت پاک‌تر به‌حساب می‌آید، باعث چرخش سریع بازار انرژی به‌سوی آفریقا شده‌است. از دیدگاه کارشناسان فعال حوزه انرژی، آفریقا در بلندمدت نقش برجسته‌تری در بازار جهانی انرژی ایفا خواهد کرد. مجمع کشورهای صادرکننده گاز، به‌عنوان یک نهاد بین‌المللی، انتظار دارد آفریقا بیش از هر منطقه دیگری (فارغ از خاورمیانه)، به ظرفیت گاز خود اضافه کند. این مجمع تخمین‌زده که آفریقا تا سال ۲۰۵۰ حدود ۶۰۰میلیارد مترمکعب گاز در هر سال‌تولید خواهد کرد. علاوه‌بر این پیش‌بینی می‌شود هزینه‌های اکتشاف و توسعه منابع نفت و گاز در آفریقا طی سال‌جاری میلادی به فراتر از ۵۰میلیارد دلار برسد که در نوع خود، بالاترین رقم از سال۲۰۱۷ است. در همین چارچوب، توتال‌انرژی که سومین شرکت بزرگ سرمایه‌گذاری در صنعت جهانی نفت و گاز به‌شمار می‌آید، به‌تازگی اعلام کرده که ۵۰درصد از بودجه‌اکتشاف برون‌مرزی نفت خود را در نامیبیا سرمایه‌گذاری خواهد کرد.

روزگار معدن

یکشنبه
۱۳ خرداد ۱۴۰۳
۲۴ ذی القعده ۱۴۴۵
۲ ژوئن ۲۰۲۴
سال هفتم
شماره ۱۳۱۶

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل
مدیر مسئول: مهدی نجفی
سردبیر: شهریار خادمی

آدرس: تهران- خ قائم مقام فراهانی کوچه آزادگان شماره ۲۶
تلفن:۸۲۱۹۰(داخلی-۲۲۷-۱۵۶)
نمابر:۸۲۱۹۰(داخلی-۱۰۴)

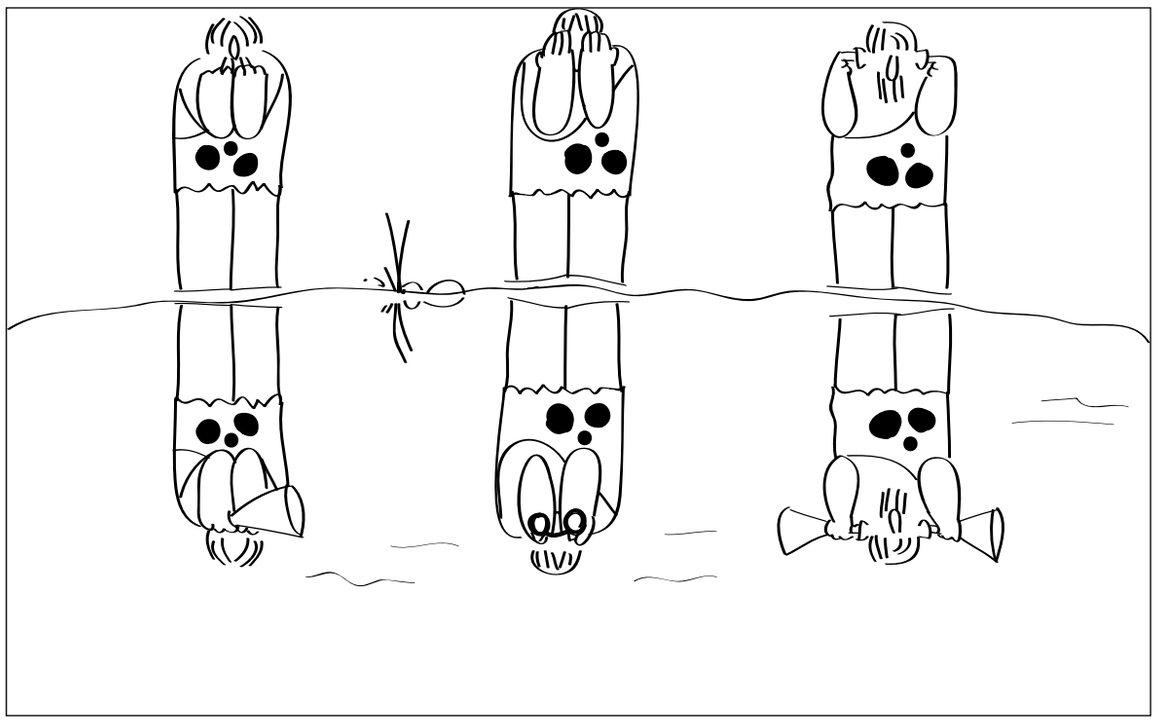
تلفن‌سازمان‌آگهی‌ها:۸۸۷۲۲۷۳۲-۰۹۱۹۱۲۵۱۴۰۶
امورمشترکین:۸۸۱۰۵۳۰۶
توزیع‌وسازمان‌شهرستان‌ها:۸۸۷۲۴۲۱۱
چاپخانه:صمیم

E-mail:info@madandaily.com ● https://t.me/rozegarmadan ● www.twitter.com/Madandaily ● www.instagram.com/Madandaily www.rouzegaremadan.ir

عرضه ۳ میلیون و ۷۸۶ هزار تن محصول در تالار نقره ای

تالارهای بورس کالای ایران در نخستین روز هفته (شنبه ۱۲ خرداد ماه) میزبان عرضه ۳ میلیون و ۷۸۶ هزار و ۱۰۹ تن بودند.در تالار محصولات صنعتی و معدنی ۶۵۸ هزار تن گندله سنگ آهن، ۲۳۰ هزار تن آهن اسفنجی، ۸۱ هزار و ۹۴۸ تن میلگرد، ۶۸ هزار و ۶۵۰ تن شمش بلوم، ۶۷ هزار و ۵۶۶ تن ورق گرم، ۴۶ هزار تن ورق سرد خودرو، ۳۰ هزار تن ورق گالوانیزه خودرو و ۲ هزار و ۴۲۲ تن تیرآهن روی تابلو رفت.در این روز ۶۲ هزار و ۸۷۶ تن مواد پلیمری و شیمیایی در تالار پتروشیمی و فرآورده های نفتی عرضه می شد، همچنین تالار سیمان میزبان عرضه یک میلیون و ۱۸۴ هزار و ۱۰ تن سیمان بود. تالار صادراتی عرضه ۵۲ هزار و ۱۴۷ تن قیر را تجربه کرد.در تالار حراج باز ۶۳۸ هزار و ۸۰۰ تن کنسانتره سنگ آهن، ۳۰۰ هزار تن سنگ آهن دانه بندی، ۲۰۰ هزار تن سنگ آهن کلوخه، ۱۴۷ هزار تن وکیوم باتوم، ۳ هزار تن سولفات سدیم و ۳۹۴ تن متیلن دی فینیل دی ایزوسیانات عرضه شد. بازار فرعی هم نیز شاهد عرضه یک هزار و ۲۴۶ تن تیشو، یک هزار تن ضایعات فولادی، ۷۵۰ تن قیر آند آلومینیوم و ۳۰۰ تن پلی اتیلن واکس بود.

کارتن

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

بورس بازهم سبز می‌شود؟

گروه بورس:بازار سرمایه در هفته‌ای که گذشت روزهای تاریک و سختی را پشت سر گذاشت و به واسطه همین موضوع شاخص کل بورس تهران توانست چند روزی مثبت شود و سعی کند زیان‌های گذشته را جبران کند. نکته قابل توجه اینجاست که روند بورس به شکلی است که با مثبت شدن یک یا دو روز چیزی تغییر نمی کند و سیاست‌گذار باید با حمایت از بورس و عدم دخالت اجازه دهد، بازار مسیری معقول را پیش ببرد.درحال حاضر به علت شهادت رییس دولت سیزدهم، تا زمان برگزاری انتخابات یعنی ۸ تیر ماه، کشور توسط معاون اول دولت یعنی محمد مخبر اداره می‌شود و با توجه به همین موضوع بسیاری از سرمایه گذاران در انتظارند که دولت جدید بر روی کار آیند و آن زمان با مشخص شدن سیاست‌ها و شرایط در نظر گرفته برای بورس، سرمایه گذاران نیز بررسی کنند که آیا بورس می‌تواند همانند گذشته سودده باشد یا خیر؟به تازگی ثبت نام انتخابات شروع شده و تا تایید صلاحیت و در نهایت رای مردمی برای انتخاب سکاندار کشور مسیر بسیار زیادی باید طی شود؛ اما طی کردن همین مسیر می‌تواند تا حدودی به بازار سرمایه سیگنال دهد. برای نمونه برخی از کارشناسان عقیده دارند که تایید صلاحیت هریک از کاندیداها، باتوجه به صحبت‌ها و شرایط وی می‌توان یک پیش بینی از آینده بازار سرمایه داشت و به نوعی حدس و گمان‌ها کمک می کنندکه آیا فردی در بورس سرمایه گذاری کند یا نه؟!اگر بخواهیم نگاهی کوتاه به بازار سرمایه داشته باشیم می‌توان به وضوح گفت که بورس تهران طی چند ماه و حتی چند سال اخیر ارزندگی بسیار خوبی داشته و سرمایه گذاری در شرایط منطقی سود خوبی برای سهامداران می‌توانسته در پی داشته باشد (منظور از سود خوب، سودی چند برابری در برابر تورم کشور است) اما متاسفانه دخالت، دستکاری و اعمال سیاست‌های متعدد باعث شد که بازار سرمایه از تمامی بازارهای مالی عقب بماند و به جای سود زیان را عاید سهامداران کند. با این حال باید صبور بود و دید دولت جدید می‌تواند بورس را از چاله نجات دهد یا خیر؟ رباب وفایی کارشناس بازار سرمایه درخصوص شرایط این هفته بازار نوشت: «با نگاهی گذرا به بازار این هفته و هفته‌های اخیر، بدبین‌ترین فعالان بورسی هم دو ماه ابتدایی امسال را این‌گونه پیش بینی نمی‌کردند.

بالا بودن نرخ بهره، پایین نگه داشتن دستوری نرخ دلار نیما (علی رغم رشد دلار آزاد) و تحولات سیاسی داخل، گویی کفایت لازم برای نزول قیمت سهام را نداشت که انتشار گزارش‌های نه چندان جالب ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۲ (بخصوص در صنایع پترو پالایشی) پیاز داغ این آش دهان سوز شد و واکنش بازار خسته و ناامید چیزی جز صف فروش‌های سنگین نبود. ما مانديم و اعتماد و پول‌های از دست رفته و ارزش پایین معاملات و دیگر از تکرار برخی حرف‌ها هم خسته شدیم، گاه هیچ حرفی برای گفتن نمی‌ماند. یادآوری خاطرات تلخ ریزش ۹۹ و تصمیم به خروج از بازار فعالان قدیمی، این روزها تصویری هست که بر ذهن می‌نشیند. از میانه هفته، دوباره در اوج خبرهای بد و خستگی سهامدار و قیمت‌های نازل، آن هم در شروع فصل مجامع و جمع شدن صف فروش‌ها، تقاضا افزایش یافت و اولین سیگنال برگشت با صندوق‌های اهرمی بود. اما همچنان یاس سرتاسر بازار را فرا گرفته و اخبار مثبتی مثل تجدید خودروسازها و برخورد بانک مرکزی با نرخ سود سپرده بالای نرخ مصوب هم توسط فعالان بازار جدی گرفته نمی‌شود. شنیده‌های مثبتی از قبیل اصلاح نرخ خوراک پالایشی‌ها، تجدید خودروسازها، کنترل نرخ بهره و تصمیمات جدید در مورد دلار نیما شنیده می‌شود، اما تا زمانی که عملا اتفاقی نیفتد، این حرف‌ها فقط نوسان کوتاه مدتی به همراه دارد. نرخ اخزا که به ۳۷درصد هم رسیده بود، گویی ترمزش کشیده شد و کم کم به سمت ۳۰ درصد سوق پیدا می‌کند. این هفته محدودیت دامنه نوسان هم اعمال شد که با ایجاد تعادل در بازار، فروکش کردن ترس و ادامه ریزش به نظر می‌رسد که بازارگردان هفته آتی را به حالت عادی بازگرداند.»

▣ بازدهی بورس در هفته اخیر

شاخص کل در آخرین روز کاری هفته به رقم ۲ میلیون و ۸۶ هزار و ۸۴ واحد رسید و نسبت به آخرین روز معاملاتی هفته قبل ۲۷ هزار و ۶۷۲ واحد پایین‌تر ایستاد و بازدهی هفته شاخص بورس منفی ۱,۳ درصد شد. شاخص هم وزن نیز در پایان هفته نسبت به هفته پیشین ۸ هزار و ۵۴۴ واحد پایینتر ایستاد و بازدهی منفی ۱.۲ درصدی را ثبت کرد. شاخص کل بورس تهران در روز شنبه ۱۶ هزار و ۹۶۸ واحد ریزش کرد. شاخص یکشنبه ۲۰ هزار و ۷۳۰ واحد پایین آمد. شاخص روز دوشنبه ۲۲ هزار و ۵۰۵ واحد سقوط کرد. اما روز سه‌شنبه ۱۱ هزار و ۷۱۶ واحد رشد کرد و در روز چهارشنبه نیز شاخص کل ۱۶ هزار و ۲۰۹ واحد صعود کرد. در این هفته، میانگین ارزش معاملات بازار سهام ۸۵ هزار و ۱۶۶ میلیارد تومان بود. میانگین ارزش معاملات خرد بورس نیز ۲ هزار و ۵۱۴ میلیارد تومان بود که نسبت به رقم ۳ هزار و ۱۵۷ میلیاردی هفته پیشین، کاهش ۲۰ درصدی داشته است.

میانگین ارزش صف‌های فروش در هفته اخیر هزار و ۲۹ میلیارد تومان بود که از میانگین هفته پیشین ۵۷۰ میلیارد تومان بیشتر بود و رشد ۱۲۴ درصدی داشته است. بالاترین رقم هفته ۲ هزار و ۴۰۱ میلیارد تومان بود که در روز یکشنبه ثبت شد و کمترین رقم ۲۴۴ میلیارد تومان بود که در روز چهارشنبه ثبت شد. میانگین ارزش صف‌های خرید در هفته اخیر ۳۶۱ میلیارد تومان بود که از میانگین هفته گذشته ۶۶ میلیارد تومان بیشتر بود. در این هفته، میانگین ارزش صف‌های خرید ۲۲ درصد افزایش یافته است. بالاترین رقم هفته ۸۶۸ میلیارد تومان بود و در روز چهارشنبه ثبت شد. پایین‌ترین رقم به روز یک‌شنبه برمی‌گردد که ۱۹ میلیارد تومان بود. در اولین روز معاملاتی هفته، ۶۱۰ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شد. روز یکشنبه نیز ۶۵۵ میلیارد تومان خارج شد. روز دوشنبه این رقم به ۳۶۳ میلیارد تومان بالغ شد. در روز سه‌شنبه نیز ۶۵ میلیارد تومان پول حقیقی خارج شد. در آخرین روز معاملاتی هفته پول حقیقی وارد شد که ارزش آن ۷۴ میلیارد تومان بود. در مجموع کل هفته هزار و ۶۱۹ میلیارد تومان پول حقیقی از بورس خارج شد و میانگین روزانه خروج پول حقیقی ۳۲۴ میلیارد تومان بود که نسبت به هفته پیشین ۷۴ درصد افزایش یافته است.

▣ برترین‌های هفته بورس کالا

بورس کالای ایران برترین های بورس کالا در هفته منتهی به ۱۱ خرداد را براساس ارزش فروش شرکت ها در بازار فیزیکی اعلام کرد. جزییات رتبه‌بندی جایگاه شرکت‌ها از لحاظ فروش به شرح زیر است:

ملی صنایع مس ایران (فملی) با ثبت معامله ۷ هزار و ۷۱۵ تن مس کاتد، مس کم عیار، مس مفتول، سولفور مولیبدن، اکسید مولیبدن و کنسانتره فلزات گرانبها به ارزش ۳ هزار و ۴۶۲ میلیارد تومان در رتبه نخست ایستاد.فولاد خوزستان (فخوز) با فروش ۱۱۵ هزار و ۵۶۰ تن مس آهن اسفنجی، تختال، شمش بلوم و آرگون به ارزش ۲ هزار و ۱۲ میلیارد تومان، دوم شد. معدنی و صنعتی گل گهر (کگل) فروش ۱۸۹ هزار تن گندله سنگ آهن به ارزش ۹۷۱ میلیارد تومان، سوم شد.معدنی و صنعتی چادرملو (کچاد) با ثبت معامله ۱۶۵ هزار تن کنسانتره سنگ آهن و شمش بلوم به ارزش ۶۳۱ میلیارد تومان در رتبه چهارم ایستاد. فولاد مبارکه اصفهان (فولاد) با فروش ۱۸ هزار و ۲۲۰ تن ورق سرد، ورق قلع اندود، ورق گالوانیزه و آرگون به ارزش ۹۰۵ میلیارد تومان پنجم شد. فولاد هرمزگان جنوب (هرمز) با ثبت معامله ۴۰ هزار تن تختال به ارزش یک ۹۰۰ میلیارد تومان، ششم شد. پالایش نفت اصفهان (شپنا) با فروش ۴۳ هزار و ۳۵۰ تن لوب کات سبک و وکیوم باتوم به ارزش ۸۰۷ میلیارد تومان در رتبه هفتم ایستاد. صنایع تولیدی دنیای مس کاشان با ثبت معامله یک هزار و ۳۷۵تن مس مفتول به ارزش ۷۶۶ میلیارد تومان هشتم شد. پالایش نفت بندرعباس (شبندر) ۴۹ هزار و ۵۰۰ تن وکیوم باتوم، لوب کات سنگین و گوگرد گرانوله به ارزش ۷۲۴ میلیارد تومان فروخت نهم شد. پتروشیمی تندگویان (شگویا) با فروش ۱۲ هزار و ۷۱۴ تن دپلی اتیلن ترفتالات نساجی و بطری و نخ پلی استر با گریدهای مختلف و ثبت ارزش ۶۴۱ میلیارد تومان دهم شد.

بورس روی موج انتخابات

معاملات هفته اخیر، با فراز و نشیب نماگرهای اصلی همراه بود.

دماسنج اصلی بورس تهران که زیر سایه ریسک‌های گوناگون با آغاز سال‌جاری شرایط نامطلوب رکودی را تجربه کرده‌بود، هفته گذشته حدود ۱.۳۳درصد کاهش ارتفاع گرفت و در پایان ساعت معاملاتی آخرین روز معاملاتی هفته در قله ۲میلیون و ۸۶هزارواحدی ایستاد؛ این در حالی است که نماگر اصلی بازار در هفته معاملاتی منتهی به ۲خرداد ماه منفی ۲.۳۳درصد افت هفتگی را به‌ثبت رسانده بود.

نماگر هموزن نیز که سنجه قابل‌قبولی برای ارزیابی وضعیت همه‌جانبه بازار سهام است، همگام با افت هفتگی سایر نماگرهای اصلی بازار سهام با نزول ۱.۲۴درصدی مواجه شد و در ساعات پایانی روز چهارشنبه در سطح ۶۸۵هزار و ۳۵۳واحدی قرارگرفت. نماگر هموزن نسبت به دو هفته گذشته ۵۸ /۱درصد رشد هفتگی را ثبت کرده‌است. شاخص‌کل فرابورس نیز که نشانگر مناسبی برای واکاوی وضعیت سهام مختلف فرابورسی است، حدود ۱.۵۳درصد سرخ‌پوش بود و در نهایت هفته گذشته معاملاتی را در ارتفاع ۲۲هزار و ۶۹۵واحدی به پایان رساند.

هفته‌ای که سپری شد میانگین ارزش معاملات خرد بازار سرمایه که شامل سهام و حق‌تقدم بازار می‌شود مقدار یک‌هزار و ۹۱۰میلیاردتومانی را به خود دید. به‌علاوه در هفته اخیر حدود هزار و ۵۲۰میلیاردتومان سرمایه از بازار کوچ کرده‌است.

بورس هفته متفاوتی را پشت‌سر گذاشت. روزهای ابتدایی هفته کمتر نمادی در تابلوی معاملاتی پیدا می‌شد که به رنگ سرخ آمیخته نباشد و صندوق‌های اهرمی نیز در برخی روزها صف‌فروش شده‌بودند، با این‌وجود اواسط هفته انتشار اخبار مثبت گوناگون، وضعیت بازار غرق در ناامیدی را تغییر داد و روند نزولی بازار با نزدیک‌شدن به محدوده‌های ۲میلیون و ۵۰هزارواحدی متعادل‌تر شد، با این‌وجود باید اظهار کرد بازار در وضعیتی قرارگرفته که نمی‌توان صرفا با خبردرمانی تغییر موثری در وضعیت رکودی ایجاد کرد. تا زمانی‌که ارزش معاملات برای روزهای متوالی افزایش پیدا نکند و اعتماد ازدست رفته سرمایه‌گذاران بازنگردد، نمی‌توان صعود پرقدرتی برای بازار متصور بود.

▣ بازار از نگاه کارشناسان

آراد پورکار، کارشناس بازار سرمایه بازار هفته گذشته را این‌گونه مورد تحلیل و واکاوی قرار داد: بازار سرمایه به واسطه ریسک‌های مختلف و گزارش‌های ضعیف زمستان شرکت‌ها در کنار شکاف عمیق دلار بازار آزاد با نرخ دلار نیما روند نزولی به خود گرفته بود، پس از سقوط بازار به کانال ۲میلیون‌واحدی و ازدست‌رفتن محدوده حمایتی ۲میلیون و ۱۰۰هزارواحدی، سطح ۲میلیون و ۵۰هزارواحدی با بمباران اخبار مثبت به محدوده حمایتی بازار تبدیل شد و روزهای غرق در خاموشی و سرخ‌پوش ابتدای هفته، تا حدودی پایان پیدا کرد. تصمیمات اخیر تیم اقتصادی دولت در مورد نرخ بهره، داغ‌شدن تنور تجدیدارزیابی دارایی خودرویی‌ها، اصلاح نرخ پتروشیمی و پالایشی‌ها در کنار افزایش دلار نیما به محدوده‌های ۴۲هزارتومانی همه و همه رنگ و بوی بهاری به بازار نزولی و خسته‌کننده بخشیدند.

این کارشناس بازار ادامه‌داد: به‌نظر می‌رسد، در شرایط فعلی نمی‌توان رشد شارپی از بازار انتظار داشت.

بازار سرمایه می‌تواند برای مدت کوتاهی به واسطه نزدیکی به فصل مجامع مثبت باشد، اما در صورتی‌که نرخ‌های مذکور اصلاح نشوند و مجددا نرخ اوراق اخزا در مدار افزایشی قرار بگیرد، بهبود شرایط بازار در چنین وضعیتی خیالی باطل خواهد بود.

با توجه به شرایط موجود امکان سرازیرشدن نقدینگی به بازار وجود نخواهد داشت. این کارشناس بازار نسبت به افزایش دلار نیما به محدوده‌های ۴۲هزارتومانی ابراز خوش‌بینی کرد و گفت: میان نرخ دلار نیما با دلار بازار آزاد شکاف عمیقی وجود دارد.

هفته گذشته دلار نیما تا محدوده‌های ۴۲هزارتومانی افزایش پیدا کرد، با این‌وجود پیش‌بینی می‌شود روند افزایشی دلار نیما تا محدوده‌های ۵۰هزارتومانی تا فصل مجامع ادامه‌دار باشد.

این کارشناس بازار در پایان اظهار کرد: پیش‌بینی می‌شود بورس هفته سبزی را پیش‌رو داشته‌باشد.

از طرفی پیش‌بینی می‌شود تا زمانی‌که متغیرهای موثر بر بازار تغییر مثبت ملموسی نکنند، بازار کم‌رمق و متعادل در هفته آینده ادامه‌دار خواهد بود، با این‌وجود به‌نظر می‌رسد ابتدای هفته آینده موج افزایش تقاضا سرعت بیشتری داشته‌باشد و با نزدیک‌شدن به انتهای هفته از شدت تقاضاها کاسته‌شود.

مریم محبی؛ کارشناس بازار سرمایه بازار هفته گذشته را این‌گونه توصیف کرد: هفته گذشته، هفته پرنوسانی برای بازار سرمایه بود.

روزهای ابتدایی هفته نماگرهای اصلی بازار زیر سایه محدودیت دامنه‌نوسان ریزش کم‌ارتفاع اما پرغلظتی داشتند، به‌طوری‌که صندوق‌های اهرمی و بسیاری از نمادهای بازار شرایط نامطلوبی داشتند و صف‌های فروش سنگینی را تشکیل داده‌بودند.

شرایط ناخوشایند بازار بر این مدار بود که اواسط هفته انتشار اخبار مثبت تجدیدارزیابی دارایی شرکت‌های گروه خودروسازی، کاهش شکاف میان نرخ دلار بازار آزاد با دلار نیما و سختگیری سیاست‌گذار پولی در مورد نرخ بهره، هرچند محدود رخداد و موجب شد بازار از وضعیت اسفناک گذشته کمی فاصله بگیرد و به حالت تعادلی بازگردد.

با وجود اینکه انتشار چنین اخباری اتمسفر مطبوعی را در فضای غبارآلود بازار ایجاد کرد، اما تا زمانی‌که چنین اخباری بعد عملیاتی نداشته‌باشد، نمی‌توان با اطمینان‌خاطر سبزپوشی چندروزه را مداوم دانست.

این کارشناس بازار سرمایه ادامه‌داد: بازار در چند ماه گذشته روند خاص رو به بالایی را تجربه نکرده و به‌نظر می‌رسد بورس کم‌توان کمتر جزو اولویت‌های اصلی سیاستگذاران بوده‌است.

از طرفی کاهش نرخ‌های اخزا که از هفته گذشته آغاز شده را با وجود نرخ تورم برای مدت زیادی نمی‌توان ادامه‌دار قلمداد کرد، بنابراین پیش‌بینی می‌شود بازار روزهای آینده وضعیت مساعدتری داشته‌باشد.

یادداشت

آموزه‌هایی برای زندگی شخصی اقتصاددانان

ثمین نیکخواه بهرامی
کارشناس اقتصاد

تصور کنید از شما می‌پرسند می‌توانید با یک شخص، زنده یا درگذشته، یک‌ساعت وقت بگذرانید و شام میل کنید. اقتصاددانی که شما باشید، تصمیم می‌گیرید این یک‌ساعت را صرف گپ‌وگفت با دنیل کانمن کنید. مشخصا سر یک شام یک‌ساعته با یک نوبلیست اقتصاد رفتاری، صحبت درباره معنادار نبودن ضرایب آخرین رگرسیون در مقاله اخیرتان، تنها وقت تلف کردن است. این یک‌ساعت، شاید بهترین فرصت برای دریافت دیدگاه‌های شخصی استاد باشد. شاید کنجکاو باشید بدانید که خود کانمن تا چه حد از مفاهیم سیستم یک و سیستم دو در زندگی روزمره‌اش استفاده می‌کند. شاید هم سوال خاصی ندارید و تنها همنشینی با استاد شما را راضی می‌کند.

دنیل کانمن، اقتصاددان و روان‌شناس، در فروردین ۱۴۰۳، در ۹۰سالگی درگذشت. کانمن بیش از ۶۰سال از زندگی خود را وقف پژوهش درباره تصمیم‌گیری و ظرایف آن، روان‌شناسی قضاوت و لذت‌گرایی کرد. در حالی که بسیاری کانمن را پدر اقتصاد رفتاری می‌دانند، او این اعتبار را به ریچارد تیلر (ریچارد تیلر اقتصاددان آمریکایی و نویسنده کتاب سقلمه (Nudge)) می‌دهد و از خود به عنوان پدرخوانده اقتصاد رفتاری یاد می‌کند. میراث پژوهشی کانمن در زمینه اقتصاد و روان‌شناسی، تاثیر چشمگیری بر ورود سایر علوم به تحقیقات اقتصادی داشته است. رویکرد نوآورانه‌ای که او در زمینه تحقیق درباره رفاه و تصمیم‌گیری بنا نهاد، هنوز هم پس از مدت‌ها از آغاز آن می‌تواند موثر باقی بماند و حتی با درگذشت او ادامه یابد. به‌کارگیری روش‌های تحقیق و تئوری‌های اقتصاد رفتاری، تاثیر گسترده‌ای بر اقتصاددانان جوان و حتی مشاهیر اقتصادی داشته است و این تاثیر در آینده ادامه خواهد داشت.

کانمن علاوه بر هوش سرشار و پشتکار مثال‌زدنی که مسیر او را برای بردن جایزه نوبل به خانه هموار کرد، دیدگاه‌ها و نظرات قابل‌توجهی درباره زندگی داشت. معتقدم این دیدگاه‌ها باعث شدند که او در زمان‌های درست، تصمیمات درستی بگیرد؛ تصمیمات درستی که در بزنگاه‌های اساسی زندگی، او را به آوازه‌ای رساند که امروز می‌شناسیم. با وجود اینکه ردپای دسترنج یک عمر پژوهش کانمن در زندگی حرفه‌ای و پژوهش‌های اقتصاددانان بسیاری دیده می‌شود، ما به‌عنوان اقتصاددانان جوان، چه ظرایفی را می‌توانیم از کانمن در حین یک‌ساعت شام بیاموزیم تا شاید در مواقع حساس بتوانیم تصمیمات بهتری بگیریم؟

دنیل کانمن خودش را یک بدبین واقعی می‌دانست. او بی‌رودربایستی می‌گفت مادرش بدبین بود و او هم به آدمی بدبین تبدیل شد. این بدبینی به گفته خودش در وقایع کودکی‌اش ریشه داشت که به عنوان یک یهودی با آرمی مخصوص روی کتش باید در شهر تردد می‌کرد. او می‌دانست که نباید به کسی اعتماد کرد و همواره باید مراقب جانش می‌بود. همچنین وقت گذراندن با مادرش و صحبت‌های دونفره‌شان درباره دیگران، او را از همان ابتدا با پیچیدگی‌های انسان‌ها آشنا کرد. ممکن است فکر کنیم که برای موفقیت باید به طرز اغراق‌آمیزی خوش‌بین باشیم یا بدبینی ممکن است در ذهن ما با بازنده بودن گره خورده باشد؛ فردی با صورت در هم گره خورده که به بهتر شدن اوضاع امیدی ندارد و دست از تلاش هم برداشته است. اما بدبینی کانمن از جنس شک و تردید بود. او بسیار سوال می‌پرسید و «چه می‌شد اگر»های بسیاری را هسته مرکزی پژوهش‌های خود قرار داد. بدبین بودن کانمن ممکن است باعث شود فکر کنیم که او فردی عبوس و جدی است، اما او فردی بسیار شوخ بود و شوخ‌طبعی را از المان‌های اصلی پیشبرد زندگی شخصی و حرفه‌ای خود می‌دانست. او معتقد بود شما نمی‌توانید کارها را پیش ببرید؛ مگر اینکه خنده‌دار باشند. البته کانمن هیچ‌گاه اشاره نکرد که پیدا کردن طنز در مسائل جدی اقتصادی یا در بین همکاران چقدر می‌تواند دشوار باشد و فقط توصیه کرد که طنز را به عنوان روان‌کننده امور وارد زندگی کنیم!

در این شکی نیست که دنیل کانمن فردی بسیار باذکاوت و کنجکاو بود. او تمام زندگی خود را وقف پژوهش درباره پیچیدگی‌های تصمیم‌گیری کرد و جایزه نوبل را برای یک عمر تلاش علمی در این حوزه دریافت کرد. اما کانمن، متواضعانه موفقیت خود در زندگی حرفه‌ای را تماما به شانس نسبت می‌داد. او معتقد بود خیلی از فرصت‌ها کاملا شانسی در مسیر او قرار گرفته بودند. اما مهارتی که کانمن در آن خبره بود، نحوه بهره‌برداری از این فرصت‌های تصادفی بود. کانمن بهره‌برداری ماهرانه از فرصت‌هایی را که زندگی یا اقبال سر راه انسان‌ها قرار می‌دهد، کلیدی‌ترین عامل موفقیت خود می‌دانست. او باور داشت بهره‌برداری از فرصت‌ها توانایی منحصربه‌فردی است که در تنهایی و خلأ پژوهشگر شکل نمی‌گیرد، بلکه در حین همکاری و شراکت با سایر پژوهشگران بااستعداد قابل دست‌یابی است. کانمن تقریبا هیچ‌گاه تنها کار نکرد و همیشه علاقه‌مند بود عضوی از یک‌تیم باشد. کار تیمی برای کانمن به این معنا بود که هرکس استعداد ویژه‌ای را با خود می‌آورد و افراد می‌توانند توانایی‌های یکدیگر را تکمیل کنند. مهم‌ترین آموزه کانمن از نظر خودش این بود که اصلا روا نیست بیش از حد به خودمان اعتماد نکنیم.

نباید ایده‌ها و عقاید را به طور تمام و کمال بپذیریم، فقط چون نمی‌توانیم جایگزین‌های دیگری برای آنها داشته باشیم. او ما را دعوت می‌کند که ذهنی باز و پویا داشته باشیم که علاوه بر تصمیم‌گیری، فضای نقد کردن ایده‌های کنونی را فراهم کند. او معتقد بود هر چه تصمیم‌گیری را بیشتر به تعویق بیندازیم، می‌توانیم اطلاعات بیشتری جمع‌آوری کنیم تا تصمیمات آگاهانه‌تری بگیریم. البته کانمن به‌خوبی با آفت بیش از حد تحلیل کردن آشنا بود و توصیه می‌کرد که از آن ور بوم نیفتیم و تصمیم‌گیری را تا ابد به تعویق نیندازیم. وقتی از دنیل کانمن پرسیدند اگر می‌توانست یک دیدگاه را به ذهن میلیون‌ها نفر تزریق کند، آن، چه دیدگاهی است، بدون تعلل پاسخ داد: «ما نباید بیش از حد به خودمان اعتماد کنیم. نباید پایبند اعتقادات و ایده‌ها باشیم، فقط به این دلیل که نمی‌توانیم جایگزین دیگری برای آنها تصور کنیم.» او معتقد بود اعتماد به نفس بیش از حد، دشمن تفکر خوب و نقادانه است و او امیدوار بود تواضع در تفکرات، ایده‌ها و اعتقادات ما گسترش یابد.

به‌عنوان سخن آخر، او اشاره کرد کم کردن سوگیری‌هایی که در تصمیم‌گیری‌های ما جریان دارد کار ساده‌ای نیست و فوری به نتیجه ختم نمی‌شود. در عوض تمرکز بر خودکنترلی و آگاهی از این سوگیری‌ها آسان‌تر، قابل مدیریت‌تر و سریع‌تر از این است که تلاش کنید در خانه اول با سوگیری‌های رفتاری خود بجنگید. زمان شام با دنیل کانمن به اتمام رسیده و راه شما و او در اینجا از هم جدا می‌شود. کانمن در انتها، قبل از ترک میز از شما می‌خواهد بیش از حد به خود اعتماد نکنید و بیش از حد به خود شک نکنید.

دنیای رمز ارز

بیت کوین در حال تکرار الگوی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۵

رفتار فعلی بیت کوین (BTC) در بازار شباهت‌های قابل‌توجهی با بازار صعودی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۵ دارد که این موضوع، توجه سرمایه‌گذاران را به خود جلب کرده است.بر اساس داده‌های بازار، قیمت بیت کوین پس از رسیدن به اوج تاریخی خود در نزدیکی ۷۴ هزار دلار در ماه مارس، بیش از ۲۰ درصد اصلاح شد که شدیدترین اصلاح بازار از زمان سقوط صرافی FTX در نوامبر ۲۰۲۲ محسوب می‌شود. با این حال، بیت کوین توانسته بخش بزرگی از ضررهای خود را جبران کند، به طوری که قیمت آن در ۲۱ می به ۷۲ هزار دلار برگشت.به گزارش پلتفرم تحلیلی Glassnode، به نظر می‌رسد این الگوی نزول در روند صعودی ۲۰۲۴-۲۰۲۳ به طور قابل‌توجهی به بازار صعودی ۲۰۱۷-۲۰۱۵ شباهت دارد.بیت کوین در حال تکرار الگوی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۵؛ صعود قیمت نزدیک است؟لازم به ذکر است که در آن دوره، بیت کوین فاقد ابزارهای مشتقه بود و بازار عمدتاً توسط معاملات اسپات هدایت می‌شد. این در حالی است که در چرخه فعلی، تأیید رسمی و ورود سرمایه به ETFهای اسپات بیت‌کوین در ایالات متحده، پایه بازار را بسیار قوی‌تر کرده است. طبق گزارش‌ها، در هفته گذشته، ورودی سرمایه به ETFها به طور متوسط ۲۱۰ میلیون دلار در روز افزایش یافت که نشان‌دهنده هجوم مداوم سرمایه و تقاضای قوی برای خرید است.در این میان، داده‌های پلتفرم تحلیلی Santiment نیز این روند را تأیید می‌کنند. به گزارش این پلتفرم، کیف پول‌های با موجودی حداقل ۱۰ بیت کوین، در پنج ماه گذشته دارایی‌های خود را ۱۵۴،۵۶۰ واحد BTC افزایش داده‌اند. بیت کوین در حال تکرار الگوی سال‌های ۲۰۱۷-۲۰۱۵؛ صعود قیمت نزدیک است؟این الگوی انباشت در میان دارندگان بزرگ، یک شاخص مهم از احساسات بازار است که معمولاً در مراحل صعودی مشاهده می‌شود.

موفقیتی جدید برای نات کوین

نات کوین (NOT)، یک توکن بازی برای کسب درآمد که در اکوسیستم شبکه باز (TON) تلگرام ادغام شده، در روزهای اخیر رشد چشمگیری داشته و توجه معامله‌گران را به خود جلب کرده است.بر اساس داده‌های بازار، قیمت نات کوین روز گذشته بیش از ۳۵ درصد افزایش یافت و به بالای ۰,۰۱۳ دلار رسید. اگرچه در زمان نگارش این خبر، نات کوین کمی عقب‌نشینی کرده و در محدوده ۰,۰۱۲ دلار معامله می‌شود، با این حال، در بازه هفتگی همچنان نزدیک به ۱۵۰ درصد رشد دارد.موفقیتی جدید برای نات کوین: تعداد هولدرهای NOT از شیبا پیشی گرفته است!همزمان با این رشد قیمتی، ارزش بازار نات کوین هم به ۱,۲۱۶ میلیارد دلار افزایش یافته و باعث شده که این ارز دیجیتال جایگاه ۷۴ بازار را به خود اختصاص دهد.

معرفی ماموریت‌های جدید در بازی تلگرامی نات کوین برای کسب درآمد غیرفعال، به افزایش اخیر قیمت، حجم معاملات و تقریبا دو برابر شدن ارزش بازار توکن NOT در عرض یک هفته کمک کرده است.یکی دیگر از محرک‌های اصلی رشد نات کوین، افزایش تعداد هولدرهای آنچین آن است که از رقبایی مانند شیبا اینو (SHIB)، بانک (BONK) و پپه (PEPE)، پیشی گرفته است. بر اساس داده‌های موجود، نات کوین دارای بیش از ۱,۶ میلیون هولدر است. برای مقایسه، در نظر بگیرید که شیبا، دومین میم کوین بزرگ بازار، تنها ۱,۴ میلیون هولدر دارد.حال، باید منتظر ماند و دید که آیا دستاوردهای اخیر نات کوین می‌تواند به تداوم روند صعودی قیمت توکن NOT منجر شود یا خیر.